



ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ & ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ



Ρέλιος Κ. Χαράλαμπος

Διπλ. Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επιβλέποντες: Δρ. Α. Σιόλας, Καθηγητής Σ.Α.Τ.Μ, Ε.Μ.Π

Δρ. Κ. Κασσιός, Ομότιμος Καθηγητής, Ε.Μ.Π

Δρ. Δ. Παπακωνσταντίνου, Ε.ΔΙ.Π, Ε.Μ.Π

ΑΘΗΝΑ 2014

Περίληψη

Με πάνω από το ήμισυ του πληθυσμού της ΕΕ να ζει εκτός των πόλεων και με τις αγροτικές περιοχές να αντιπροσωπεύουν το 90% του εδάφους των 27 Κρατών Μελών, η αγροτική ανάπτυξη είναι ένας πολύ σημαντικός τομέας πολιτικής. Οι κύριοι στόχοι της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της ΕΕ έχουν παραμείνει σταθεροί με το πέρασμα των ετών, αλλά οι διαδοχικές μεταρρυθμίσεις έχουν οδηγήσει σε αλλαγές στα μέσα που χρησιμοποιούνται. Μια ξεχωριστή και συγκεκριμένη πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ κατέστη λειτουργική το 2000 όταν η ΚΑΠ αναδιοργανώθηκε σε δύο πυλώνες.

Ο πρώτος πυλώνας της ΚΑΠ καλύπτει τις άμεσες πληρωμές και τα μέτρα της αγοράς και ο δεύτερος πυλώνας της ΚΑΠ τα πολυετή Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ). Οι δύο πυλώνες είναι συμπληρωματικοί. Η ΚΑΠ έχει προσαρμοστεί και εξελιχτεί ώστε να αντικατοπτρίζει τις βασικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η έμφασή στην επένδυση έχει δώσει τη δυνατότητα σε πολλούς αγρότες να μάθουν νέες τεχνικές, να αναβαθμίσουν τις εγκαταστάσεις τους και να πραγματοποιήσουν μια σημαντική αναδιάρθρωση, βελτιώνοντας έτσι την ανταγωνιστικότητά τους. Επιπλέον, οι ιδιαίτερα ουσιαστικές παροχές για προστασία του περιβάλλοντος βοηθούν στην αναστροφή του κλίματος αναφορικά με τις προκλήσεις της βιοποικιλότητας, τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου, την ποιότητα του εδάφους και του νερού και την διατήρηση του τοπίου.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των ενδεχόμενων επιπτώσεων από την εφαρμογή των πιθανών σεναρίων της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής στην αγροτική ζώνη της περιοχής των Θηβών. Ο επιστημονικός τομέας μπορεί να προσφέρει τα μέγιστα για αυτό το σκοπό αξιοποιώντας την σύγχρονη τεχνολογία που διαθέτει. Τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (ΓΣΠ) δύναται να καλύψουν το τεχνολογικό κενό μεταξύ της εφαρμογής της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και της μελέτης των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Συγκεκριμένα, οι δυνατότητες των ΓΣΠ αξιοποιούνται για την μελέτη και απεικόνιση των επιπτώσεων που αναμένετε να επιφέρει η εφαρμογή των νέων μέτρων που προβλέπει η νέα ΚΑΠ στο φυσικό, βιολογικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Abstract

With over half of the EU population living outside cities and rural areas to represent 90% of the territory of the 27 Member States , rural development is a very important policy. The main objectives of the Common Agricultural Policy (CAP) of the EU have remained stable with the passage of years , but successive reforms have led to changes in the instruments used . A separate and specific policy of rural development became operational in 2000 when the CAP was reorganized into two pillars .

The first pillar of the CAP covers direct payments and market measures and the second pillar of CAP the Rural Development Programmes (RDP). The two pillars are complementary. The CAP has evolved and adjusted to reflect the key priorities of the European Union . The emphasis on investment has enabled many farmers to learn new techniques to upgrade their facilities and to make a significant renewal improving their competitiveness . Moreover , the highly significant benefits for the environment prevent climate change, and assist on landscape conservation.

The purpose of this study is to investigate the potential impacts of the implementation of possible scenarios of the new Common Agricultural Policy in the rural zone of Thebes. The science sector can offer the maximum for this purpose utilizing the latest technology available . Geographic Information Systems (GIS) can close the technological gap between the implementation of the new Common Agricultural Policy and the environmental impacts.

In particular , the possibilities of GIS used for the study and display of impact caused by new measures imposed by the new CAP in the natural , biological and human environment .

Περιεχόμενα

Περίληψη	2
Abstract	3
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1. Η ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	12
1.1 Η πορεία της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.....	12
1.1.1 Η καθιέρωση της ΚΑΠ - Αρχές και στόχοι.....	12
1.1.2 Η πορεία των μεταρρυθμίσεων της ΚΑΠ έως την «Ατζέντα 2000»	15
1.1.3 Η μεταρρύθμιση του 2003/2004.....	17
1.1.4 Η προγραμματική περίοδος 2007 - 2013.....	18
1.2 Τα χαρακτηριστικά της Ευρωπαϊκής γεωργίας και οι προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει.....	33
1.2.1 Η σημασία της γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	37
1.2.2 Το κόστος της ΚΑΠ.....	38
1.2.3 Κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις.....	43
1.2.4 Περιβαλλοντικές προκλήσεις.....	46
2. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ	48
2.1 Η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική με ορίζοντα το 2020.....	48
2.1.1 Προκλήσεις και στόχοι νέας ΚΑΠ.....	48
2.1.2 Χρηματοδότηση της νέας ΚΑΠ.....	50
2.1.3 Οι τέσσερις βασικοί κανονισμοί για τη νέα ΚΑΠ 2014 -2020	51
2.2 Βασικές εθνικές θέσεις για την Πολιτική Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020.....	72
2.3 Τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του ελληνικού αγροτικού τομέα.....	74
2.4 Σενάρια εφαρμογής νέας ΚΑΠ	79
2.4.1 Μηδενικό Σενάριο	79
2.4.2 Α Σενάριο	80
2.4.3 Β Σενάριο.....	81

2.5 Αναμενόμενες επιπτώσεις από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ στο διεθνή και Ελληνικό χώρο βάση διεθνούς βιβλιογραφίας	82
3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΓΣΠ	86
3.1 Η περιοχή μελέτης	86
3.1.1 Γενικά χαρακτηριστικά νομού Βοιωτίας.....	86
3.1.2. Γενικά χαρακτηριστικά δήμου Θηβαίων	94
3.1.2.1 Δημογραφικά – Γεωγραφικά χαρακτηριστικά.....	94
3.1.2.2 Διοικητική διαίρεση δήμου Θηβαίων	95
3.2 Ανθρωπογενές περιβάλλον	99
3.2.1 Κοινωνικά χαρακτηριστικά δήμου Θηβαίων	99
3.2.2 Οικονομικές Δραστηριότητες δήμου Θηβαίων	100
3.3 Φυσικό περιβάλλον.....	105
3.3.1 Γεωμορφολογικά Χαρακτηριστικά δήμου Θηβαίων.....	105
3.3.2 Κλιματολογικά Χαρακτηριστικά δήμου Θηβαίων.....	106
3.3.3 Οικοσυστήματα- Βιοποικιλότητα δήμου Θηβαίων	107
4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΓΣΠ.....	110
5. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ.....	142
5.1 Μηδενικό Σενάριο	142
5.2 Α' Σενάριο	146
5.3 Β' Σενάριο	150
5.4 Αξιολόγηση Επιπτώσεων Σεναρίων	154
6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	172
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	180

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΑΕ	Ενιαία Αποδεδειγμένη Ενίσχυση
ΕΑΣ	Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών
ΕΓΤΕ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΚΑΠ	Κοινή Αγροτική Πολιτική
ΟΠΕΓΕΠ	Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων
ΟΠΕΚΕΠΕ	Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
ΟΣΔΕ	Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου
ΠΑΑ	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
ΠΑΣΕΓΕΣ	Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών
ΠΔΠ	Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο
ΠΟΕ	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
ΠΟΠ	Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης
ΥΠΑΑΤ	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
G.A.T.T.	General Agreement on Tariffs and Trade
A.E.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Ε.Κ.	Ευρωπαϊκή Κοινότητα

Ε.Γ.Τ.Α.Α.	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
Ε.Γ.Τ.Π.Ε.	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού & Εγγυήσεων
Ε.Μ.Μ.	Ευρωπαϊκή Μονάδα Μεγέθους
Ε.Υ.	European Union
Κ.Γ.Π.	Κοινή Γεωργική Πολιτική
Κ.Ο.Α.	Κοινή Οργάνωση Αγορών
Κ.Π.Σ.	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Ο.Σ.Δ.Ε.	Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου
Π.Α.Α.	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
Σ.Ε.Κ.	Συνθήκη Ευρωπαϊκής Κοινότητας
Μ.Ε.Π.	Μέγιστη Εγγυημένη Ποσότητα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με τη Συνθήκη της Ρώμης το 1957 και την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ο γεωργικός τομέας αποτέλεσε το μοναδικό τομέα στον οποίο διαμορφώθηκε μια συγκεκριμένη παρεμβατική πολιτική. Η συγκεκριμένη αυτή πολιτική είναι γνωστή ως Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) και ως βασικό στόχο είχε την εξασφάλιση επάρκειας τροφίμων στην δύσκολη περίοδο ανασυγκρότησης της Ευρώπης μετά τις τραγικές συνέπειες του ΄Β Παγκοσμίου Πολέμου. Για την επίτευξη του στόχου ήταν αναγκαία η αύξηση της γεωργικής παραγωγικότητας, η σταθεροποίηση των αγορών και η βελτίωση του επιπέδου ζωής του αγροτικού πληθυσμού.

Σήμερα η ΚΑΠ έρχεται αντιμέτωπη με ένα σύνολο αβεβαιοτήτων και προκλήσεων, οι οποίες καλούν σε στρατηγικές επιλογές για το μακροπρόθεσμο μέλλον της γεωργίας και των αγροτικών περιοχών. Μεταξύ αυτών είναι η επισιτιστική ασφάλεια, η κλιματική αλλαγή, η οικονομική κρίση που πλήττει σήμερα αρκετές χώρες της ΕΕ, η συρρίκνωση του γεωργικού εισοδήματος, η απαίτηση για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα, και η διατήρηση της απασχόλησης και της κοινωνικής δομής των αγροτικών περιοχών.

Οι άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις αποτελούν τον κορμό της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), και καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό του προϋπολογισμού της. Παράλληλα με τις μεταρρυθμίσεις της ΚΑΠ, η μορφή τους άλλαξε σημαντικά όλα αυτά τα χρόνια. Με τη μεταρρύθμιση του 1992, οι άμεσες ενισχύσεις συνδέθηκαν με τις επιλέξιμες εκτάσεις ή τα ζώα. Το 2003 αποσυνδέθηκαν από τις αποφάσεις των παραγωγών για το τι θα παράγουν, και καθορίστηκαν με βάση προηγούμενες, ιστορικές ενισχύσεις είτε σε επίπεδο παραγωγού, είτε σε επίπεδο περιφερειών.

Τον Απρίλιο του 2010 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση για το μέλλον της ΚΑΠ, η οποία διήρκεσε μέχρι τον Ιούνιο του 2010. Εν συνεχεία, τον Οκτώβριο του 2011 η Επιτροπή ανακοίνωσε τις νομοθετικές της προτάσεις για την ΚΑΠ προς το 2020 σε συνάρτηση με τον επόμενο κοινοτικό προϋπολογισμό για την περίοδο 2014-2020.

Ενόψει της νέας μεταρρύθμισης της κοινής πολιτικής για τη γεωργία, επιβάλλεται να ερευνηθούν οι πιθανές επιπτώσεις από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ με ορίζοντα το 2020.

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι η διερεύνηση των επιπτώσεων στο φυσικό, βιολογικό και ανθρωπογενές περιβάλλον από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ στην αγροτική ζώνη της περιοχής των Θηβών. Για το σκοπό αυτό επιλέγεται η εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον να γίνει με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών και συγκεκριμένα της τεχνολογίας των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (ΓΣΠ).

Αρχικά επιχειρείται η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της περιοχής μελέτης, οι άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις τις οποίες λαμβάνει η περιοχή και η καταγραφή των εφαρμοζόμενων καλλιεργητικών πρακτικών. Εν συνεχεία, παρατίθενται οι εισοδηματικές ενισχύσεις οι οποίες θα ισχύσουν με την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ, οι νέες καλλιεργητικές πρακτικές οι οποίες πρέπει να εφαρμοστούν και επιδιώκεται σύγκριση με τη προγενέστερη κατάσταση. Η αξιολόγηση τόσο των υφιστάμενων καλλιεργούν όσο και των μέτρων όπου επιβάλει η νέα ΚΑΠ με ορίζοντα το 2020 πραγματοποιείται με τη χρήση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (ΓΣΠ), τα οποία επιτρέπουν την αναλυτική επεξεργασία δεδομένων.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα των ΓΣΠ είναι: τα δεδομένα διατηρούνται σε ψηφιακή μορφή, παρέχονται τρόποι ανάλυσης και μοντελοποίησης των δεδομένων, μειώνεται την ανάγκη χειρωνακτικών μεθόδων, αναζητούνται και αναλύονται τεράστιες ποσότητες δεδομένων στις βάσεις δεδομένων και το τελικό προϊόν είναι θεματικοί χάρτες. Το κυριότερο μειονέκτημα των ΓΣΠ είναι ότι η αποτελεσματική χρήση του συστήματος απαιτεί άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό.

Η βασική λειτουργία των ΓΣΠ έγκειται στην ύπαρξη μια βάσης δεδομένων. Σε ότι αφορά τον τομέα της γεωργίας, μπορούν να συνθέσουν τη γεωμορφολογική, τοπογραφική, υδρολογική περιβαλλοντική πληροφορία με γεωργικά στοιχεία με σκοπό την απόδοση μιας συνδυασμένης πληροφορίας η οποία θα παρέχει πληθώρα γεωχωρικών δεδομένων για την εκάστοτε καλλιέργεια σε μια συγκεκριμένη περιοχή.

Όσον αφορά στην εφαρμογή μια συγκεκριμένης πολιτικής, όπως η εφαρμογή της νέας ΚΑΠ με ορίζοντα το 2020, τα ΓΣΠ μπορούν να συνθέσουν και πάλι την πληροφορία με τα μέτρα τα οποία καλείται να εφαρμόσει η συγκεκριμένη πολιτική με σκοπό την σύνθεση μιας συνδυασμένης πληροφορίας η οποία παρέχει πληθώρα γεωχωρικών δεδομένων για την εφαρμογή του εκάστοτε μέτρου σε μια συγκεκριμένη περιοχή.

Η ύπαρξη ενός μοντέλου ΓΣΠ με τις παραπάνω δυνατότητες δίνει πρακτικά στους αγρότες αρκετά πλεονεκτήματα όπως για παράδειγμα: Την χωροθέτηση από τους ίδιους των καλλιεργήσιμων εκτάσεών τους, Την βελτιστοποίηση τις γεωργικών πρακτικών που εφαρμόζουν, Την καλύτερη αξιοποίηση του οδικού δικτύου για τη μεταφορά των υλικών, Την διαρκή ενημέρωση για τις καλλιέργειες στην περιοχή και την επίδραση αυτών στη δίκια τους καλλιέργεια ή Την εξασφάλιση της βιωσιμότητας της καλλιέργειας τους.

Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε στη παρούσα εργασία, βασίζεται στη συγκριτική αξιολόγηση ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων, τα οποία περιγράφουν το εκάστοτε είδος καλλιέργειας που συναντάται στην περιοχή μελέτης σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις που αναμένονται να επιφέρει η εφαρμογή των μέτρων της νέας ΚΑΠ στις καλλιέργειες και γενικότερα στην περιοχή μελέτης. Τα κριτήρια αυτά αφορούν τις κάτωθι μεταβλητές:

- | | |
|---------------|-----------------------|
| 1. Έδαφος | 9. Βιοποικιλότητα |
| 2. Υδρολογία | 10. Χρήσεις Γής |
| 3. Ατμόσφαιρα | 11. Διατροφή |
| 4. Κλίμα | 12. Οικονομία |
| 5. Τοπίο | 13. Απασχόληση |
| 6. Θόρυβος | 14. Τεχνογνωσία |
| 7. Χλωρίδα | 15. Ανταγωνιστικότητα |
| 8. Πανίδα | |

Τα παραπάνω κριτήρια, εισάγονται σε ένα μοντέλο ΓΣΠ με τη μορφή μεταβλητών και αναπαριστώνται ανάλογα με το χαρτογραφικό προϊόν που θέλει να παράξει ο χρήστης.

1. Η ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1.1 Η πορεία της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής

1.1.1 Η καθιέρωση της ΚΑΠ - Αρχές και στόχοι

Στη Συνθήκη της Ρώμης αποτυπώθηκαν οι προτεραιότητες των έξι ιδρυτικών μελών της τότε ΕΟΚ αναφορικά με την πολιτική που ήθελαν να ακολουθήσουν στον αγροτικό τομέα. Τότε τέθηκαν τα θεμέλια της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που συνεχίζουν να ισχύουν έως σήμερα και καταγράφονται στα άρθρα 33 έως 38 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Συγκεκριμένα, στο άρθρο 33 της ΣΕΚ ορίζονται οι στόχοι της ΚΑΠ που είναι:

- Η αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου, με την εξασφάλιση της ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής καθώς και της άριστης χρησιμοποίησης των συντελεστών παραγωγής, ιδίως του εργατικού δυναμικού.
- Η εξασφάλιση κατ' αυτό τον τρόπο ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου στο γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων στη γεωργία.
- Η σταθεροποίηση των αγορών.
- Η εξασφάλιση του εφοδιασμού.
- Η διασφάλιση λογικών τιμών κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές.

Στο ίδιο άρθρο αναφέρεται επίσης, ότι κατά την εφαρμογή της ΚΑΠ θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη:

- Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της γεωργικής δραστηριότητας, που απορρέει από την κοινωνική δομή της γεωργίας και τις διαρθρωτικές και φυσικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων γεωργικών περιοχών.

- Η ανάγκη βαθμιαίας εφαρμογής των κατάλληλων προσαρμογών.
- Το γεγονός ότι στα κράτη-μέλη η γεωργία αποτελεί έναν τομέα συνδεδεμένο με το σύνολο της οικονομίας.

Επιπλέον, το άρθρο 34 της ΣΕΚ προβλέπει την επίτευξη των παραπάνω στόχων μέσα από την Κοινή Οργάνωση των Γεωργικών Αγορών (ΚΟΑ) είτε μέσω κοινών κανόνων ανταγωνισμού, είτε μέσω υποχρεωτικού συντονισμού των διαφόρων εθνικών οργανώσεων αγοράς, είτε, τέλος, μέσω ευρωπαϊκής οργάνωσης της αγοράς.

Ένα χρόνο αργότερα από τη Συνθήκη της Ρώμης, στη διάσκεψη της Stessa της Ιταλίας, καθορίστηκαν οι βασικές αρχές που διέπουν την ΚΑΠ και συνίστανται:

- Στην ενοποίηση της αγοράς με τη θέσπιση κοινών γεωργικών τιμών και την ελεύθερη διακίνηση των αγροτικών προϊόντων στο εσωτερικό της κοινοτικής αγοράς.
- Στην κοινοτική προτίμηση με τη λήψη μέτρων στα σύνορα ώστε οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων να μην ανταγωνίζονται τις μέσες κοινοτικές τιμές και να προστατεύεται η κοινοτική παραγωγή, καθώς και στην παροχή ενίσχυσης για τα κοινοτικά προς εξαγωγή προϊόντα.
- Στην δημοσιονομική αλληλεγγύη, δηλαδή την κοινή οικονομική διαχείριση των δαπανών που συνεπάγεται η εφαρμογή μιας κοινής αγροτικής πολιτικής με βάση του κοινούς πόρους της Κοινότητας.

Οι δαπάνες που συνεπάγεται η εφαρμογή της ΚΑΠ σε κάθε χώρα δεν θα καλύπτονται από πόρους της ίδιας της χώρας αλλά από το κοινό Ταμείο που συνίσταται για αυτό το σκοπό.

Προς επίτευξη των παραπάνω αρχών και στόχων σχεδιάστηκε και τέθηκε σε εφαρμογή η ΚΑΠ το 1962 η οποία θα μείωνε την αβεβαιότητα των παραγωγών και θα οδηγούσε σε αύξηση των εισοδημάτων τους χωρίς, όμως, επιβάρυνση του καταναλωτή στον οποίο θα εξασφαλιζόταν τόσο ο ομαλός εφοδιασμός με γεωργικά προϊόντα όσο και η σχετική σταθερότητα των τιμών.

Ο μηχανισμός παρέμβασης όπως σχεδιάστηκε διασφάλιζε:

1. Μία κατώτατη τιμή (τιμή παρέμβασης) για τους παραγωγούς και έναν μηχανισμό αγοραστικής παρέμβασης ώστε να διασφαλίζεται ο παραγωγός ότι στην χειρότερη περίπτωση θα διαθέσει το προϊόν του σε αυτή την κατώτατη τιμή και
2. μία ανώτερη από την προηγούμενη και επιθυμητή για τους γεωργούς τιμή (τιμή προσανατολισμού ή βάσης ή στόχου) η οποία θα είναι ταυτόχρονα λογική για τους καταναλωτές.

Επίσης, ο μηχανισμός παρέμβασης είχε προνοήσει ώστε οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων να διαμορφώνονται σε επίπεδο υψηλότερο της τιμής αγοράς στην Κοινότητα (τιμή κατωφλίου) με επιβάρυνσή τους κατά την εισαγωγή (κυμαινόμενη αντισταθμιστική εισφορά) ώστε να μην ανταγωνίζονται τα ομοειδή κοινοτικά προϊόντα (αρχή της κοινοτικής προτίμησης). Από τη στιγμή που οι παραγωγοί είχαν, ως ένα μεγάλο βαθμό, εξασφαλισμένη τη διάθεση της παραγωγής τους σε τιμές που θα κυμαίνονταν μεταξύ της εγγυημένης και της επιθυμητής είχαν συμφέρον να αυξήσουν την παραγωγικότητα και συνεπώς το εισόδημά τους ενώ ταυτόχρονα ο εφοδιασμός των αγορών ήταν διασφαλισμένος, το περιθώριο διακύμανσης των τιμών ήταν περιορισμένο, συμβάλλοντας στη σταθεροποίηση των αγορών, και οι καταναλωτές προμηθεύονταν τα αγροτικά προϊόντα σε λογικές τιμές.

1.1.2 Η πορεία των μεταρρυθμίσεων της ΚΑΠ έως την «Ατζέντα 2000»

Καθώς η πορεία επίτευξης των στόχων της ΚΑΠ κατά τη δεκαετία του '60 υπήρξε ικανοποιητική και οι σημαντικές αποφάσεις στο πεδίο των ΚΟΑ είχαν παρθεί, η Επιτροπή έστρεψε την προσοχή της στα διαρθρωτικά προβλήματα της γεωργίας. Προς τούτο, το 1968 υπέβαλε στο Συμβούλιο ένα «Μνημόνιο για τη μεταρρύθμιση της γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα: Γεωργία 1980», γνωστό ως «σχέδιο Mansholt», το οποίο υιοθετήθηκε το 1972 και απέβλεπε στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στην ενθάρρυνση της παύσης της γεωργικής δραστηριότητας και του προορισμού των απελευθερωμένων εδαφών για τη βελτίωση των γεωργικών διαρθρώσεων, στην κοινωνικοοικονομική πληροφόρηση και επαγγελματική εκπαίδευση των εργαζομένων στη γεωργία καθώς και στα διαρθρωτικά μέτρα για τις ορεινές και άλλες μειονεκτικές περιοχές.

Το 1985 ξεκίνησε μία πορεία επανεξέτασης της αγροτικής πολιτικής με βάση την εισήγηση της Επιτροπής για τις προοπτικές της ΚΑΠ που ονομάστηκε Πράσινη Βίβλος. Οι κατευθύνσεις πολιτικής της αναφέρονταν στην επίτευξη ισορροπίας (μεταξύ προσφοράς και ζήτησης) στην αγορά πλεονασματικών προϊόντων, στην επιδίωξη στροφής της παραγωγής προς μη πλεονασματικά προϊόντα καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος. [COM (85) 333]

Το 1988 εφαρμόστηκαν διάφορα μέτρα τα οποία ονομάστηκαν σταθεροποιητές με χαρακτηριστικό την καθιέρωση Μέγιστων Εγγυημένων Ποσοτήτων για αρκετά προϊόντα. Για την συγκράτηση της παραγωγής από τους παραγωγούς εντός των προβλεπόμενων ορίων, αποφασίστηκαν ορισμένα κίνητρα περιορισμού της παραγωγής με αποζημίωση όπως η προαιρετική αγρανάπαυση, η στροφή προς άλλες καλλιέργειες και η πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών.

Τα παραπάνω μέτρα δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα αλλά και η διάρκεια εφαρμογής τους ήταν αρκετά μικρή δεδομένης της ριζικής αναθεώρησης της ΚΑΠ που πραγματοποιήθηκε το 1992 (μεταρρύθμιση MacSharry). Οι βασικές κατευθύνσεις των μέτρων ήταν η σταδιακή μείωση των θεσμικών τιμών των αγροτικών προϊόντων με σκοπό να πλησιάσουν τις διεθνείς και να τα καταστήσουν ανταγωνιστικότερα στην

κοινοτική και τη διεθνή αγορά, η αντιστάθμιση της απώλειας του εισοδήματος εξαιτίας της μείωσης των τιμών με αντισταθμιστικά ποσά ή πριμοδοτήσεις, ανάλογα με το προϊόν καθώς και η επιβολή ελέγχων στην παραγωγή με μέτρα υποχρεωτικής αγρανάπαυσης, σύνδεσης του αριθμού των ζώων με την έκταση των βοσκοτόπων ή μέσω ποσοστώσεων.

Η Επιτροπή, όμως, θεώρησε πως πρέπει να προχωρήσει σε βάθος της μεταρρύθμιση του 1992 και να επιδιωχθεί η μετάβαση στις τιμές της παγκόσμιας αγοράς. Εξάλλου, βάσει της Συμφωνίας του Γύρου της Ουρουγουάης(G.A.T.T.) τα γεωργικά προϊόντα εντάσσονται πλέον στους βασικούς κανόνες του διεθνούς εμπορίου, με συγκεκριμένες δεσμεύσεις σταδιακής μείωσης (για την εξαετή περίοδο ισχύος της Συμφωνίας 1995-2000), σε τρία επίπεδα: εσωτερική στήριξη, προστασία στα σύνορα, εξαγωγικές ενισχύσεις. Ειδικότερα οι δεσμεύσεις σε ότι αφορά την «προστασία στα σύνορα» είχαν ως άμεσο αποτέλεσμα την μετατροπή των κυμαινόμενων αντισταθμιστικών εισφορών που εφαρμόζονταν στα σύνορα σε σταθερούς και δεσμευμένους δασμούς, ενώ οι δεσμεύσεις στις εξαγωγές έβαζαν αυστηρές πειθαρχίες στο εύρος και στο ύψος των εξαγωγικών ενισχύσεων μέχρις εξαλείψεώς τους. (Πέζαρος, Π., 2008)

Στο πρόγραμμα δράσης της 15ης Ιουλίου 1997, γνωστό ως «Ατζέντα 2000», που εγκρίθηκε το Μάρτιο του 1999 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου, εκτός από τον καθορισμό του δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2000-2006 και των θεσμικών διαρρυθμίσεων ενόψει της διεύρυνσης, ορίστηκαν και οι κατευθύνσεις για την αναθεώρηση της ΚΑΠ που συνίστατο στη περαιτέρω μείωση των (θεσμικών) τιμών για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, στην αύξηση των άμεσων πληρωμών προς τους γεωργούς προς αντιστάθμιση της απώλειας εισοδήματος (εξαιτίας της μείωσης των τιμών), στην αναζήτηση μιας φιλικότερης προς το περιβάλλον γεωργίας , στη βελτίωση της ποιότητας και της ασφάλειας των τροφίμων, στην προτεραιότητα για τη συνολική αγροτική ανάπτυξη καθώς και στη δημιουργία συμπληρωματικών και εναλλακτικών εισοδημάτων στην ύπαιθρο. Διαφαίνεται, λοιπόν, πως προέχουσα θέση καταλαμβάνει η ανταγωνιστικότητα της γεωργίας τόσο στις εγχώριες όσο και στις εξωτερικές αγορές ενώ παράλληλα εισάγονται σημαντικά ποιοτικά στοιχεία για τα τρόφιμα και το περιβάλλον. [Agenda 2000, COM (97) 2000 final]

Εκτός, όμως, της έγκρισης της «Ατζέντα 2000», το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου είχε ζητήσει και την ενδιάμεση επανεξέταση της ΚΑΠ. Στις 10 Ιουλίου του 2002 η Επιτροπή υιοθέτησε το έγγραφο «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Ενδιάμεση Επανεξέταση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής» στην οποία αναφέρονται ως στόχοι της μεταρρύθμισης η ανταγωνιστική γεωργία, οι φιλικόι προς το περιβάλλον μέθοδοι παραγωγής, η ποιότητα των προϊόντων, ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στους παραγωγούς, η ποικιλομορφία όσον αφορά τις γεωργικές δραστηριότητες, η διατήρηση της ποικιλομορφίας των τοπίων, η υποστήριξη των αγροτικών κοινωνιών καθώς και η απλούστευση της κοινής αγροτικής πολιτικής. [COM (2002) 394]

Εν τέλει, στη θέση της ενδιάμεσης επανεξέτασης η Επιτροπή επέλεξε τελικά τη ριζική αναθεώρηση της ΚΑΠ που αποφασίστηκε τον Ιούνιο του 2003 και η οποία υλοποιεί τους προβληματισμούς που τέθηκαν με την «Ατζέντα 2000».

1.1.3 Η μεταρρύθμιση του 2003/2004

Στις 26 Ιουνίου 2003 στο Συμβούλιο των Υπουργών Γεωργίας της Ε.Ε. στο Λουξεμβούργο, επετεύχθη συμφωνία για την μεταρρύθμιση της κοινής αγροτικής πολιτικής.

Στην πρώτη αυτή φάση της μεταρρύθμισης αποφασίστηκαν οι βασικές αρχές της (νέας) ΚΑΠ, με την ψήφιση του βασικού Κανονισμού αριθ. 1782/2003 που διέπει το νέο καθεστώς, και η μεταρρύθμιση των ΚΟΑ στις αροτραίες καλλιέργειες (σιτάρι, ελαιούχοι σπόροι, πρωτεϊνούχα), στο βόειο κρέας και στο αιγοπρόβειο κρέας. Σε δεύτερη φάση, τον Απρίλιο του 2004, αποφασίστηκε η μεταρρύθμιση των μεσογειακών προϊόντων (βαμβάκι, ελαιόλαδο, καπνός). Η αναθεώρηση της ΚΑΠ συνεχίστηκε και για τα υπόλοιπα προϊόντα. [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1782/2003]

Οι μεταρρυθμίσεις της ΚΑΠ εντάσσονται στην όλη πορεία των σημαντικών μεταρρυθμίσεων του 1992 και 1999 («Ατζέντα 2000»). Ανταποκρίνονται στην εντολή που δόθηκε στην Επιτροπή από τη Σύνοδο Κορυφής του Βερολίνου του 1999 για την

αναθεώρηση των κοινών οργανώσεων των γεωργικών αγορών, που είχε ήδη αρχίσει το 1992, και υλοποιούν τα προβλεφθέντα στην «Ατζέντα 2000» καλύπτοντας τους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους που τέθηκαν για την ΚΑΠ. Επιπροσθέτως, συμβαδίζουν με τους στόχους της Στρατηγικής για την Αειφόρο Ανάπτυξη που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Goteborg το 2001, όπου συμφωνήθηκε ότι η ΚΑΠ πρέπει να εξακολουθήσει να συμβάλλει στην επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης, δίνοντας περισσότερη έμφαση στην ενθάρρυνση της παραγωγής υγιεινών, υψηλής ποιότητας προϊόντων, στην εφαρμογή μεθόδων παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον και στην προστασία της βιοποικιλότητας.

Οι βασικοί, όμως, λόγοι που οδήγησαν στην ριζική αναθεώρηση της ΚΑΠ αποτέλεσαν το ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον των καταναλωτών για ασφαλή τρόφιμα και για την προστασία του περιβάλλοντος, η ανάγκη ανταπόκρισης της ΚΑΠ στις αυξημένες απαιτήσεις των ευρωπαϊών φορολογουμένων για τον περιορισμό της επιβάρυνσης του κοινοτικού προϋπολογισμού από τις δαπάνες της γεωργικής πολιτικής, καθώς και η ανάγκη διευκόλυνσης της σταδιακής προσέγγισης των μέτρων για τη γεωργία που εφαρμόζονταν στην Ε.Ε. των 15 κρατών-μελών με εκείνα των 10 νέων κρατών-μελών της επικείμενης διεύρυνσης του 2004.

1.1.4 Η προγραμματική περίοδος 2007 - 2013

Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα οδήγησαν στην αναθεώρηση της αγροτικής πολιτικής και προκειμένου να ανταπεξέλθει στις νέες συνθήκες, όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί, η ΚΑΠ προσανατολίστηκε στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας της Ε.Ε., της προώθησης μιας αειφόρου γεωργίας και της ενίσχυσης της αγροτικής ανάπτυξης.

Συνεπώς, θεμελιώδεις συνιστώσες της ΚΑΠ αποτέλεσαν μεταξύ άλλων:

- Τα μέτρα στήριξης που θα στρέφονταν ακόμη περισσότερο προς την αγορά με σκοπό τον περιορισμό των στρεβλώσεων του εμπορίου.
- Η διαρκής βοήθεια προς τους αγρότες, αλλά αμεσότερα στοχοθετημένη.

- Η μακροπρόθεσμη δημοσιονομική στήριξη με συμμετοχή της Ε.Ε. και με εθνικά κονδύλια, ώστε να διατηρηθεί το δημοσιονομικό κόστος σταθερό και διαχειρίσιμο.
- Η ενισχυμένη βοήθεια προς τους αγρότες και τις αγροτικές περιοχές μέσω μιας αναπτυξιακής πολιτικής για την ύπαιθρο.
- Η πλήρης συνεκτίμηση περιβαλλοντικών κριτηρίων.
- Η συνέπεια προς τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ε.Ε..
- Η εκπλήρωση των επιθυμιών των καταναλωτών και φορολογούμενων πολιτών.

Ακρογωνιαίος λίθος της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης αποτελεί η αντικατάσταση του συνόλου των ενισχύσεων (στρεμματικών, ποσοτικών, κατά κεφαλήν παραγωγικού ζώου) με μία ενιαία ενίσχυση ανά εκμετάλλευση που θα καταβάλλεται σταθερά στον παραγωγό τα επόμενα χρόνια και θα είναι αποσυνδεδεμένη από την παραγωγή και το είδος της καλλιέργειας. Προϋπόθεση για την είσπραξη της ενιαίας ενίσχυσης αποτελεί η τήρηση προδιαγραφών όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων, την υγεία των φυτών και των ζώων και την προστασία του περιβάλλοντος (πολλαπλή συμμόρφωση).

Επιπλέον, προβλέπεται ποσοστιαία σταδιακή μείωση όλων των άμεσων ενισχύσεων μέχρι το 2012 με μεταφορά των ποσών αυτών προς ενίσχυση των μέτρων του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης (διαφοροποίηση) και υιοθετείται ένας μηχανισμός δημοσιονομικής πειθαρχίας με σκοπό τον καθορισμό ανώτατου ορίου για τις δαπάνες στήριξης της αγοράς και των άμεσων ενισχύσεων μεταξύ 2007-2013. Παράλληλα, στα πλαίσια της απλοποίησης της ΚΑΠ και της μείωσης των διοικητικών επιβαρύνσεων, μια ενιαία ΚΟΑ αντικαθιστά τις υφιστάμενες 21 οι οποίες πλέον συγκεντρώνονται σε έναν ενιαίο κανονισμό προς όφελος των αγροτών και της διοικήσεων. [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1234/2007]

Τα πολυάριθμα μέτρα στήριξης της ευρωπαϊκής γεωργίας μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις ενότητες:

- Ενισχύσεις που στοχεύουν στη στήριξη της ετήσιας γεωργικής παραγωγής και των τιμών των προϊόντων - Πυλώνας I
- Μέτρα υπέρ της αγροτικής ανάπτυξης που στηρίζουν τους παραγωγικούς συντελεστές - Πυλώνας II

- Μέτρα που αφορούν την κτηνιατρική νομοθεσία, τη φυτοπροστασία, τη νομοθεσία για ζωοτροφές, τη σήμανση των τροφίμων, την επισιτιστική βοήθεια, τις συμφωνίες με τρίτες χώρες κ.α.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της ΚΑΠ

α) Ενιαία Ενίσχυση

Βασική ρύθμιση της νέας ΚΑΠ αποτελεί η καθιέρωση της ενιαίας ενίσχυσης η οποία αντικαθιστά τις περισσότερες άμεσες ενισχύσεις που εισέπρατταν οι αγρότες, χορηγείται ανά εκμετάλλευση και είναι αποδεσμευμένη (decoupled) από το είδος και την ποσότητα της παραγωγής. Σκοπός του εν λόγω καθεστώτος είναι η σταθεροποίηση των εισοδημάτων των παραγωγών και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της αειφορίας της γεωργίας. Ενώ στο παρελθόν οι αποφάσεις για την παραγωγή προϊόντων επηρεάζονταν από τις επιδοτήσεις, με την ενιαία ενίσχυση οι αγρότες, έχοντας πλέον εξασφαλισμένο ένα σταθερό εισόδημα, προσανατολίζουν την παραγωγή τους στη βάση της ζήτησης των καταναλωτών. Κατά αυτό τον τρόπο παρέχεται στους γεωργούς η δυνατότητα να επωφελούνται από τις ευκαιρίες που εμφανίζονται στην αγορά και να αξιοποιούν το επιχειρηματικό δυναμικό τους. Επιπλέον, η νέα αποδεσμευμένη ενιαία ενίσχυση ανά γεωργική εκμετάλλευση είναι συμβιβάσιμη, στα πλαίσια του Π.Ο.Ε, με το «πράσινο κουτί» και επιτρέπει στην Ε.Ε. να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τα περιθώρια διαπραγμάτευσης προκειμένου να πετύχει τους στόχους της. (European Commission, Directorate General for Agriculture, "CAP reform summary, 2003)

Το ποσόν της χορηγούμενης ενίσχυσης ανά παραγωγό/εκμετάλλευση υπολογίστηκε με βάση τις άμεσες ενισχύσεις που εισέπραξαν οι αγρότες κατά την περίοδο αναφοράς, κατά κανόνα, την τριετία 2000-2002. Η ενιαία αποδεσμευμένη ενίσχυση μεταφράζεται σε Ατομικά Δικαιώματα Πληρωμής έκαστο των οποίων συνοδεύεται από επιλέξιμη έκταση και δόθηκε η δυνατότητα να υπολογίζονται είτε σε ατομική (σε επίπεδο δικαιούχου) είτε σε περιφερειακή βάση (περιφερειοποίηση), ανάλογα με την επιλογή του κάθε κράτους-μέλους.

Στην πρώτη περίπτωση (ιστορικό μοντέλο) ο αριθμός των Ατομικών Δικαιωμάτων ισούται με τον αριθμό των εκταρίων που καλλιεργήθηκαν την περίοδο αναφοράς (ή αλλιώς ιστορική περίοδο), ενώ η αξία του κάθε Δικαιώματος είναι το πηλίκο της διαίρεσης του ποσού αναφοράς που αναλογεί σε κάθε δικαιούχο δια του μέσου όρου της έκτασης που καλλιεργήθηκε κατά την ιστορική περίοδο για την είσπραξη των συγκεκριμένων ενισχύσεων. Κατά συνέπεια, δικαιούχος των δικαιωμάτων πληρωμής δεν είναι κατ' ανάγκη ο ιδιοκτήτης καλλιεργούμενης γης, αλλά ο παραγωγός, δηλαδή, ο χρήστης της γης κατά την συγκεκριμένη ιστορική περίοδο. Επιπλέον, ο αριθμός και η αξία των δικαιωμάτων είναι διαφορετικά για κάθε δικαιούχο. (Πέζαρος, Π., 2008)

Στη δεύτερη περίπτωση (περιφερειακό μοντέλο), γίνεται ο υπολογισμός του πηλίκου του συνόλου των επιδοτήσεων που καταβλήθηκαν σε όλους τους δικαιούχους οι οποίοι δραστηριοποιούνται στη γεωγραφική έκταση κάθε μιας περιφέρειας κατά την περίοδο αναφοράς, δια του συνόλου των στρεμμάτων για τα οποία θα υποβληθούν αιτήσεις ενιαίας ενίσχυσης στην ίδια περιφέρεια. Συνεπώς η αξία των ατομικών δικαιωμάτων εντός της ίδιας περιφέρειας είναι η ίδια για όλους τους δικαιούχους ασχέτως των ατομικών επιδοτήσεων που καταβλήθηκαν κατά την ιστορική περίοδο. (Μπουρδάρης, Δ., 2004)

Μέρος του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων, έως 3%, δύναται να παρακρατείται από κάθε κράτος-μέλος (κατ' αναλογία από κάθε παραγωγό) για τη δημιουργία Εθνικού Αποθέματος Δικαιωμάτων προς αντιμετώπιση συγκεκριμένων και ειδικών περιπτώσεων όπως η χορήγηση δικαιωμάτων σε νέους αγρότες που ξεκίνησαν τη γεωργική δραστηριότητα μετά το 2002, και συνεπώς δεν λάμβαναν επιδότηση κατά την ιστορική περίοδο, ή για την κάλυψη εξαιρετικών περιπτώσεων (φυσικές καταστροφές, θάνατος ή μακροχρόνια ασθένεια γεωργού κλπ.). Τα δικαιώματα που αποκτώνται με τη χρησιμοποίηση του εθνικού αποθέματος δεν μεταφέρονται για χρονική περίοδο πέντε ετών από την διάθεσή τους ενώ κάθε δικαίωμα που δεν χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια ενός εκάστου έτους της πενταετούς χρονικής περιόδου επιστρέφει στο εθνικό απόθεμα.

Επιπλέον, οι δικαιούχοι πρέπει να ενεργοποιούν τα ατομικά δικαιώματά τους κάθε χρόνο. Σε περίπτωση που μείνουν ανενεργά για περισσότερο από τρία έτη (εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων ή ανωτέρας βίας), αφαιρούνται από το δικαιούχο και μεταβιβάζονται στο Εθνικό Απόθεμα. Όσον αφορά τη μεταβίβαση, τα δικαιώματα της ενιαίας ενίσχυσης μπορούν να μεταβιβάζονται με ή χωρίς τη γεωργική γη αλλά στο ίδιο κράτος-μέλος. Επίσης, μπορούν να ενοικιάζονται, αλλά στην περίπτωση αυτή μαζί με τη γεωργική έκταση. (Μπουρδάρας, Δ., 2004)

Σημαντική παράμετρος του καθεστώτος της ενιαίας ενίσχυσης αποτελεί η σύνδεσή της με τις ρυθμίσεις της λεγόμενης «πολλαπλής συμμόρφωσης» προκειμένου να διασφαλιστεί η μη εγκατάλειψη της γεωργικής γης, καθώς και η τήρηση των κανόνων υγιεινής, αειφορίας, καλής διαβίωσης των ζώων, κλπ . Οι δικαιούχοι της ενίσχυσης που δεν τηρούν τα πρότυπα της πολλαπλής συμμόρφωσης, υπόκεινται σε μείωση των άμεσων ενισχύσεων ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβίασης των κανόνων.

Αν και η γενική αρχή είναι η πλήρης αποδέσμευση των προϊόντων από την ενιαία ενίσχυση, εντούτοις, προκειμένου να μην διαταραχθεί απότομα η ισορροπία στις αγορές και να μην εγκαταλειφθούν καλλιέργειες, δόθηκε η δυνατότητα στα κράτη-μέλη να διατηρήσουν, εφόσον το επιθυμούν, ένα μέρος των άμεσων ενισχύσεων στην παρούσα μορφή τους, δηλαδή ως συνδεδεμένων με την παραγωγή ή τη δραστηριότητα (στρεμματικές ενισχύσεις) υπό αυστηρά καθορισμένους όρους και επιλογές. Στην περίπτωση αυτή η ενίσχυση καταβάλλεται στους γεωργούς υπό τη μορφή συμπληρωματικής ενίσχυσης, επιπλέον της ενιαίας. Το τμήμα που καταβάλλεται υπό μορφή ενιαίας ενίσχυσης εξαρτάται από το γεωργικό προϊόν.

Επιπλέον, τα κράτη-μέλη μπορούν να χορηγούν πρόσθετες συνδεδεμένες ενισχύσεις (ειδικές ενισχύσεις) σε ειδικά προϊόντα ή δραστηριότητες για τη βελτίωση της ποιότητας ή της εμπορίας των προϊόντων ή για την προστασία του περιβάλλοντος. Προς τούτο, δύναται να παρακρατούν έως 10% του συνολικού ποσού των ενισχύσεων που αντιστοιχεί σε κάθε τομέα προϊόντος [άρθρο 69 του Καν. (ΕΚ) αριθ. 1782/2003] και να το χρησιμοποιούν προς ενίσχυση των παραπάνω μέτρων στον οικείο τομέα. Επομένως, το λεγόμενο και ποιοτικό παρακράτημα, εξαιρείται στην ουσία από την αποδέσμευση και, εφόσον χορηγείται ως πρόσθετη ενίσχυση στην παραγωγή

συγκεκριμένου προϊόντος, λειτουργεί πρακτικά ως ένα ακόμη είδος «δεσμευμένης» ενίσχυσης. (Πέζαρος, Π., 2008)

Τέλος ο κανονισμός, επίσης, προβλέπει ότι η Ελληνική Δημοκρατία μπορεί να εξαιρέσει τα νησιά του Αιγαίου Πελάγους από την εφαρμογή του καθεστώτος της ενιαίας ενίσχυσης ενώ ταυτόχρονα διατηρούνται οι εξισωτικές αποζημιώσεις για τις προβληματικές περιοχές.

β) Πολλαπλή Συμμόρφωση

Πριν την αναθεώρηση του 2003/2004 η πολλαπλή συμμόρφωση είχε προαιρετικό χαρακτήρα για τα κράτη-μέλη και εφαρμοζόταν μόνο για τα περιβαλλοντικά πρότυπα. Με τη ΚΑΠ για την περίοδο 2007 - 2013 η πολλαπλή συμμόρφωση γίνεται υποχρεωτική και συνδέεται με τη χορήγηση των άμεσων ενισχύσεων. Σκοπός της είναι η προώθηση της αειφόρου γεωργίας και η ανταπόκριση της αγροτικής πολιτικής της Ε.Ε. στις απαιτήσεις των καταναλωτών για ασφαλή τρόφιμα και προστασία του περιβάλλοντος.

Με το όρο πολλαπλή συμμόρφωση εννοείται η τήρηση από τους παραγωγούς μίας σειράς κοινοτικών Κανονισμών και Οδηγιών που αφορούν το περιβάλλον, την ασφάλεια των τροφίμων, τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και των φυτών και την καλή μεταχείριση των ζώων. Προς τούτο, διαμορφώθηκε ένας κατάλογος 18 υποχρεωτικών ευρωπαϊκών προτύπων. Όλοι οι αγρότες που εισπράττουν άμεσες ενισχύσεις υπόκεινται σε δειγματοληπτικό έλεγχο και αν δεν συμμορφώνονται υφίστανται μειώσεις στις ενισχύσεις τους ανάλογα με τη σοβαρότητα του παραπτώματος, επιπλέον των άλλων κυρώσεων. Οι δικαιούχοι άμεσων ενισχύσεων πρέπει επίσης να μεριμνούν για την ορθή γεωργική και οικολογική εκμετάλλευση της γης ώστε να αποφεύγεται η εγκατάλειψη της και τα επακόλουθα περιβαλλοντικά προβλήματα. Στις ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες υπόκειται και η γη στην οποία εφαρμόζεται η ρύθμιση της αγρανάπαυσης. [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1782/2003]

Ο έλεγχος της τήρησης των παραπάνω, γίνεται στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου (Ο.Σ.Δ.Ε.). Τα κράτη-μέλη μπορούν να κρατούν το 25% από τα χρήματα που παρακρατούνται από τους μη συμμορφωμένους αγρότες ενώ το υπόλοιπό 75% των ποινών πιστώνεται υπέρ του κοινοτικού προϋπολογισμού.

Τα κράτη-μέλη είναι πλέον υποχρεωμένα να εφαρμόζουν το σύστημα αυτό για το σύνολο των άμεσων ενισχύσεων - και εκείνων που έχουν αποσυνδεθεί και εκείνων που συνδέονται ακόμη με την παραγωγή - στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα της ΚΑΠ. Οφείλουν επίσης να εφαρμόζουν τους κανόνες πολλαπλής συμμόρφωσης σε οκτώ μέτρα του δεύτερου πυλώνα της ΚΑΠ . [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005]

γ) Διαφοροποίηση

Η ανάγκη ενίσχυσης της αγροτικής ανάπτυξης αποτέλεσε σημαντική παράμετρο των συζητήσεων κατά τη διάρκεια των τελευταίων μεταρρυθμίσεων. Επειδή, όμως, οι πόροι, τόσο του γενικού προϋπολογισμού, όσο και του ποσοστού που διατίθεται για τη χρηματοδότηση της αγροτικής πολιτικής είναι δεδομένοι, η νέα ΚΑΠ εισήγαγε μία διαδικασία που ονομάζεται διαφοροποίηση σύμφωνα με την οποία πόροι του πρώτου πυλώνα της ΚΑΠ μεταφέρονται στον δεύτερο πυλώνα προς ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης.

Συγκεκριμένα, αποφασίστηκε η σταδιακή μείωση των άμεσων ενισχύσεων για τις μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις κατά 3% το 2005, 4% το 2006 και 5% από το 2007 και μετά. Οι άμεσες ενισχύσεις για εκμεταλλεύσεις ύψους έως 5.000 € δεν περικόπτονται και η παρακράτηση επιστρέφεται στους δικαιούχους. Επιπλέον, τα νησιά το Αιγαίου (καθώς και οι άλλες απομακρυσμένες περιφέρειες της Ε.Ε.) εξαιρούνται από την διαφοροποίηση.

Το 80% των πόρων που εξοικονομείται ως αποτέλεσμα της διαφοροποίησης επιστρέφει στο ίδιο κράτος-μέλος από το οποίο προέκυψε, ενώ το υπόλοιπο 20% ανακατανέμεται μεταξύ των κρατών-μελών βάσει της γεωργικής έκτασης, του ποσοστού απασχόλησης στον γεωργικό τομέα και του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε αγοραστική δύναμη.

δ) Δημοσιονομική Πειθαρχία

Προκειμένου να παραμείνουν οι δαπάνες της ΚΑΠ μέσα στα αυστηρά δημοσιονομικά όρια, καθιερώνεται ένας μηχανισμός δημοσιονομικής πειθαρχίας. Σύμφωνα με αυτό τον μηχανισμό, όταν διαπιστώνεται ότι οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση στους συναφείς τομείς της ΚΑΠ (δαπάνες της αγοράς και άμεσες ενισχύσεις) υπερβούν τα ανώτατα καθορισμένα όρια, μειωμένα κατά ένα περιθώριο ασφαλείας 300 εκατ. €, τότε οι άμεσες ενισχύσεις μειώνονται. Με άλλα λόγια όταν προβλέπεται ότι οι άμεσες ενισχύσεις θα υπερβούν τα ανώτατα όρια, οι τελευταίες, πριν της εφαρμογή της διαφοροποίησης, θα αναπροσαρμόζονται, έτσι ώστε να μην σημειώνεται υπέρβαση του κοινοτικού προϋπολογισμού.

ε) Σύστημα παροχής Συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Προκειμένου να καταφέρουν οι γεωργοί να ανταποκριθούν στα πρότυπα μιας σύγχρονης, υψηλής ποιότητας γεωργίας, που είναι και ο στόχος της μεταρρυθμισμένης αγροτικής πολιτικής, τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να καθιερώσουν ένα ευρύ σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εμπορικού χαρακτήρα. Το σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλών δρα υποστηρικτικά στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προσαρμογή τους στα πρότυπα της πολλαπλής συμμόρφωσης και τους τροφοδοτεί με πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή στην παραγωγική διαδικασία προτύπων και ορθών πρακτικών. Ταυτόχρονα αποτελεί και ένα είδος ελέγχου που θα ισχύει για τους αγρότες που εισπράττουν ενισχύσεις.

Η συμμετοχή των γεωργών στο σύστημα, το οποίο τέθηκε υποχρεωτικά σε εφαρμογή από το 2007, είναι προαιρετική. Το 2010 μετά από σχετική έκθεση της Επιτροπής θα αποφασισθεί αν θα γίνει υποχρεωτική για ορισμένες κατηγορίες αγροτών. Προς το παρόν, τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να δώσουν προτεραιότητα στους αγρότες που εισπράττουν πάνω από 15.000 € σε άμεσες ενισχύσεις ετησίως.

στ) Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (Ο.Σ.Δ.Ε.)

Το Ο.Σ.Δ.Ε. ήδη ίσχυε για συγκεκριμένα καθεστώτα (π.χ. σιτηρά, βοοειδή, αιγοπρόβατα). Με τη νέα ΚΑΠ αναβαθμίζεται, γίνεται πιο περίπλοκο και περιλαμβάνει όχι μόνο την ενιαία ενίσχυση αλλά και τις ενισχύσεις των ειδικών καθεστώτων. Μέσω του συστήματος αυτού, το κράτος είναι σε θέση να ελέγχει τα αγροτεμάχια, τα δικαιώματα πληρωμής και τις αιτήσεις παροχής ενίσχυσης.

Συγκεκριμένα, το Ο.Σ.Δ.Ε. περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Ηλεκτρονική βάση δεδομένων.
- Γεωγραφικό σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων.
- Σύστημα προσδιορισμού και καταγραφής δικαιωμάτων ενίσχυσης.
- Σύστημα καταγραφής αιτήσεων παροχής ενισχύσεων.
- Ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου.
- Μοναδικό σύστημα καταγραφής της ταυτότητας κάθε γεωργού που υποβάλει αίτηση για παροχή ενίσχυσης.
- Σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων (όπου εφαρμοστεί η μερική αποδέσμευση).

Η πρόσφατη αναθεώρηση της ΚΑΠ - «έλεγχος υγείας»

Η νέα ΚΑΠ προέβλεπε ότι δύο χρόνια μετά της εφαρμογή του καθεστώτος της ενιαίας αποδεσμευμένης ενίσχυσης από όλα τα κράτη-μέλη, θα υποβαλλόταν αναφορά από την Επιτροπή στο Συμβούλιο σχετικά με τυχόν διαταραχές της αγοράς ή διαρθρωτικές εξελίξεις που θα έχουν προκύψει ως αποτέλεσμα της διατήρησης εξειδικευμένων ενισχύσεων για τους επιμέρους κλάδους, συνοδευόμενη από σχετικές προτάσεις.

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Προετοιμασία για το Check up της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ» [COM(2007) 722 τελικό] τα θέματα στα οποία θα έπρεπε να επικεντρωθεί ο «έλεγχος υγείας» συνίσταντο στο πώς θα καταστεί το καθεστώς της ενιαίας ενίσχυσης

αποτελεσματικότερο, ορθολογικότερο και απλούστερο, στο πώς θα εξασφαλιστεί η καταλληλότητα των μέσων στήριξης της αγοράς δεδομένης της παγκοσμιοποίησης και με ποιο τρόπο θα αντιμετωπιστούν οι νέες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η αυξημένη χρήση των βιοκαυσίμων και η διαχείριση των υδάτων.

Το Νοέμβριο του 2008 επετεύχθη πολιτική συμφωνία με βάση την οποία προέκυψαν νέες ρυθμίσεις στο ισχύον καθεστώς της ΚΑΠ οι οποίες ισχύουν από το 2009. Σκοπός του διαγνωστικού αυτού ελέγχου ήταν ο εκσυγχρονισμός, η απλοποίηση και ο εξορθολογισμός της νέας ΚΑΠ και η απομάκρυνση των περιορισμών που επιβάλλονται στους αγρότες για την καλύτερη ανταπόκρισή τους στα μηνύματα της αγοράς και στην αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων. Μεταξύ των μέτρων που αποφασίστηκαν είναι η μεταφορά του συνόλου (με κάποιες εξαιρέσεις) των δεσμευμένων με την παραγωγή ενισχύσεων στο καθεστώς της ενιαίας αποδεσμευμένης ενίσχυσης και η μείωση των άμεσων πληρωμών στους αγρότες, με μεταφορά των διαθέσιμων πιστώσεων στο ΕΓΤΑΑ με σκοπό να καταστεί δυνατή η πληρέστερη διαχείριση των νέων προκλήσεων και ευκαιριών για την ευρωπαϊκή γεωργία.

Οι τροποποιήσεις που επέφερε στη νέα ΚΑΠ ο «έλεγχος υγείας» και έχουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την Ελλάδα, όπως αποτυπώνονται στον βασικό Καν. (ΕΚ) αριθ. 73/2009, αναλυτικά είναι:

I) Καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης

Με τις νέες ρυθμίσεις στο πλαίσιο του «ελέγχου υγείας» της ΚΑΠ δικαίωμα χορήγησης ενιαίας ενίσχυσης έχουν όσοι γεωργοί:

- κατέχουν δικαιώματα ενίσχυσης, τα οποία απέκτησαν σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 1782/03
- αποκτούν δικαιώματα ενίσχυσης με βάση τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 73/2009 με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:
 - με μεταβίβαση,
 - από το εθνικό απόθεμα,

- ο με την κατανομή δικαιωμάτων στον τομέα του κρασιού,
- ο με την κατανομή δικαιωμάτων λόγω εφαρμογής του περιφερειακού μοντέλου, λόγω κατάργησης των ειδικών καθεστώτων και ένταξής τους στο καθεστώς της ενιαίας ενίσχυσης, λόγω κατάργησης της μερικής δέσμευσης των ενισχύσεων σε ορισμένους τομείς και λόγω εφαρμογής της ειδικής στήριξης του άρθρου 68 σε περιοχές που υπόκεινται σε προγράμματα αναδιάρθρωσης ή/και ανάπτυξης.

Επισημαίνεται ότι τα δικαιώματα παύσης καλλιέργειας καταργούνται και μετατρέπονται σε στρεμματικά δικαιώματα.

Εξακολουθεί να ισχύει η υποχρέωση ενεργοποίησης των δικαιωμάτων κάθε χρόνο με τη διαφορά ότι κάθε δικαίωμα ενίσχυσης το οποίο δεν ενεργοποιήθηκε για περίοδο δύο ετών αφαιρείται από τον δικαιούχο και προστίθεται στο εθνικό απόθεμα, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων. Επιπλέον, τα δικαιώματα που αποκτήθηκαν από το εθνικό απόθεμα απαλλάσσονται από την υποχρέωση ετήσιας ενεργοποίησης και μη μεταβίβασης για 5 χρόνια.

Όσον αφορά το μοντέλο υπολογισμού των Ατομικών Δικαιωμάτων Πληρωμής ο «έλεγχος υγείας» δίνει το δικαίωμα στα κράτη-μέλη που επέλεξαν το ιστορικό μοντέλο (όπως η Ελλάδα) να προβούν στην προσέγγιση της αξίας των δικαιωμάτων, σύμφωνα με αμερόληπτα και αντικειμενικά κριτήρια, προς μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των δικαιωμάτων με διαφορετική αξία, όπως αυτή διαμορφώθηκε εξαιτίας της προέλευσής τους από διαφορετικά καθεστώτα. Η εισαγωγή αυτής της ρύθμισης οφείλεται στο γεγονός ότι δεν μπορούν πλέον να δικαιολογηθούν οι ατομικές διαφορές στα επίπεδα στήριξης οι οποίες βασίζονται μόνο στο ύψος των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο παρελθόν (δεδομένης και της διαδοχικής ένταξης και άλλων τομέων στο καθεστώς της ενιαίας ενίσχυσης). Επίσης, δίνεται η δυνατότητα σε αυτά τα κράτη-μέλη να εφαρμόσουν το περιφερειακό μοντέλο. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση πρέπει να ληφθεί είτε την 01-08-2009 για να εφαρμοστεί το 2010 είτε την 01-08-2010 για μεταγενέστερη εφαρμογή.

Οι δυνατότητες επιλογής των κρατών-μελών που πρόκειται να εφαρμόσουν το περιφερειακό μοντέλο είναι:

- **Περιφερειακό μοντέλο (απλό):** Τα κράτη-μέλη προσδιορίζουν τις περιφέρειες με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια, όπως η θεσμική ή διοικητική δομή τους και το περιφερειακό γεωργικό δυναμικό ενώ όλη η επικράτεια μπορεί να θεωρηθεί ως μία και μόνη περιφέρεια. Στη συνέχεια υποδιαιρούν το ανώτατο εθνικό όριο μεταξύ των περιφερειών δημιουργώντας τα περιφερειακά ανώτατα όρια. Εν συνεχεία, τα κράτη-μέλη προσαρμόζουν την αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης σε κάθε περιφέρεια προβαίνοντας σε γραμμικές αυξήσεις ή μειώσεις ώστε να τηρείται το ανώτατο περιφερειακό όριο. Η τυχόν μείωση της αξίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της αρχικής αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης.
- **Περιφερειακό μοντέλο με προσαρμογή της αξίας των δικαιωμάτων:** Το κράτος-μέλος που εφαρμόζει το ιστορικό μοντέλο και αποφασίσει να προβεί σε προσέγγιση της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης και συγχρόνως να εφαρμόσει το περιφερειακό μοντέλο, θα πρέπει να προσαρμόσει το ανώτατο περιφερειακό όριο με βάση τις μειώσεις ή αυξήσεις των δικαιωμάτων ενίσχυσης.
- **Περιφερειακό-υβριδικό μοντέλο:** Τα κράτη-μέλη, που θα εφαρμόσουν περιφερειακό μοντέλο, μπορούν να κατανείμουν έως το 50% του περιφερειακού ανώτατου ορίου μεταξύ όλων των γεωργών των οποίων οι εκμεταλλεύσεις βρίσκονται στη συγκεκριμένη περιφέρεια, συμπεριλαμβανομένων και των γεωργών που δεν κατέχουν δικαιώματα ενίσχυσης. Η αξία αυτή των δικαιωμάτων προσαυξάνεται στις περιπτώσεις που ο γεωργός είχε ήδη δικαιώματα ενίσχυσης. Η προσαύξηση υπολογίζεται βάσει της συνολικής αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης στην κατοχή του γεωργού σε ημερομηνία που θα καθοριστεί από το κράτος-μέλος. Οι αυξήσεις της αξίας των δικαιωμάτων υπολογίζονται εντός των ορίων του περιφερειακού ανώτατου ορίου μετά την αφαίρεση του ποσοστού έως 50% που προαναφέρθηκε.

- **Περιφερειακό-υβριδικό μοντέλο με προσαρμογή της αξίας των δικαιωμάτων:** Όταν ένα κράτος-μέλος αποφασίσει να εφαρμόσει το περιφερειακό - υβριδικό μοντέλο μπορεί το επόμενο έτος της εφαρμογής να προβεί σε προσαρμογή της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης.

II) Ελάχιστο όριο για τη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων

Από το 2010 τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να μην χορηγούν άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς που λαμβάνουν ετησίως ένα ελάχιστο ποσό ή διαθέτουν ένα ελάχιστο μέγεθος εκμετάλλευσης. Η επιλογή του κριτηρίου αποτελεί απόφαση του κράτους-μέλους. Σκοπός του εν λόγω μέτρου είναι ο περιορισμός του κόστους διαχείρισης και ελέγχου των αιτήσεων ενίσχυσης.

Επιπλέον, δεδομένου ότι η πείρα από την εφαρμογή του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης κατέδειξε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, χορηγήθηκε αποσυνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη σε δικαιούχους των οποίων οι γεωργικές δραστηριότητες αποτελούσαν ασήμαντο μέρος των συνολικών οικονομικών δραστηριοτήτων τους, τα κράτη-μέλη δύναται να θεσπίσουν προαιρετικά αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια ώστε να μην χορηγούνται άμεσες ενισχύσεις σε αυτά τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Σκοπός είναι η αποφυγή χορήγησης γεωργικής εισοδηματικής στήριξης σε τέτοιους δικαιούχους ώστε να διασφαλισθεί ότι η κοινοτική στήριξη χρησιμοποιείται πλήρως για την εξασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τον γεωργικό πληθυσμό.

III) Διαφοροποίηση

Οι νέες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσει η νέα ΚΑΠ καθιστούν αναγκαία την ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα. Με τον «έλεγχο υγείας» τα ποσοστά παρακράτησης από την εφαρμογή της διαφοροποίησης αυξάνονται (σε σχέση με το 5% που ίσχυε) και πλέον από το 2009 και μετά διαμορφώνονται ως εξής:

- 7% για το 2009
- 8% για το 2010
- 9% για το 2011
- 10% για το 2012

Επιπλέον, επιβάλλεται παρακράτηση 4% πέραν των προαναφερόμενων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που εισπράττουν πάνω από 300.000 € ετησίως.

Οι πόροι που εξοικονομούνται κατά αυτό τον τρόπο μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα κράτη-μέλη για την ενίσχυση των προγραμμάτων στους τομείς της κλιματικής αλλαγής, των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, της διαχείρισης των υδάτων, της βιοποικιλότητας, της καινοτομίας που συνδέεται με τα προηγούμενα τέσσερα σημεία και των συνοδευτικών μέτρων στον γαλακτοκομικό τομέα.

IV) Πολλαπλή συμμόρφωση

Η σύνδεση της χορήγησης της ενίσχυσης με την τήρηση των προτύπων της πολλαπλής συμμόρφωσης εξακολουθεί να ισχύει και με το νέο κανονισμό. Όπως προκύπτει, όμως, από την Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της πολλαπλής συμμόρφωσης, τα κράτη-μέλη αντιμετώπισαν ποικίλα προβλήματα κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του συστήματος. Ανάμεσα στα προβλήματα που αναφέρθηκαν από τα κράτη-μέλη καταγράφεται η ασάφεια των κανόνων, το γεγονός ότι η διαχείριση της πολλαπλής συμμόρφωσης υπήρξε γενικά περίπλοκη και οι έλεγχοι χρονοβόροι, η ενημέρωση των γεωργών σχετικά με τους νέους κανόνες δεν ήταν πάντα εύκολη καθώς

και το ότι ο υπολογισμός των μειώσεων ήταν ιδιαίτερα περίπλοκος και δυσνόητος για τους αγρότες. Με τον «έλεγχο υγείας» οι απαιτήσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης απλοποιούνται, ενισχύονται με κανόνες για την προστασία και διαχείριση των υδάτων ενώ καταργούνται πρότυπα που δεν είναι ενδεδειγμένα ή δεν συνδέονται με την ευθύνη του γεωργού. Παράλληλα, ορισμένα πρότυπα που αφορούν την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση των γαιών, δεδομένου ότι η χρησιμότητά τους δεν επαρκεί ώστε να δικαιολογείται η εφαρμογή τους από όλα τα κράτη-μέλη, καθίστανται προαιρετικά, εκτός αν ήδη εφαρμόζονταν από το οικείο κράτος-μέλος πριν το 2009. [COM (2007) 147]

V) Σύστημα παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Το εν λόγω σύστημα θεωρείται ζωτικής σημασίας για την αποδοχή της πολλαπλής συμμόρφωσης από τους γεωργούς. Με τις νέες ρυθμίσεις εξακολουθεί να ισχύει η εθελοντική συμμετοχή των γεωργών στο σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλών αλλά πλέον τα κράτη-μέλη είναι εκείνα που θα καθορίσουν, με αντικειμενικά κριτήρια, τις κατηγορίες προτεραιότητας όσον αφορά τους γεωργούς που έχουν πρόσβαση στο σύστημα.

VI) Άλλα μέτρα

Με τον «έλεγχο υγείας» της ΚΑΠ αποφασίστηκε η κατάργηση των ποσοτώσεων στο γάλα έως τον Απρίλιο του 2015 δεδομένης της ζήτησης που παρατηρείται για προϊόντα υψηλής αξίας (π.χ. τυριά και νωπά γαλακτοκομικά προϊόντα). Προκειμένου, όμως, να γίνει ομαλή η μετάβαση προς την κατάργηση, αυξάνονται οι ποσοτώσεις κατά 1% ετησίως μεταξύ 2009/2010 και 2013/2014.

Επιπλέον, καταργείται η απαίτηση να διατηρούν οι γεωργοί αροτραίων καλλιεργειών το 10% των εκτάσεών τους σε κατάσταση αγρανάπταυσης. Η εν λόγω ρύθμιση είχε θεσπιστεί για τη μείωση της κοινοτικής παραγωγής σιτηρών δεδομένου των υψηλών αποθεμάτων. Σήμερα, δεδομένου των εξελίξεων στην παγκόσμια αγορά και της ζήτησης

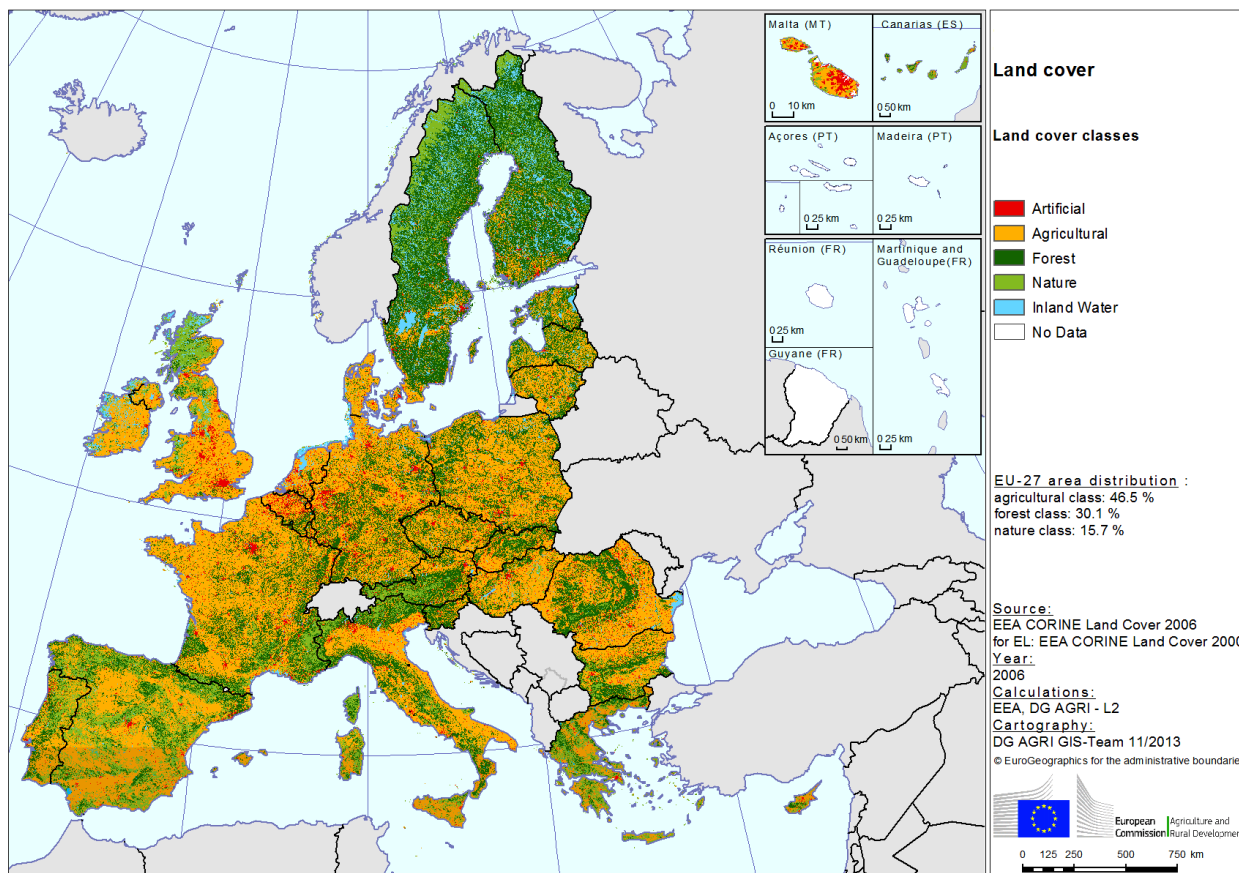
και προσφοράς σιτηρών η εν λόγω ρύθμιση έπρεπε να καταργηθεί με ταυτόχρονη, όμως, διαφύλαξη των ωφελειών που προσδίδει ο μηχανισμός αυτός για το περιβάλλον.

Αλλαγές έχουν γίνει και στην κατανομή των δαπανών της ΚΑΠ, ως απόρροια των μεταρρυθμίσεών της, αντανακλώντας την πολιτική που κατά καιρούς ακολουθεί η Ε.Ε. στον τομέα της γεωργίας. Παρατηρείται πως κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '80 οι δαπάνες της ΚΑΠ προορίζονταν κυρίως για τη στήριξη των τιμών των αγροτικών προϊόντων. Το 1992, εξαιτίας της ριζικής μεταρρύθμισης της ΚΑΠ, οι δαπάνες αφορούσαν κυρίως τη χρηματοδότηση των άμεσων πληρωμών (συνδεδεμένες ενισχύσεις) ενώ παράλληλα παρουσιάζεται και μία αύξηση των δαπανών για την πολιτική της αγροτικής ανάπτυξης. Οι επιπτώσεις της μεταρρύθμισης του 2003 και η έμφαση που δίνεται πλέον στο καθεστώς της ενιαίας αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης φαίνονται ξεκάθαρα το 2006 όπου οι συνδεδεμένες ενισχύσεις αντικαθίστανται από τις άμεσες αποσυνδεδεμένες ενισχύσεις που καταβάλλονται ανά γεωργική εκμετάλλευση. Παράλληλα, αυξάνει η χρηματοδότηση της αγροτικής πολιτικής ως αποτέλεσμα της τάσης για ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα της ΚΑΠ. Τέλος, οι δαπάνες της ΚΑΠ έχουν πλέον σταθεροποιηθεί και περιορίζονται στο να αντιπροσωπεύουν το 0,4% του ΑΕΠ της Ε.Ε.

1.2 Τα χαρακτηριστικά της Ευρωπαϊκής γεωργίας και οι προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει

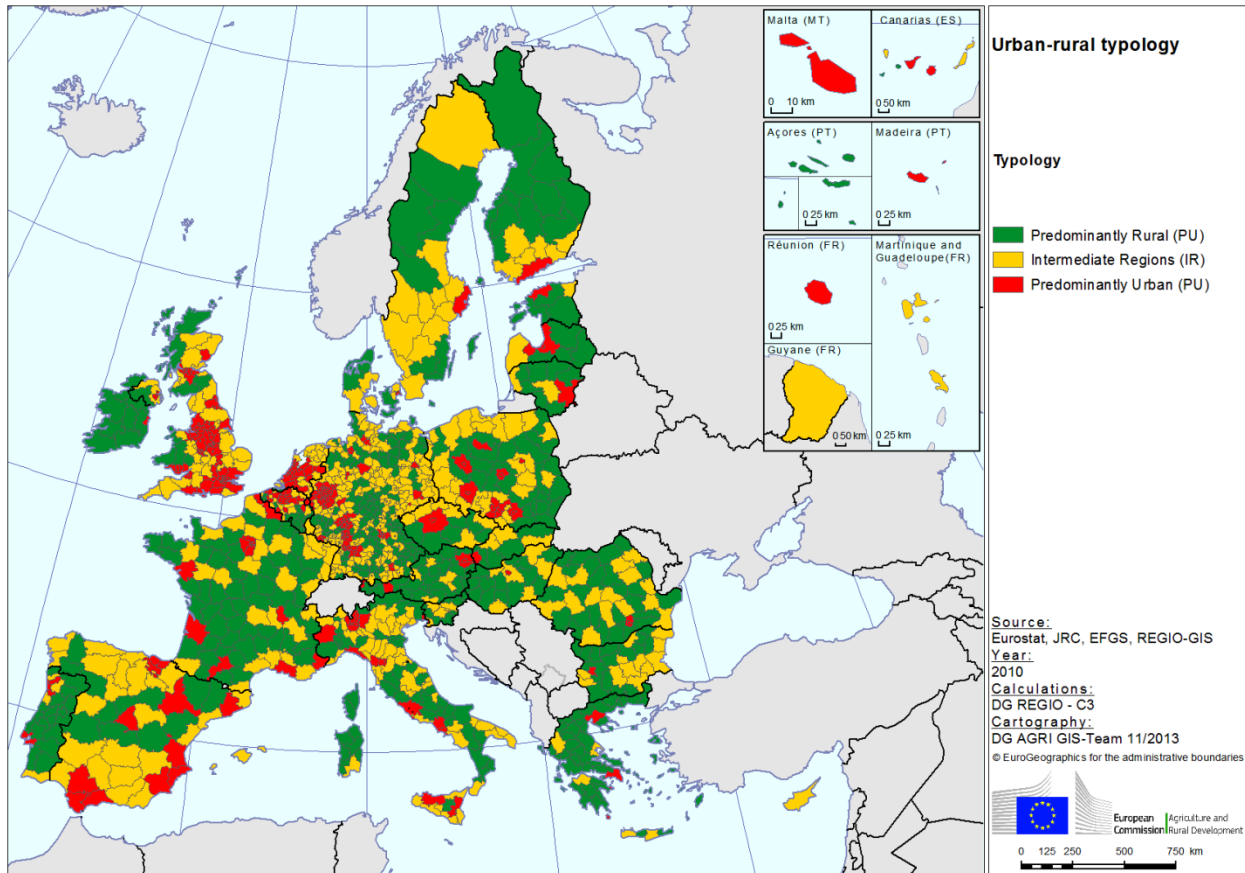
Οι γεωργικές εκτάσεις και τα δάση καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του εδάφους της Ευρώπης και διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την υγεία των αγροτικών οικονομιών και τη διαμόρφωση του αγροτικού τοπίου. Η γεωργία εξακολουθεί να συμβάλει αποφασιστικά στην αειφόρο οικονομική τους ανάπτυξη. Οι γεωργοί εκπληρώνουν πολλές και διαφορετικές λειτουργίες οι οποίες κυμαίνονται από την παραγωγή γεωργικών προϊόντων που προορίζονται για τη διατροφή ή μη, μέχρι τη διαχείριση της υπαίθρου, τη διατήρηση της φύσης και τον τουρισμό.

Χάρτης 1: Χρήσεις γης για την ΕΕ-27



Πηγή: http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm

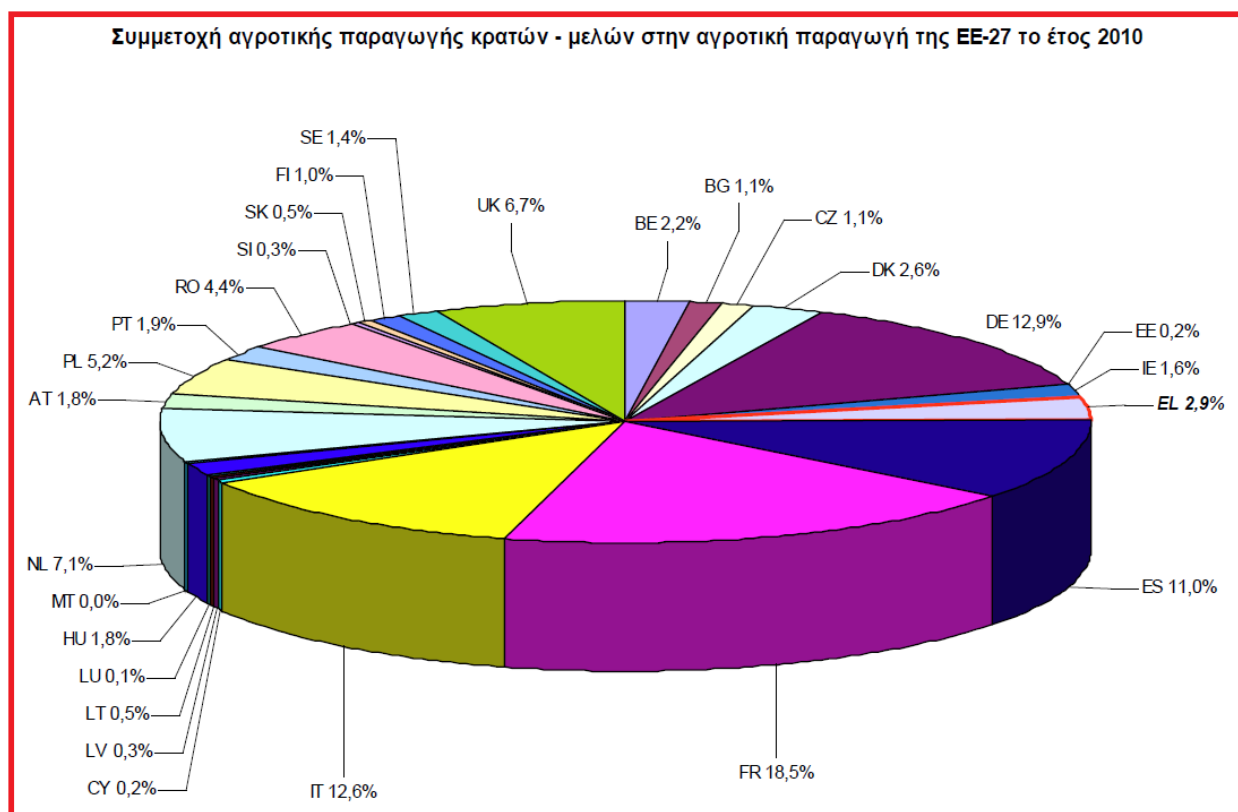
Χάρτης 2: Αποτύπωση Γεωργικών – Αστικών εκτάσεων



Πηγή: http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm

Η Ευρώπη είναι μεγάλος εξαγωγέας, αλλά και ο μεγαλύτερος εισαγωγέας τροφίμων στον κόσμο, κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η Ελλάδα συμμετέχει με μερίδιο 3,9% στη γεωργική παραγωγή της Ε. Ε., ένα σχετικά χαμηλό ποσοστό εάν αναλογιστούμε το ότι η γειτονική Ιταλία συμμετέχει με ποσοστό 14,2%, η Γαλλία με ποσοστό 20,3%, η Ισπανία με 12,7%.

Διάγραμμα 1: Συνεισφορά κάθε ΚΜ στην Ευρωπαϊκή παραγωγή



Πηγή: Eurostat

Ο ευρωπαϊκός γεωργικός τομέας χρησιμοποιεί ασφαλείς, καθαρές και φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους για την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των καταναλωτών. Τα κυριότερα παραγόμενα προϊόντα με ποσοστό 21,4% είναι τα προϊόντα κρεατοπαραγωγής, τα γαλακτοκομικά με ποσοστό 16,4%, τα δημητριακά με ποσοστό 16%. Το ελαιόλαδο αποτελεί μόλις το 2,2% επί της συνολικής παραγωγής. Ο γεωργικός τομέας είναι στην υπηρεσία των αγροτικών κοινοτήτων. Ο ρόλος του δεν περιορίζεται μόνο στην παραγωγή ειδών διατροφής, αλλά επεκτείνεται και στη διασφάλιση της επιβίωσης της υπαίθρου ως τόπος κατοικίας, εργασίας και τουρισμού.

1.2.1 Η σημασία της γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Διαμέσου των οικονομικών τους δραστηριοτήτων, καθώς και με την υποστήριξη της ΚΑΠ, οι Ευρωπαίοι αγρότες εγγυώνται ποικίλα δημόσια αγαθά. Εξασφαλίζουν δύο τύπους αγαθών.

Ο πρώτος τύπος ωφελειών και αγαθών περιλαμβάνει αγαθά και οφέλη που προκύπτουν από την όλη αγροτική δραστηριότητα και που εξασφαλίζονται κυρίως μέσω των διαχειριστικών εργαλείων της αγοράς και τις άμεσες ενισχύσεις υπό τον πρώτο Πυλώνα και είναι τα ακόλουθα:

- Εξασφάλιση τροφίμων για 500εκ. καταναλωτές με την ενίσχυση της παραγωγικής ικανότητας από την ΕΕ.
- Μεγαλύτερη σταθερότητα στην αγορά για καταναλωτές και αγρότες.
- Θέσεις απασχόλησης και οικονομική βιωσιμότητα στις αγροτικές περιοχές (περίπου 30εκ. άνθρωποι βρίσκουν εργασία στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ενώ πάνω από 40εκ εργάζονται στην αγροδιατροφική αλυσίδα.
- Η διαχείριση περισσότερων από τα 3/4 των εκτάσεων στην ΕΕ, με τέτοιο τρόπο ο οποίος προσφέρει μια ελκυστική ύπαιθρο και ποικίλα αγροτικά τοπία.

Ο δεύτερος τύπος ωφελειών και αγαθών περιλαμβάνει αγαθά που παρέχονται εθελοντικά από τους αγρότες στα πλαίσια του ρόλου τους ως διαχειριστές της γης ως αντάλλαγμα στις στοχευμένες πληρωμές που εξασφαλίζονται στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης (2ος Πυλώνας της ΚΑΠ), όπως:

- Ενίσχυση- υποστήριξη της παραγωγής σε Λιγότερο Ευνοημένες Περιοχές (ΛΕΠ).
- Διατήρηση- Συντήρηση της βιοποικιλότητας, όπως π.χ. η διατήρηση των βοσκοτόπων, των υγροτόπων, των ξερών λειμώνων, των φυσικών φραχτών και άλλα.
- Διατήρηση και Ενίσχυση του συστήματος παραγωγής, επένδυση που είναι χαμηλού κέρδους και υψηλής φυσικής αξίας.
- Διαχείριση του νερού και του εδάφους προκειμένου να μειωθούν οι πλημμύρες, να βελτιωθεί η αποθηκευτική ικανότητα του υδροφόρου ορίζοντα, η αύξηση της ανθεκτικότητας σε πυρκαγιές.
- Παροχή νέων πηγών ανανεώσιμης ενέργειας.

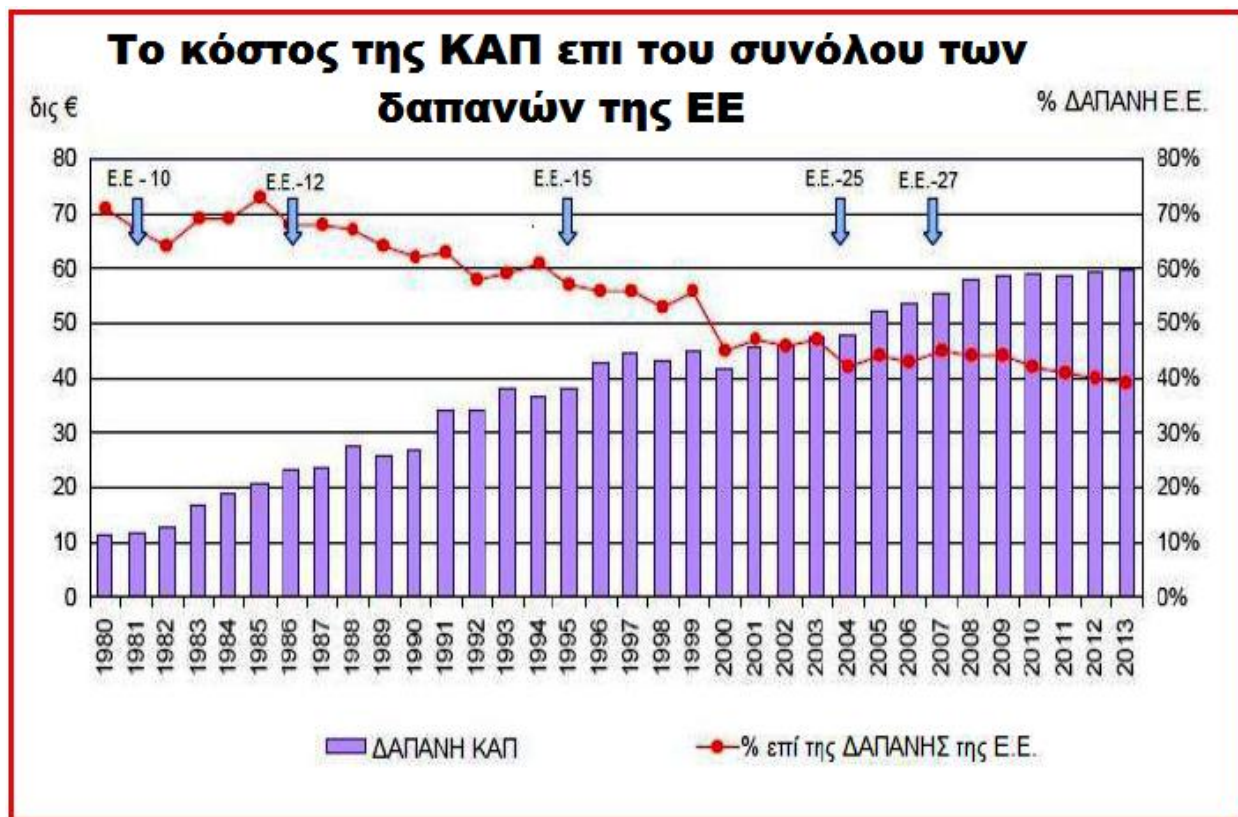
1.2.2 Το κόστος της ΚΑΠ

Ο σύνθετος αγροτικός τομέας και τομέας των τροφίμων αντιπροσωπεύει ένα μεγάλο οικονομικό ποσοστό απασχόλησης της τάξεως των 18,6εκ. θέσεων απασχόλησης (8,6% της συνολικής απασχόλησης) και το 4% του ΑΕΠ για την Ευρώπη των 27 ΚΜ. Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 επικεντρώθηκε σε τρεις αντικειμενικούς στόχους, οι οποίοι είναι:

- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στον αγροτικό και δασοκομικό τομέα.
- Η βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου διαμέσου της στήριξης της διαχείρισης της.
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές.
- Η προώθηση της διαφοροποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων.

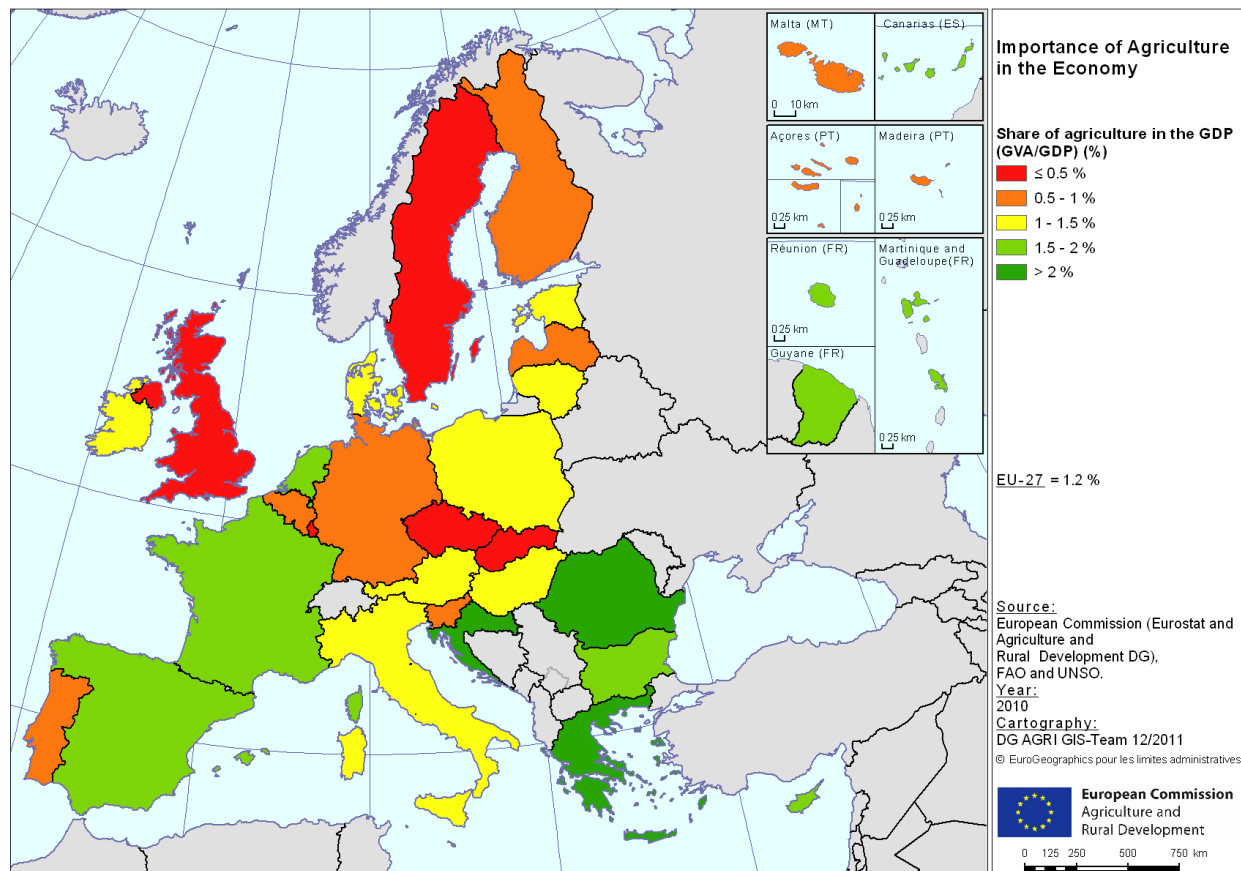
Ένα από τα βασικά στοιχεία της κοινής ευρωπαϊκής γεωργικής πολιτικής είναι και η ύπαρξη ενός κοινού για όλα τα Κράτη Μέλη μοντέλου χρηματοδότησης της. Οι πόροι που διατίθενται για την ΚΑΠ αποτελούν τμήμα του γενικότερου ευρωπαϊκού προϋπολογισμού και ανέρχονται σε περίπου 50 δις € ετησίως. Το ποσό αυτό μπορεί να ακούγεται ως ιδιαίτερα υψηλό αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι. Αποτελεί μόνο το 1% του συνολικού ευρωπαϊκού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) και διανέμεται στο 5% του πληθυσμού της ΕΕ που ασχολείται με την γεωργία (Εικόνες 2.3 και 2.4). Δηλαδή, όχι μόνο το μερίδιο της γεωργίας στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό είναι χαμηλό, αλλά συνεχίζει να μειώνεται. Πιο συγκεκριμένα στο Διάγραμμα 2.2 που ακολουθεί παρουσιάζεται η εξέλιξη της δαπάνης της ΚΑΠ κατά τη διάρκεια των χρόνων εφαρμογής της ως μερίδιο του προϋπολογισμού της Ε.Ε. Παρατηρείται ότι τα τελευταία 20 χρόνια το ποσοστό που καταλαμβάνει η ΚΑΠ στον γενικό προϋπολογισμό της Ε.Ε. έχει μειωθεί σημαντικά και από 75% που ήταν το 1980 καταλαμβάνει σήμερα το 40% του κοινοτικού προϋπολογισμού.

Διάγραμμα 2: Η εξέλιξη των δαπανών της ΚΑΠ στο σύνολο των δαπανών της Ε.Ε.



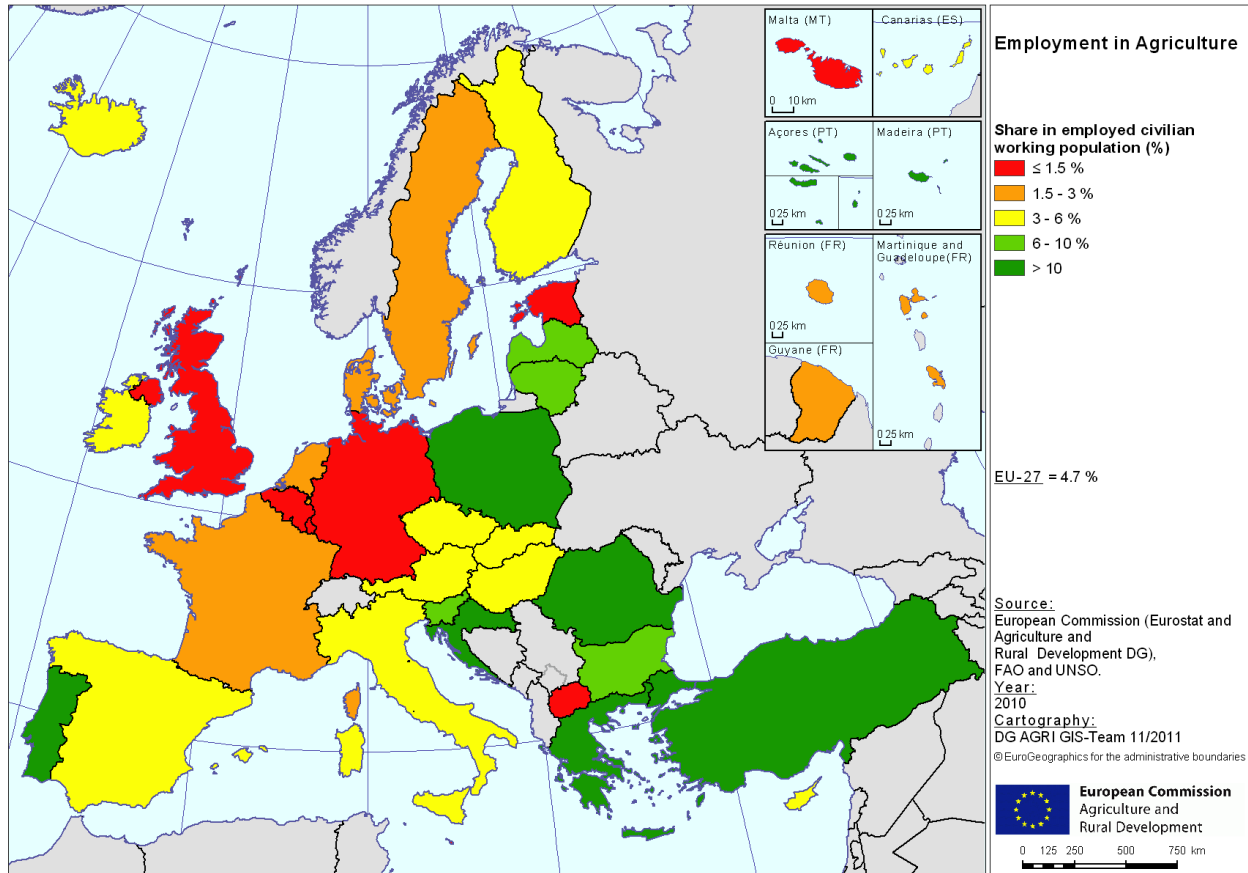
Πηγή: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/graphs/index_en.htm

Χάρτης 3: Σημαντικότητα του αγροτικού τομέα στην οικονομία της Ε.Ε (ως ποσοστό του ΑΕΠ)



Πηγή: http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm

Χάρτης 4: Το ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα στην ΕΕ



Πηγή: http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm

Για πολλά έτη η ΚΑΠ χρηματοδοτούνταν μέσω ενός ειδικού ταμείου υπαγόμενου στον κοινοτικό προϋπολογισμό και συγκεκριμένα, μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) το οποίο αποτελούνταν από το Τμήμα Προσανατολισμού και το Τμήμα Εγγυήσεων. Με το νέο Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 του Συμβουλίου, καθιερώθηκε ένα ενιαίο νομικό πλαίσιο για τη χρηματοδότηση των δαπανών της ΚΑΠ.

Σήμερα οι δαπάνες των δύο πυλώνων της ΚΑΠ χρηματοδοτούνται μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

Συγκεκριμένα, το ΕΓΤΕ χρηματοδοτεί με επιμερισμένη διαχείριση μεταξύ των κρατών-μελών και της Επιτροπής:

- Τις άμεσες ενισχύσεις που χορηγούνται στους γεωργούς στο πλαίσιο της ΚΑΠ.
- Τις παρεμβάσεις για τη ρύθμιση των αγορών γεωργικών προϊόντων.
- Τις επιστροφές κατά την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων προς τρίτες χώρες.
- Ορισμένες ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης για τα γεωργικά προϊόντα στην εσωτερική αγορά της Κοινότητας και στις τρίτες χώρες, οι οποίες υλοποιούνται από τα κράτη-μέλη.
- Τις δαπάνες που συνδέονται με τα μέτρα αναδιάρθρωσης του κλάδου της ζάχαρης, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 320/2006 του Συμβουλίου.
- Τα σχέδια προώθησης της κατανάλωσης φρούτων στα σχολεία.

Το ΕΓΤΕ χρηματοδοτεί κεντρικά τις ακόλουθες δαπάνες:

- Τη χρηματοδοτική συμμετοχή της Κοινότητας σε μεμονωμένες κτηνιατρικές δράσεις, σε δράσεις ελέγχου στον κτηνιατρικό τομέα και στον τομέα των τροφίμων και ζωοτροφών, σε προγράμματα εκκρίζωσης και παρακολούθησης των ζωνοδόσων, καθώς και σε φυτουγειονομικά μέτρα.
- Την προώθηση γεωργικών προϊόντων απευθείας από την Επιτροπή ή μέσω διεθνών οργανισμών.
- τα μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, με σκοπό να εξασφαλίσουν τη διατήρηση, τον χαρακτηρισμό, τη συλλογή και τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων στη γεωργία.
- Την εγκατάσταση και συντήρηση των γεωργικών συστημάτων λογιστικών πληροφοριών,
- Τα συστήματα γεωργικών ερευνών.
- Τις σχετικές με τις αλιευτικές αγορές δαπάνες.

Μέσω του Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης παρέχονται οι πόροι για την υλοποίηση της κοινοτικής πρωτοβουλίας Leader+ καθώς και όλων των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης όπως αυτά διαμορφώνονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Η Ελλάδα εισπράττει κάθε χρόνο περίπου 2,7 δις € για την ενίσχυση του αγροτικού της τομέα. Το μεγαλύτερο ποσοστό από τα χρήματα αυτά καταβάλλονται στους παραγωγούς μέσω της αρμόδιας αρχής πληρωμής που είναι ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε).

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να δει κανείς το κόστος της ΚΑΠ. Σε αντίθεση με άλλους τομείς, όπως είναι η εκπαίδευση, η άμυνα, οι μεταφορές, η υγειονομική περίθαλψη ή η κοινωνική ασφάλιση, το κόστος των οποίων καλύπτεται από τις εθνικές κυβερνήσεις, τα κράτη μέλη έχουν συμφωνήσει ότι οι αποφάσεις σχετικά με τη γεωργική πολιτική της ΕΕ λαμβάνονται σε κοινοτικό επίπεδο και κατά συνέπεια θα πρέπει να υπάρχει και ο ανάλογος προϋπολογισμός προς τον σκοπό αυτό. Το ποσοστό του προϋπολογισμού που χρησιμοποιείται για την ενίσχυση των αγορών (σιτηρά, ζάχαρη, βοδινό κρέας και γάλα) καθώς και για τις εξαγωγικές πιστώσεις έχει μειωθεί, ενώ παράλληλα έχει αυξηθεί το ποσοστό για άμεσες ενισχύσεις στους παραγωγούς και για την αγροτική ανάπτυξη.

1.2.3 Κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις

Ι) Η αστάθεια της αγοράς

Οι μετρήσεις που ήταν ικανές να διασφαλίσουν τη σταθερότητα της αγοράς έχουν προοδευτικά διαλυθεί ενώ αυξάνεται η αστάθεια της αγοράς. Κατά τη διάρκεια της αγροδιατροφικής κρίσης του 2009, έγινε δυστυχώς ξεκάθαρο πως οι τοπικές κοινωνίες δεν είχαν τα απαραίτητα στη διάθεσή τους εργαλεία για να αντιμετωπίσουν τέτοιου είδους κρίσεις και το κέρδος των αγροτών μειώθηκε κατά 12%. Αυτό δεν θα πρέπει να επαναληφθεί.

II) Ο ανταγωνισμός μη ίσων όρων των αγροτών της Ε.Ε. με τους εισαγωγείς

Ανταποκρινόμενη στις ανησυχίες των πολιτών της, η ΕΕ επέλεξε μια μορφή αγροτικής παραγωγής υψηλότερου κόστους που εξασφαλίζει ότι η παραγωγή υπόκειται σε πολύ αυστηρούς κανόνες ασφαλείας και κριτήρια αειφορίας (ασφάλεια τροφίμων, περιβαλλοντική προστασία). Αυτά όλα τοποθετούν τους παραγωγούς σε συγκριτικά μειονεκτική θέση σε σχέση με τους εισαγωγείς. Παράλληλα η ΕΕ ακολουθεί μια πολιτική ενθάρρυνσης των εισαγωγών με τη μείωση των δασμών.

III) Ο περιορισμός του αγροτικού εισοδήματος

Ενώ οι τελευταίες αναθεωρήσεις έχουν κάνει την αγροτική παραγωγή πιο προσανατολισμένη στις αγορές, απέτυχαν να αυξήσουν τις ανταμοιβές των παραγωγών στην αγορά. Με την κρίση του 2009 τα έσοδα των παραγωγών της ΕΕ ήταν περίπου κατά 50% λιγότερα σε σχέση με τους άλλους τομείς της οικονομίας. Τα 2/3 αυτού του κέρδους προέρχονται από τις πληρωμές της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής προκειμένου να εξασφαλιστούν τα δημόσια αγαθά που αναφέρθηκαν παραπάνω. Οι πληρωμές του Πρώτου Πυλώνα είναι ιδιαίτερες σημαντικές, αντιπροσωπεύοντας περίπου το μισό αγροτικό εισόδημα κατά μέσο όρο στην ΕΕ. Οι αγρότες είναι πρώτα από όλα επιχειρηματίες και θα προτιμούσαν περισσότερο να κερδίσουν μια μεγαλύτερη μερίδα του κέρδους που τους αναλογεί στην αγορά. Μια προτεραιότητα πρέπει έτσι να είναι η ενδυνάμωση του οικονομικού ρόλου της παραγωγής των αγροτών, ούτως ώστε να μπορούν να κερδίσουν μια πιο δίκαιη επιστροφή - ανταμοιβή από την αγορά.

IV) Η μείωση στην απασχόληση

Τα τελευταία 60 χρόνια έχει παρατηρηθεί αύξηση του κόστους εισροών. Αυτό είχε ως συνέπεια να υπάρξει μια μεγάλη μείωση της απασχόλησης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και συγκέντρωση του κεφαλαίου σε ολόένα και μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις. Ταυτόχρονα με το πρόβλημα της μαζικής ανεργίας παρατηρείται και ο περιορισμός των αποθεμάτων σε ορυκτά καύσιμα.

V) Διατροφή και προκλήσεις για την υγεία

Η επιλογή τροφίμων από τη μεριά των καταναλωτών, η οποία σε μεγάλο βαθμό προσδιορίζεται από την τιμή και τη διαθεσιμότητά τους, οδήγησε σε όλο και περισσότερα προβλήματα που συνδέονται με την παχυσαρκία και άλλα διατροφικά προβλήματα.

VI) Η ανάγκη για μια ισχυρή ΚΑΠ και η διατήρηση του προϋπολογισμού της πιο κρίσιμη από ποτέ

Κάποιες προτεραιότητες μπορεί να είναι πολύ πιο σημαντικές για τους Ευρωπαίους πολίτες από την ασφάλεια των τροφίμων, την επισιτιστική ασφάλεια και σταθερότητα της διάθεσης τροφίμων, τα οποία παράγονται με τέτοιο τρόπο την αειφορική χρήση της γης και την προστασία του περιβάλλοντος. Ένας δυναμικός και ανταγωνιστικός αγροτικός τομέας που προσφέρει απασχόληση σε περίπου 30εκ ανθρώπους, διαδραματίζει έναν αδιαμφισβήτητο ρόλο στον στρατηγικό σχεδιασμό της ΕΕ για την ΚΑΠ μετά το 2013, όσον αφορά τις θέσεις εργασίας και την ανάπτυξη. Η ΚΑΠ μπορεί επίσης να βοηθήσει τους παραγωγούς και τους συνεταιρισμούς να συνεισφέρουν θετικά στον αγώνα για την κλιματική αλλαγή.

VII) Η πρόκληση της εγκατάλειψης της υπαίθρου

Η συνολική εικόνα των αγροτικών περιοχών στην ΕΕ είναι ολοένα και πιο διαφοροποιημένη, ειδικά όταν ακολουθεί επιτυχημένες επεκτάσεις: Μερικές περιοχές αντιμετωπίζουν μείωση των νέων που φεύγουν και εγκαταλείπουν τη γη, ενώ άλλες είναι μεταξύ των πιο δυναμικών στην ΕΕ. Παρά την ποικίλα αυτή η εικόνα, οι αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν στις μέρες μας σημαντικές οικονομικές, περιβαλλοντικές και περιφερειακές προκλήσεις. Επίσης πλήττονται ποικιλοτρόπως από την οικονομική

κρίση ενάντια στην πτώση μιας ήδη εύθραυστης οικονομικής κατάστασης, αφού το εισόδημα στις αγροτικές περιοχές είναι κατά μέσο όρο 50% χαμηλότερο από τις αστικές.

VIII) Επισιτιστική ασφάλεια

Η ΕΕ παρουσιάζει ακόμη έλλειμμα και το εμπορικό ισοζύγιο δεν έχει έρθει σε ισορροπία. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα φρούτα και τα ελαιόδεντρα. Στόχος είναι οι προσβάσιμες τιμές για τους καταναλωτές. Ωστόσο οι τιμές του καταναλωτή δεν έχουν μειωθεί όσο των αγροτών και το χάσμα μεταξύ τους διευρύνεται.

1.2.4 Περιβαλλοντικές προκλήσεις

I) Κλιματική αλλαγή σε συνδυασμό με την αυξανόμενη ενεργειακή ζήτηση

Η γεωργία θα επηρεαστεί από τις αλλαγές του κλίματος, αλλά και η ίδια η γεωργία είναι υπεύθυνη για την κλιματική αλλαγή, έμμεσα και άμεσα. Η εντατική γεωργία γίνεται όλο και πιο ευάλωτη στην αύξηση των ελλείψεων. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη γεωργία πρέπει να μειωθούν καθώς και η μεταφορά τους στην ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής και την κατανάλωση τροφίμων.

II) Απώλεια βιοποικιλότητας

Η σοβαρή απώλεια της βιοποικιλότητας είναι αποτέλεσμα της εντατικής γεωργίας. Οι αρνητικές επιπτώσεις της γεωργίας πρέπει να μειωθούν, ούτως ώστε η γεωργία να μετατραπεί σε δεξαμενή βιοποικιλότητας.

III) Υποβάθμιση ποιότητας νερού

Η ρύπανση από τη γεωργία και η αύξηση της ζήτησης του νερού άρδευσης έχουν οδηγήσει σε προβλήματα όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα των υδάτων. Η

χρήση πιο επαρκών εισροών θα οδηγήσει στη μείωση της ρύπανσης του νερού, καθώς και σε μείωση της ζήτησης του νερού άρδευσης.

IV) Υποβάθμιση του εδάφους

Η αύξηση της ποσότητας των οργανικών υλών με φυσικά μέσα, η ελαχιστοποίηση της άρωσης των εδαφών και η αμειψισπορά μπορούν να οδηγήσουν στη διατήρηση της παραγωγικής ικανότητας, τη διαμόρφωση των τοπίων υψηλής φυσικής και περιβαλλοντικής αξίας, καθώς και στη διατήρηση της ποιότητας των εδαφών.

V) Διεθνείς προκλήσεις

Εξάλειψη της ακραίας φτώχειας και της πείνας που θα εξαρτηθούν από τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των αγροτών που εργάζονται στις αναπτυσσόμενες χώρες, στις οποίες ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι υποσιτίζονται.

2. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ

2.1 Η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική με ορίζοντα το 2020

2.1.1 Προκλήσεις και στόχοι νέας ΚΑΠ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις αρχές του 2010 διοργάνωσε εκτεταμένο δημόσιο διάλογο για την ΚΑΠ μετά το 2013, ο οποίος ολοκληρώθηκε με τη διοργάνωση διάσκεψης τον Ιούλιο του 2010. Κατά τη διάρκεια της δημόσιας συζήτησης έγιναν 5.600 εισηγήσεις, ενώ στη διάσκεψη συμμετείχαν πάνω από 600 ενδιαφερόμενοι.

Η συμμετοχή ξεπέρασε κάθε προσδοκία και κατέδειξε ότι πάνω από το 90% των ευρωπαίων πολιτών θεωρούν ότι η γεωργία είναι σημαντική για το μέλλον και ότι η ΚΑΠ πρέπει να παραμείνει μια ισχυρή κοινή πολιτική που θα οικοδομείται γύρω από τους δύο πυλώνες της. Επίσης, πάνω από το 90% των Ευρωπαίων επιθυμούν η γεωργία να τους παρέχει ασφαλή, υγιή και καλής ποιότητας τρόφιμα, να προστατεύει τα τοπία και να συμβάλλει στην ανάπτυξη της οικονομίας.

Στις 12 Οκτωβρίου 2011, η Επιτροπή παρουσίασε μια σειρά νομοθετικών προτάσεων που αποσκοπούν να μετατρέψουν την ΚΑΠ σε μια πιο αποτελεσματική πολιτική, για μια πιο ανταγωνιστική και βιώσιμη γεωργία. Στις 26 Ιουνίου 2013, επετεύχθη πολιτική συμφωνία για τη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ μεταξύ της Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Στις 16 Δεκεμβρίου 2013, το Συμβούλιο των Υπουργών Γεωργίας της ΕΕ ενέκριναν επισήμως τους τέσσερις βασικούς κανονισμούς για τη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ, καθώς και τους κανόνες μετάβασης για το 2014. Στις 20 Δεκεμβρίου 2013, οι τέσσερις βασικοί κανονισμοί και οι κανόνες μετάβασης δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Η ΚΑΠ με χρονικό ορίζοντα το 2020: η αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων όσον αφορά τη διατροφή, τους φυσικούς πόρους και το έδαφος» η ΚΑΠ πρέπει να ανταποκριθεί σε νέες προκλήσεις όπως:

- Η επισιτιστική ασφάλεια τόσο στην ΕΕ όσο και παγκοσμίως.

- Η απαίτηση των πολιτών της ΕΕ για τρόφιμα που ανταποκρίνονται σε υψηλές προδιαγραφές ασφάλειας, ποιότητας και καλής μεταχείρισης των ζώων.
- Η βελτίωση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων όπως το νερό, ο αέρας, η βιοποικιλότητα και το έδαφος.
- Η διατήρηση και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας σε ένα κόσμο ολοένα μεγαλύτερης παγκοσμιοποίησης και αυξανόμενης διακύμανσης των τιμών, με ταυτόχρονη διατήρηση της αγροτικής παραγωγής σε όλη την ΕΕ.
- Η συμβολή στη μείωση της κλιματικής αλλαγής μέσω των γεωργικών πρακτικών.
- Η καλύτερη αξιοποίηση της ποικιλομορφίας των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και των συστημάτων παραγωγής στην ΕΕ, διατηρώντας τον κοινωνικό, περιφερειακό και διαρθρωτικό της ρόλο.
- Η ενίσχυση της εδαφικής και κοινωνικής συνοχής των αγροτικών περιοχών της ΕΕ, κυρίως μέσω της προώθησης της απασχόλησης και της διαφοροποίησης.
- Η ανάγκη ώστε η στήριξη της ΚΑΠ να καταστεί δίκαιη και ισόρροπη προς τα κράτη μέλη και τους αγρότες, μέσω της μείωσης των διαφορών μεταξύ των κρατών μελών, και να στοχοθετηθεί καλύτερα προς τους «ενεργούς» αγρότες.

Ανταποκρινόμενη σε αυτές τις προκλήσεις, η ΚΑΠ θα συμβάλλει επίσης στην στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και συμμετοχική ανάπτυξη. Κατά συνέπεια, οι τρεις κύριοι στόχοι της ΚΑΠ στο μέλλον πρέπει να είναι:

1. Η βιώσιμη παραγωγή τροφίμων, ώστε να συμβάλλει στα αγροτικά εισοδήματα και να περιορίσει τη μεταβλητότητά τους, να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα του αγροτικού τομέα και να αυξήσει το μερίδιο προστιθέμενης αξίας στην τροφική αλυσίδα, και τέλος να αντισταθμίσει τα προβλήματα παραγωγής στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς προς αποφυγή της εγκατάλειψης.

2. Η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και δράση για την κλιματική αλλαγή, ώστε να εξασφαλίσει βιώσιμες μεθόδους παραγωγής και βελτιωμένη παροχή δημόσιων περιβαλλοντικών αγαθών, να ευνοήσει την πράσινη ανάπτυξη μέσω της καινοτομίας, και να ακολουθήσει τις ενέργειες μετριασμού της κλιματικής αλλαγής.
3. Η ισορροπημένη περιφερειακή ανάπτυξη, ώστε να στηρίξει την αγροτική απασχόληση και διατήρηση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές, να βελτιώσει την αγροτική οικονομία και να προωθήσει την διαφοροποίηση, και τέλος να επιτρέψει την ανάπτυξη της διαρθρωτικής ποικιλομορφίας στα συστήματα καλλιέργειας, να βελτιώσει τις συνθήκες στις μικρές εκμεταλλεύσεις και να αναπτύξει τις τοπικές αγορές.

2.1.2 Χρηματοδότηση της νέας ΚΑΠ

Οι δαπάνες για την ΚΑΠ ήταν ανέκαθεν πεδίο σύγκρουσης. Οι υπέρμαχοι της ΚΑΠ υποστηρίζουν την ισχυρή ή σταθερή της χρηματοδότηση. Υπάρχουν όμως και οι πολέμιοι της, που εκφράζουν απόψεις για δραστική μείωση των δαπανών και εθνική συγχρηματοδότηση της ΚΑΠ.

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) είναι η συμφωνία μεταξύ των οργάνων της Ένωσης (Συμβούλιο - Ε. Κοινοβούλιο - Ε. Επιτροπή) που προβλέπει τις δαπάνες για τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών, συνήθως για μία επταετία. Το πολυετές αυτό σχέδιο μεταφράζει σε οικονομικούς όρους τις πολιτικές προτεραιότητες της Ένωσης. Οι προτάσεις της Επιτροπής, για το ΠΔΠ 2014-2020, δημοσιεύτηκαν στις 29 Ιουνίου 2011.

Για την ΚΑΠ, το ΠΔΠ προτείνει μείωση των δαπανών κατά 11,2% στην επταετία, σε σταθερές τιμές. Σε τρέχουσες τιμές, οι γεωργικές δαπάνες παραμένουν στα επίπεδα του 2013 (317,2 δις. € για τον Πυλώνα I και ευρώ 101,2 δις € για να Πυλώνα II, για την περίοδο 2014-2020).

Οι πιστώσεις για τους Πυλώνες 1 και 2 συμπληρώνονται από μια πρόσθετη χρηματοδότηση 17,1 δις € (5,1 δις € για την έρευνα και την καινοτομία, 2,5 δις € για την ασφάλεια των τροφίμων, 2,8 δις € για το πρόγραμμα διανομής τροφίμων στους απόρους, 3,9 δις € σε ένα νέο αποθεματικό για την αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της γεωργίας και έως 2,8 δις € στο Ευρωπαϊκό Ταμείο για την Παγκοσμιοποίηση) εκτός του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, με αποτέλεσμα ο συνολικός προϋπολογισμός, που άπτεται θεμάτων γεωργίας, να ανέρχεται σε 435,6 δις € στο διάστημα 2014-2020.

Οι πόροι για την γεωργία, για την περίοδο 2014-2020, θα αντιπροσωπεύουν το 37,7% του συνολικού προϋπολογισμού της ΕΕ, σε σύγκριση με το 41,7% της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, 2007-2013.

Για τους υπόλοιπους Τομείς πολιτικής προτείνονται αυξήσεις από 10% (Διοίκηση) έως και 61% (Ασφάλεια και Ιθαγένεια). Σημειώνεται επίσης το χαμηλό ποσοστό αύξησης των δαπανών για τη Συνοχή (2%). Η πρόταση δείχνει ότι η ΕΕ δίνει πλέον βαρύτητα και σε άλλες, πλην της ΚΑΠ, πολιτικές. Οα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι η μείωση των δαπανών για την ΚΑΠ είναι πολύ μικρότερες από αυτές που αναμένονταν δύο χρόνια πριν.

2.1.3 Οι τέσσερις βασικοί κανονισμοί για τη νέα ΚΑΠ 2014 -2020

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε να διατηρηθεί η σημερινή δομή της ΚΑΠ σε δύο πυλώνες, καθώς και τα βασικά χαρακτηριστικά τους. Έτσι:

- ο πρώτος πυλώνας θα περιλαμβάνει τα εναπομείναντα μέτρα αγορών και τις άμεσες ενισχύσεις, με χρηματοδότηση αποκλειστικά από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, σε ετήσια βάση, και
- ο δεύτερος πυλώνας θα συγχρηματοδοτείται από τα κράτη μέλη και θα στηρίζεται σε πολυετή προγράμματα.

Επίσης, γίνονται οι εξής προτάσεις Κανονισμών:

1. Χρηματοδότηση, διαχείριση και παρακολούθηση της ΚΑΠ («ο οριζόντιος κανονισμός»).
2. Θέσπιση κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης των γεωργών («ο κανονισμός των άμεσων ενισχύσεων»).
3. Θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων («ο ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ»).
4. Στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης («ο κανονισμός για την αγροτική ανάπτυξη»).
5. Καθορισμός ορισμένων ενισχύσεων και επιστροφών στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης αγοράς των γεωργικών προϊόντων.
6. Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 σχετικά με την εφαρμογή των άμεσων ενισχύσεων των γεωργών το έτος 2013.
7. Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 σχετικά με το καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης και στήριξης των αμπελοκαλλιεργητών.

Πίνακας 1: Βασικοί κανονισμοί νέας ΚΑΠ με ορίζοντα το 2020

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ	ΘΕΜΑ	ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013.	Καθορισμός κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και καθορισμός γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.	L 347/320 20/12/2013

<p>Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013.</p>	<p>Στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου.</p>	<p>L 347/487 20/12/2013</p>
<p>Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013.</p>	<p>Χρηματοδότηση, διαχείριση και παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου.</p>	<p>L 347/549 20/12/2013</p>
<p>Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013.</p>	<p>Θέσπιση κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου.</p>	<p>L 347/608 20/12/2013</p>
<p>Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013.</p>	<p>Θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου.</p>	<p>L 347/671 20/12/2013</p>
<p>Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1310/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013.</p>	<p>Θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή τους για το έτος 2014 και τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή τους κατά το έτος 2014.</p>	<p>L 347/865 20/12/2013</p>

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

α) Κανονισμός για τις άμεσες ενισχύσεις της ΚΑΠ (1^{ος} πυλώνας)

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 , επιδιώκεται πλέον καλύτερα στοχευμένη στήριξη ορισμένων δράσεων, περιοχών ή δικαιούχων, καθώς και στη χάραξη της πορείας για σύγκλιση του επιπέδου στήριξης εντός και μεταξύ των κρατών μελών.

Αρχικά, η Επιτροπή προτείνει μία πιο ισορροπημένη κατανομή των άμεσων ενισχύσεων ανάμεσα στα κράτη μέλη. Δηλαδή, τα κράτη μέλη των οποίων οι άμεσες ενισχύσεις είναι κάτω από το επίπεδο του 90% του μέσου όρου θα πρέπει να καλύψουν το ένα τρίτο του χάσματος ανάμεσα στο τρέχον επίπεδο τους και το επίπεδο αυτό. Η σύγκλιση αυτή θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί αναλογικά από όλα τα κράτη μέλη με άμεσες ενισχύσεις που υπερβαίνουν τον μέσο όρο της Ένωσης. Σε αυτά συμπεριλαμβάνεται και η Ελλάδα, καθώς ο μέσος όρος ενίσχυσης ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης στην χώρα μας ανέρχεται σε 384,4 ευρώ, ενώ ο μέσος όρος της ΕΕ των 27 ανέρχεται σε 271,6 ευρώ ανά εκτάριο. Στην πρόταση Κανονισμού επίσης, καθορίζεται ένας δημοσιονομικός φάκελος άμεσων ενισχύσεων για κάθε κράτος μέλος. Προτείνεται ακόμη η δυνατότητα, ανά πάσα στιγμή, να αναθεωρούνται τα καθεστάτα άμεσων ενισχύσεων λόγω οικονομικών εξελίξεων και δημοσιονομικής κατάστασης στην ΕΕ.

Προτεινόμενα καθεστάτα άμεσων ενισχύσεων - Περιφερειοποίηση

1) Βασική ενίσχυση

Η βασική ενίσχυση, η οποία θα αντικαταστήσει το καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης και το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης από το 2014, θα δίνεται στους γεωργούς με τη μορφή δικαιωμάτων και θα καταβάλλεται για όλες τις επιλέξιμες εκτάσεις με βάση το περιφερειακό μοντέλο. Δηλαδή όλα τα δικαιώματα σε κάθε μία περιφέρεια θα έχουν ίση αξία. Η περιφερειοποίηση θα μπορεί να εφαρμοστεί σταδιακά, δηλαδή για κάποια χρόνια θα λαμβάνονται υπόψη και ιστορικά κριτήρια (θα έχουμε δηλαδή την εφαρμογή ενός υβριδικού μοντέλου).

Έως το 2019 όλα τα δικαιώματα σε κάθε κράτος μέλος ή περιφέρεια θα πρέπει να έχουν ίση αξία. Για το σκοπό αυτό, και ειδικότερα για τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το ιστορικό μοντέλο, προτείνεται η εφαρμογή ενός υβριδικού μοντέλου, δηλαδή για κάποια χρόνια θα λαμβάνονται υπόψη και ιστορικά κριτήρια. Έτσι, το 2014 το 50% της βασικής ενίσχυσης ενός γεωργού θα πρέπει να υπολογιστεί σε μια ενιαία βάση, ενώ το υπόλοιπο σε ιστορική βάση. (ΥπΠΑΑΤ, 2011)

Το καθεστώς αυτό θα λειτουργεί βάσει των δικαιωμάτων ενίσχυσης που χορηγούνται σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο σε όλους τους αγρότες, με βάση τα επιλέξιμα εκτάρια κατά το πρώτο έτος εφαρμογής. Η χρήση του περιφερειακού μοντέλου εντάσσει ουσιαστικά το σύνολο της γεωργικής γης στο σύστημα.

Συγκεκριμένα τα κράτη μέλη θα διαθέτουν μέχρι το 70% των εθνικών κονδυλίων για τις άμεσες ενισχύσεις στο νέο καθεστώς βασικής ενίσχυσης. Το ανώτατο όριο για το καθεστώς βασικής ενίσχυσης θα προκύπτει μετά την αφαίρεση των ποσών που έχουν δεσμευθεί για πρόσθετες πληρωμές (πριμοδοτήσεις για τους νέους γεωργούς, και άλλα ποσά όπως πριμοδοτήσεις σε μειονεκτικές περιοχές, την αναδιανεμητική ενίσχυση) και για «συνδεδεμένες ενισχύσεις». [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1307/2013]

II) Πράσινη Ενίσχυση – «Πρασίνισμα»

Η «πράσινη» ενίσχυση αποτελεί το πιο καινοτόμο στοιχείο της πρότασης κανονισμού για τις άμεσες ενισχύσεις και συμβαδίζει με τη δέσμευση της Επιτροπής για σύνδεση των μέτρων του πρώτου πυλώνα με την παροχή περιβαλλοντικών δημόσιων αγαθών.

Εκτός της βασικής ενίσχυσης, κάθε εκμετάλλευση θα λαμβάνει μια ενίσχυση ανά εκτάριο που δηλώνεται για το σκοπό της βασικής ενίσχυσης, για την τήρηση ορισμένων γεωργικών πρακτικών επωφελών για το κλίμα και το περιβάλλον. Τα κράτη μέλη θα χρησιμοποιούν το 30% του εθνικού τους κονδυλίου, για την πληρωμή των εν λόγω ενισχύσεων. Η οικολογική μέριμνα είναι υποχρεωτική και η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της θα συνεπάγεται την επιβολή μειώσεων και κυρώσεων που σε ορισμένες

περιπτώσεις θα υπερβαίνουν τις ενισχύσεις περιβαλλοντικού προσανατολισμού. (ΥπΑΑΤ, 2011)

Οι περιοχές βιολογικής παραγωγής, η οποία είναι σύστημα παραγωγής με αναγνωρισμένα περιβαλλοντικά οφέλη, θεωρούνται ότι πληρούν της προϋποθέσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης ενισχύσεων οικολογικού προσανατολισμού, χωρίς καμία επιπρόσθετη απαίτηση.

Για τη λήψη της εν λόγω ενίσχυσης, οι γεωργοί οφείλουν να ασκούν στα επιλέξιμα εκτάριά τους τις ακόλουθες γεωργικές πρακτικές που είναι επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον, και οι οποίες θα βαίνουν πέραν των υποχρεώσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης:

- διατήρηση μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων, και
- διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής (κάθε αγρότης πρέπει να πραγματοποιεί τουλάχιστον 2 καλλιέργειες όταν οι αρόσιμες εκτάσεις του υπερβαίνουν τα 10 εκτάρια και τουλάχιστον 3 καλλιέργειες όταν οι αρόσιμες εκτάσεις του υπερβαίνουν τα 30 εκτάρια. Η κύρια καλλιέργεια πρέπει να καλύπτει το 75% το πολύ των αρόσιμων εκτάσεων και οι δύο κύριες καλλιέργειες το 95% το πολύ των αρόσιμων εκτάσεων).
- διασφάλιση μιας «περιοχής οικολογικής εστίασης» ίσης τουλάχιστον με το 5% των αρόσιμων εκτάσεων της εκμετάλλευσης, για τις περισσότερες εκμεταλλεύσεις με αρόσιμη έκταση άνω των 15 εκταρίων - δηλαδή περιθώρια των αγρών, φράκτες, δέντρα, εκτάσεις σε αγρανάπαυση, χαρακτηριστικά τοπίου, βιότοποι, ζώνες ανάσχεσης, εκτάσεις δασοφύτευσης. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί στο 7% μετά από έκθεση της Επιτροπής το 2017 και νομοθετική της πρόταση. [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1307/2013]

Ακόμα οι γεωργοί των οποίων οι εκμεταλλεύσεις βρίσκονται ολικά ή μερικά σε περιοχές που καλύπτονται από τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ (για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας) ή 2009/147/ΕΚ (περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών) δικαιούνται την ενίσχυση υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν τις προβλεπόμενες πρακτικές στον βαθμό που αυτές συνάδουν με τους στόχους των εν λόγω οδηγιών. Η «πράσινη» ενίσχυση θα λαμβάνει τη μορφή ετήσιας ενίσχυσης ανά επιλέξιμο εκτάριο, ενώ τέλος, σε αυτή την κατηγορία ενίσχυσης τα κράτη μέλη πρέπει να αφιερώνουν το 30% του εθνικού δημοσιονομικού τους φακέλου.

III) Ενίσχυση για περιοχές με φυσικούς περιορισμούς

Η ενίσχυση για περιοχές με φυσικούς περιορισμούς είναι ένα προαιρετικό για τα κράτη μέλη μέτρο. Έτσι, τα κράτη μέλη δύνανται να χορηγούν ενίσχυση σε γεωργούς που δικαιούνται τη βασική ενίσχυση, και των οποίων οι εκμεταλλεύσεις βρίσκονται ολικά ή μερικά σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς.

Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν την εν λόγω ενίσχυση σε όλες τις περιοχές που ορίζονται ως τέτοιες (ορεινές, μειονεκτικές, περιοχές που πλήττονται από ειδικά μειονεκτήματα) ή να περιορίζουν τις πληρωμές σε ορισμένες εξ αυτών βάσει αντικειμενικών κριτηρίων.

Πρόκειται για μια ετήσια και στρεμματική ενίσχυση, η οποία θα είναι συμπληρωματική της ενίσχυσης που παρέχεται στις περιοχές αυτές από το δεύτερο πυλώνα. Τέλος για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν έως το 5% του εθνικού δημοσιονομικού τους φακέλου. [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1307/2013]

IV) Ενίσχυση για νέους αγρότες

Τα κράτη μέλη χορηγούν ενίσχυση σε νέους αγρότες, οι οποίοι δικαιούνται ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος βασικής ενίσχυσης. Συγκεκριμένα, δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι:

α) Τα φυσικά πρόσωπα που δημιουργούν για πρώτη φορά γεωργική εκμετάλλευση ως επικεφαλής ή που έχουν ήδη εγκατασταθεί κατά τη διάρκεια των πέντε ετών που προηγούνται της πρώτης υποβολής αίτησης για το καθεστώς βασικής ενίσχυσης,

β) όσοι είναι κάτω των 40 ετών.

Η ενίσχυση θα είναι ετήσια και θα διαρκεί έως 5 χρόνια, ενώ το ποσό της ενίσχυσης θα ανέρχεται σε ποσοστό 2% του εθνικού κονδυλίου το πολύ και είναι υποχρεωτική για όλα τα κράτη μέλη. Το μέτρο αυτό συμπληρώνει άλλα μέτρα που εφαρμόζονται για τους νέους γεωργούς στο πλαίσιο των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1307/2013]

V) Προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη

Η πρόταση της Επιτροπής προβλέπει προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη, η οποία χορηγείται μόνο σε τομείς (μεταξύ μιας ευρείας δέσμης τομέων που ορίζονται στην πρόταση Κανονισμού) ή σε περιοχές κράτους μέλους όπου συγκεκριμένοι τύποι γεωργικής δραστηριότητας ή συγκεκριμένοι γεωργικοί τομείς συναντούν ορισμένες δυσκολίες και είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για οικονομικούς ή/και κοινωνικούς ή/και περιβαλλοντικούς λόγους. Η συγκεκριμένη στήριξη λαμβάνει τη μορφή ετήσιας ενίσχυσης, χορηγείται εντός καθορισμένων ποσοτικών ορίων και βασίζεται σε καθορισμένες περιοχές και αποδόσεις ή σε σταθερό αριθμό ζώων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να διαθέσουν έως το 8% του εθνικού κονδυλίου ή μέχρι 13%, εάν το τρέχον επίπεδο της συνδεδεμένης ενίσχυσης σε ένα κράτος μέλος είναι υψηλότερο από το 5%. Η Επιτροπή έχει την ευχέρεια να εγκρίνει υψηλότερο ποσοστό όταν το κρίνει απαραίτητο. Υπάρχει η δυνατότητα για χορήγηση πρόσθετου ποσού

(μέχρι 2%) για «συνδεδεμένη» στήριξη για τα πρωτεϊνούχα φυτά. [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1307/2013]

VI) Ειδική καλλιεργητική ενίσχυση για το βαμβάκι

Με την πρόταση για κανονισμό διατηρείται η ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι, η οποία χορηγείται ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης βαμβακιού. Επιλέξιμη έκταση είναι εκείνη που βρίσκεται σε γεωργική γη που έχει εγκρίνει το κράτος μέλος για βαμβακοπαραγωγή, έχει σπαρθεί με εγκεκριμένες ποικιλίες και έχει πράγματι συγκομισθεί υπό κανονικές συνθήκες ανάπτυξης των φυτών.

VII) Καθεστώς μικροκαλλιεργητών

Το καθεστώς μικροκαλλιεργητών είναι προαιρετικό για τα κράτη μέλη. Κάθε γεωργός που ζητεί στήριξη μπορεί να αποφασίσει να συμμετάσχει στο καθεστώς μικρών εκμεταλλεύσεων ώστε να λαμβάνει ετήσια ενίσχυση που καθορίζεται από το κράτος μέλος και κυμαίνεται συνήθως από 500 € έως 1.250 €, ανεξάρτητα από το μέγεθος της εκμετάλλευσης. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν μεταξύ διαφόρων μεθόδων υπολογισμού της ετήσιας ενίσχυσης τη μέθοδο που προτιμούν, όπως εκείνη σύμφωνα με την οποία οι γεωργοί λαμβάνουν απλώς το ποσό που έτσι κι αλλιώς θα τους αναλογούσε. Έτσι θα επιτευχθεί μια τεράστια απλοποίηση για τους συγκεκριμένους γεωργούς και για τις αντίστοιχες εθνικές διοικήσεις. Οι συμμετέχοντες δεν θα υπόκεινται απαιτήσεις πολλαπλής συμμόρφωσης, ελέγχους και κυρώσεις, και θα εξαιρούνται από τις πρακτικές της πράσινης ενίσχυσης. [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1307/2013]

Η εκτίμηση του αντικτύπου δείχνει ότι περίπου το ένα τρίτο των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που υποβάλλουν αίτηση για χρηματοδότηση μέσω της ΚΑΠ έχει έκταση 3 εκταρίων ή λιγότερο - αλλά αντιπροσωπεύει μόνο το 3% της συνολικής γεωργικής έκτασης στην ΕΕ-27. Το συνολικό κόστος του καθεστώτος μικρών εκμεταλλεύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του εθνικού κονδυλίου, εκτός εάν ένα κράτος μέλος επιλέγει να χορηγήσει στις μικρές εκμεταλλεύσεις τις ενισχύσεις που

θα λάμβαναν αν δεν συμμετείχαν στο καθεστώς. Θα διατεθούν επίσης πιστώσεις αγροτικής ανάπτυξης για την παροχή συμβουλών σε μικροκαλλιεργητές με στόχο την οικονομική ανάπτυξη, καθώς και για επιχορηγήσεις αναδιάρθρωσης σε περιοχές όπου υπάρχουν πολλές τέτοιες μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση των καθεστώτων ενίσχυσης.

Πίνακας 2: Καθεστώτα Ενίσχυσης

Τύπος Ενίσχυσης	% του εθνικού δημοσιονομικού φακέλου	Προορατική / Υποχρεωτική
Βασική Ενίσχυση	Ότι απομείνει υστέρα από την αφαίρεση άλλων πληρωμών	Υποχρεωτική
Πράσινη Ενίσχυση	Έως 30%	Υποχρεωτική
Ενίσχυση για περιοχές με φυσικούς περιορισμούς	Έως 5%	Προορατική
Ενίσχυση για νέους αγρότες	Έως 2%	Υποχρεωτική
Συνδεδεμένη ενίσχυση	Έως 8% (υπό όρους 13%)	Προορατική
Ενίσχυση για μικροκαλλιεργητές	Έως 10%	Προορατική
Εθνικό απόθεμα	Έως 3%	Υποχρεωτική

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Η Επιτροπή επίσης προτείνει την επιβολή ανώτατων ορίων στις άμεσες ενισχύσεις για κάθε εκμετάλλευση και εισάγει τον πολυσυζητημένο όρο του «ενεργού» αγρότη.

Αναλυτικότερα, τίθενται ανώτατα όρια άμεσων ενισχύσεων για κάθε εκμετάλλευση, πέραν των οποίων εφαρμόζονται μειώσεις ως εξής:

- 20% για σύνολο ενισχύσεων από 150.000 έως 200.000 ευρώ
- 40% για σύνολο ενισχύσεων από 200.000 έως 250.000 ευρώ
- 70% για σύνολο ενισχύσεων από 250.000 έως 300.000 ευρώ
- 100% για σύνολο ενισχύσεων πάνω από 300.000 ευρώ

Τα ποσά αυτά υπολογίζονται με την αφαίρεση των μισθών που έχουν πραγματικά καταβληθεί και δηλωθεί από τον γεωργό κατά τα προηγούμενα έτη, συμπεριλαμβανομένων φόρων και κοινωνικών εισφορών σχετικά με την απασχόληση, από το συνολικό ποσό των άμεσων ενισχύσεων προς χορήγηση αρχικά στον γεωργό, χωρίς όμως να λαμβάνονται υπόψη οι ενισχύσεις από το καθεστώς της «πράσινης» ενίσχυσης. Τέλος, τα ποσά που προκύπτουν από τις περικοπές θα μεταφέρονται στο δεύτερο πυλώνα του ίδιου κράτους μέλους.

VIII) «Ενεργός» Αγρότης

Αναφορικά με τον όρο του «**ενεργού**» αγρότη, η Επιτροπή προτείνει να μην χορηγείται καμία άμεση ενίσχυση σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που:

- α) το ετήσιο ποσό των άμεσων ενισχύσεων είναι μικρότερο από το 5% των συνολικών εσόδων που απέκτησαν από μη γεωργικές δραστηριότητες κατά το πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος, ή
- β) οι γεωργικές τους εκτάσεις είναι κυρίως εκτάσεις διατηρούμενες σε κατάσταση κατάλληλη για βόσκηση ή καλλιέργεια και στις εκτάσεις αυτές δεν ασκούν την ελάχιστη γεωργική δραστηριότητα.

Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται οι γεωργοί που εισέπραξαν λιγότερα από 5.000 ευρώ ως άμεσες ενισχύσεις για το προηγούμενο έτος. Σκοπός αυτού είναι να μην θιγούν οι γεωργοί μερικής απασχόλησης, οι οποίοι έχει διαπιστωθεί ότι παίζουν σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας σε περιθωριακές περιοχές.

IX) Μεταφορά πόρων μεταξύ των πυλώνων

Τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα μεταφοράς μέχρι και του 15% του εθνικού κονδυλίου για τις άμεσες ενισχύσεις (1ος πυλώνας) στο κονδύλιο αγροτικής ανάπτυξης. Τα ποσά αυτά δεν θα χρειαστεί να αντληθούν από συγχρηματοδότηση. Τα κράτη μέλη θα έχουν επίσης τη δυνατότητα μεταφοράς έως και του 15% του εθνικού κονδυλίου για

την αγροτική ανάπτυξη στο κονδύλιο άμεσων ενισχύσεων, ή του 25% εφόσον πρόκειται για τα κράτη μέλη που λαμβάνουν λιγότερο από το 90% του μέσου όρου της ΕΕ για τις άμεσες ενισχύσεις. [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1307/2013]

β) Κανονισμός για την αγροτική ανάπτυξη (2ος πυλώνας)

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 προβλέπεται ανακατανομή των πόρων ανάμεσα στα κ-μ. Η ανακατανομή αυτή θα βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια που συνδέονται με τους στόχους πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη και την τρέχουσα κατανομή. Θα υπάρξουν δηλαδή όρια που θα περιορίζουν τις απώλειες για τα κ-μ. Για παράδειγμα, το κατά κεφαλήν εισόδημα ως κριτήριο για την κατανομή των πόρων προβλέπεται ότι θα λειτουργεί αντιστρόφως ανάλογα (δηλ. όσο μικρότερο είναι τόσο μεγαλύτερη η κατανομή πόρων). Όπως συμβαίνει και σήμερα, οι λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές θα συνεχίσουν να επωφελούνται από υψηλότερα ποσοστά συγχρηματοδότησης. Το ίδιο θα ισχύει και για ορισμένα μέτρα, όπως εκείνα που σχετίζονται με τη μεταφορά γνώσεων, τις ομάδες παραγωγών, τη συνεργασία και την πρωτοβουλία Leader.

Οι τέσσερις σημερινοί άξονες καταργούνται και τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης θα βασίζονται στους ευρύτερους πολιτικούς στόχους που περιγράφηκαν στην Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «η ΚΑΠ με ορίζοντα το 2020», θα απαντούν στις μελλοντικές προσκλήσεις και θα βοηθούν την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σε σχέση με την κλιματική αλλαγή, την ενέργεια και την βιοποικιλότητα. Οι στόχοι που τίθενται είναι:

- Βιώσιμη παραγωγή τροφίμων
- Βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής
- Ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη

Προσδιορίζονται και 6 κοινοτικές προτεραιότητες εκτός των τριών βασικών στόχων:

1. Προώθηση της μεταφοράς γνώσης στη γεωργία και τα δάση.
2. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων.
3. Προώθηση της οργάνωσης της αγροδιατροφικής αλυσίδας και διαχείριση του κινδύνου στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.
4. Διατήρηση και βελτίωση των οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από τη γεωργία.
5. Προώθηση της αποτελεσματικότητας στη χρήση των πόρων και μετάβαση σε μια οικονομία μειωμένων εκπομπών άνθρακα (μέτρο για την αντιμετώπιση του προβλήματος της κλιματικής αλλαγής).
6. Αξιοποίηση του δυναμικού απασχόλησης και προώθηση της ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές. (Ε.Ε., memo/13/937)

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δαπανούν τουλάχιστον το 30% των ενωσιακών κονδυλίων αγροτικής ανάπτυξης για ορισμένα μέτρα που σχετίζονται με τη διαχείριση της γης και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και τουλάχιστον το 5% για την προσέγγιση LEADER. Τα μέτρα για τα οποία πρέπει να δαπανηθεί τουλάχιστον το 30% είναι τα εξής:

- Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία (μόνο επενδύσεις για το περιβάλλον- / το κλίμα).
- Όλα τα μέτρα για τη δασοκομία.
- Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα.
- Βιολογική γεωργία.
- Ενισχύσεις για το Natura 2000 (όχι ενισχύσεις στο πλαίσιο της οδηγίας-πλαισίου για το νερό).
- Ενισχύσεις σε περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα).

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης θα συντονίζεται επίσης καλύτερα με άλλες πολιτικές μέσω ενός κοινού στρατηγικού πλαισίου σε επίπεδο ΕΕ και μέσω συμφωνιών εταιρικής σχέσης σε εθνικό επίπεδο, καλύπτοντας όλη τη στήριξη από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ESI) (το ΕΓΤΑΑ, το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής, το ΕΚΤ και το ΕΤΘΑ) στο εκάστοτε κράτος μέλος.

Η μέγιστη συγχρηματοδότηση εκ μέρους της ΕΕ θα είναι μέχρι 85% στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, τις άκρως απόκεντρες περιοχές και τα μικρά νησιά του Αιγαίου, 75 % στις περιφέρειες υπό μετάβαση, 63 % σε άλλες περιφέρειες υπό μετάβαση και 53% σε άλλες περιοχές για τις περισσότερες ενισχύσεις, ενώ μπορεί να είναι υψηλότερη για μέτρα που στηρίζουν τη μεταφορά γνώσης, τη συνεργασία, την ίδρυση ομάδων παραγωγών και οργανώσεων, τις επιχορηγήσεις υπέρ της εγκατάστασης αγροτών νεαρής ηλικίας, καθώς και για τα έργα LEADER και για δαπάνες σχετικές με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή στο πλαίσιο διαφόρων μέτρων. [Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013]

Κατά τη νέα περίοδο, τα κράτη μέλη/οι περιφέρειες θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να σχεδιάζουν θεματικά υποπρογράμματα, ώστε να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε θέματα όπως οι νέοι αγρότες, οι μικροκαλλιεργητές, οι ορεινές περιοχές, οι γυναίκες στις αγροτικές περιοχές, ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής ή η προσαρμογή σε αυτήν, η βιοποικιλότητα και οι αλυσίδες εφοδιασμού τοπικής εμβέλειας. Σε ορισμένες περιπτώσεις θα προβλέπονται υψηλότερα ποσοστά στήριξης στο πλαίσιο των υποπρογραμμάτων.

Η εξορθολογισμένη δέσμη μέτρων θα βασίζεται στα δυνατά σημεία των μέτρων που ισχύουν σήμερα. Μεταξύ άλλων, θα καλύπτει τα εξής:

- **Καινοτομία:** αυτό το βασικό θέμα (και πιο συγκεκριμένα η σχεδιαζόμενη Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για τη γεωργική παραγωγικότητα και αειφορία - ΕΣΚ) θα εξυπηρετείται από διάφορα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης, όπως η "μεταφορά γνώσης", η "συνεργασία" και οι "επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία". Η ΕΣΚ θα προωθήσει την αποδοτική χρήση των πόρων, την παραγωγικότητα, τις χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές και την ανάπτυξη

γεωργίας και δασοκομίας φιλικών προς το περιβάλλον και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή. Αυτό πρέπει να επιτευχθεί, *μεταξύ άλλων*, με μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ της γεωργίας και της έρευνας ώστε να επιταχυνθεί η μεταφορά τεχνολογίας στους αγρότες.

- **Γνώση – "γεωργία που βασίζεται στη γνώση"**: ενίσχυση των μέτρων υπέρ της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (που σχετίζονται επίσης με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή σε αυτήν, τις περιβαλλοντικές προκλήσεις, την οικονομική ανάπτυξη και την κατάρτιση).
- **Αναδιάρθρωση / Επενδύσεις / Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων**: Μη επιστρεπτές ενισχύσεις που παραμένουν διαθέσιμες — ενίοτε με υψηλότερα ποσοστά στήριξης όταν συνδέονται με την ΕΣΚ (ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας) ή με κοινά έργα.
- **Νέοι αγρότες**: ο συνδυασμός των μέτρων μπορεί να περιλαμβάνει επιχορηγήσεις εκκίνησης επιχειρήσεων (μέχρι 70.000 €), γενικές επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, κατάρτιση και συμβουλευτικές υπηρεσίες.
- **Μικροκαλλιεργητές**: ενίσχυση εκκίνησης επιχειρήσεων μέχρι 15.000 € ανά μικρή εκμετάλλευση.
- **Εργαλειοθήκη διαχείρισης κινδύνου**: οι ασφάλειες & τα αμοιβαία κεφάλαια - για ασφάλιση καλλιεργειών, έναντι καιρικών συνθηκών και ζωνόσων [που επί του παρόντος διατίθενται βάσει του άρθρου 68 στον 1ο πυλώνα] – διευρύνθηκαν ώστε να συμπεριλάβουν τη δυνατότητα σταθεροποίησης του εισοδήματος (η οποία θα επιτρέπει ενισχύσεις (έως και για το 70% των ζημιών) από ένα αμοιβαίο κεφάλαιο αν το εισόδημα μειωθεί κατά 30%).
- **Ομάδες/οργανώσεις παραγωγών**: υποστήριξη για τη δημιουργία ομάδων/οργανώσεων με βάση επιχειρηματικό σχέδιο, αλλά μόνο για μονάδες που ορίζονται ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

- **Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα - ενισχύσεις για το κλίμα:** κοινές συμβάσεις, διασυνδέσεις με την κατάλληλη κατάρτιση/ενημέρωση, μεγαλύτερη ευελιξία στην επέκταση των αρχικών συμβάσεων.
- **Βιολογική γεωργία:** νέο ειδικό μέτρο για μεγαλύτερη προβολή του τομέα.
- **Δασοκομία:** - ενισχυμένη / στοχευμένη στήριξη μέσω επιχορηγήσεων και ετήσιων ενισχύσεων.
- **Ορεινές περιοχές:** για τις ορεινές περιοχές και τις γεωργικές εκτάσεις άνω των 62 ° Β, η ενίσχυση μπορεί να φτάσει τα 450 € / εκτάριο (αυξήθηκε από 250 € / εκτάριο).
- **Άλλες περιοχές με φυσικούς και άλλους ειδικούς περιορισμούς:** νέα οριοθέτηση των φυσικών περιοχών με περιορισμούς – με ισχύ από το 2018 το αργότερο - βάσει 8 βιοφυσικών κριτηρίων. Τα κράτη μέλη διατηρούν τη δυνατότητα να χαρακτηρίζουν μέχρι και το 10% των γεωργικών τους εκτάσεων ως περιοχές με ειδικούς περιορισμούς ή ως περιοχές αναγκαίες για τη διατήρηση ή τη βελτίωση του περιβάλλοντος.
- **Συνεργασία:** εκτεταμένες δυνατότητες στήριξης της τεχνολογικής, περιβαλλοντικής και εμπορικής συνεργασίας (π.χ. πιλοτικά προγράμματα, κοινά περιβαλλοντικά προγράμματα, δημιουργία αλυσίδων εφοδιασμού τοπικής εμβέλειας και τοπικών αγορών).
- **Μη γεωργικές δραστηριότητες:** επιχορηγήσεις για εκκίνηση επιχειρήσεων και ανάπτυξη πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων.
- **Βασικές υπηρεσίες και ανανέωση χωριών:** επενδύσεις σε ευρυζωνικές υποδομές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που μπορούν να υπερβούν τα μέχρι τώρα καλυπτόμενα έργα μικρής κλίμακας, μετεγκατάστασης δραστηριοτήτων / μετατροπής κτιρίων.

- **LEADER:** μεγαλύτερη έμφαση σε μέτρα ευαισθητοποίησης και άλλα προπαρασκευαστικά μέτρα για τη στήριξη στρατηγικών, προώθηση της ευελιξίας όσον αφορά τον συνδυασμό με άλλα κονδύλια σε τοπικό επίπεδο, π.χ. τη συνεργασία αγροτικών-αστικών περιφερειών. Το LEADER θα χρησιμοποιείται πλέον ως κοινή προσέγγιση για την τοπική ανάπτυξη υπό την καθοδήγηση της εκάστοτε κοινότητας από τα παρακάτω ταμεία ΚΠΣ (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΤΘΑ, ΕΓΤΑΑ). (Ε.Ε., memo/13/937)

γ) Κανονισμός για την ενιαία Κοινή Οργάνωση Αγορών των γεωργικών προϊόντων

Η διατροφική κρίση του 2008-2009 κατέδειξε την ανάγκη να υπάρχει ένα αποτελεσματικό δίκτυο ασφαλείας για τα γεωργικά προϊόντα και να βελτιωθεί η λειτουργία της διατροφικής αλυσίδας.

Η πρόταση της Ε. Επιτροπής στοχεύει στον ανορθολογισμό ορισμένων μέτρων, στην επέκταση των διατάξεων σχετικά με τη δημόσια παρέμβαση, την ιδιωτική αποθεματοποίηση, τα έκτακτα / επείγοντα μέτρα και τις ενισχύσεις προς συγκεκριμένους κλάδους, καθώς και στη διευκόλυνση της συνεργασίας μέσω ομάδων παραγωγών και διεπαγγελματικών οργανώσεων.

Ορισμένες τομεακές ενισχύσεις καταργούνται (π.χ. αποβουτυρωμένο γάλα, λυκίσκος και μεταξοσκώληκες).

Το σύστημα των ποσοτώσεων γάλακτος και η απαγόρευση νέων φυτεύσεων οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου προβλέπεται να καταργηθούν, σύμφωνα και με την ισχύουσα νομοθεσία.

Εισάγεται ένα ενιαίο μέτρο για τις ασθένειες των ζώων και την απώλεια της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και μια γενική ρήτρα για περιπτώσεις διατάραξης της αγοράς, που επεκτείνεται για να καλύψει όλους τους τομείς που υπάγονται στην σημερινή ενιαία ΚΟΑ. [Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013]

Επεκτείνεται η δυνατότητα για αναγνώριση οργανώσεων παραγωγών και των ενώσεων τους καθώς και διεπαγγελματικών οργανώσεων, σε όλους τους τομείς (προϊόντα) της σημερινής ενιαίας ΚΟΑ.

Η στήριξη για τη δημιουργία ομάδων παραγωγών στον τομέα των οπωροκηπευτικών μεταφέρεται στην αγροτική ανάπτυξη.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 λαμβάνει υπόψη την πρόταση που έχει ήδη γίνει για τον τομέα του γάλακτος, για τη σύναψη συμβολαίων, με σκοπό να ενισχυθεί η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών γάλακτος στην διατροφική αλυσίδα. Λαμβάνει επίσης υπόψη την πρόταση που έχει ήδη κατατεθεί σχετικά με τα προαιρετικά πρότυπα εμπορίας, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την ποιότητα.

Από την άποψη της απλοποίησης, κατά την Ε. Επιτροπή, η κατάργηση ορισμένων τομεακών ενισχύσεων, η αποσύνδεση του καθεστώτος ενισχύσεων στον τομέα του μεταξοσκώληκα, η λήξη του καθεστώτος ποσοστώσεων ζάχαρης και τα νέα μέτρα στον τομέα του λυκίσκου θα μειώσουν την επιβάρυνση των κρατών μελών και τη γραφειοκρατία.

Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι, επιπλέον, η ΚΑΠ ενισχύεται με δύο εργαλεία εκτός του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου που σκοπό έχουν την σταθεροποίηση της αγοράς και την αντιμετώπιση κρίσεων:

- Δημιουργία ενός αποθεματικού αστικού έκτακτης ανάγκης, για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων καταστάσεων που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, τις κρίσεις της αγοράς και άλλες απειλές που αντιμετωπίζει η γεωργία και ο αγροδιατροφικός τομέας.
- Επέκταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Παγκοσμιοποίησης με στόχο την παροχή βοήθειας στους αγρότες ώστε να προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες της αγοράς και να αντιμετωπίζουν τις επιπτώσεις της ήδη ευρείας παγκοσμιοποίησης. [Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013]

δ) Κανονισμός για τη χρηματοδότηση, διαχείριση και παρακολούθηση της ΚΑΠ (οριζόντιος κανονισμός)

Ο οριζόντιος Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 για την χρηματοδότηση, διαχείριση και παρακολούθηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής καλύπτει τα σημεία σχετικά με τη χρηματοδότηση των δαπανών στο πλαίσιο της ΚΑΠ, τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που θα πρέπει να συστήσουν τα Κράτη-Μέλη, το σύστημα γεωργικών συμβουλών, το καθεστώς της Πολλαπλής Συμμόρφωσης και τους κανόνες για την εκκαθάριση λογαριασμών.

Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων, όπως και σήμερα, θα χρηματοδοτεί τις δαπάνες σχετικά με τα μέτρα ρύθμισης αγορών, τις άμεσες ενισχύσεις, τις δράσεις προώθησης γεωργικών προϊόντων καθώς και δράσεις πληροφόρησης τόσο εντός της Ένωσης όσο και σε τρίτες χώρες. Επιπλέον θα χρηματοδοτεί το ευρωπαϊκό ποσοστό διαφόρων δράσεων όπως η αντιμετώπιση ζωικών ασθενειών, το πρόγραμμα 'Φρούτα στα σχολεία', δράσεις για αποκατάσταση απώλειας καταναλωτικής εμπιστοσύνης κ.α.

Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης με τη σειρά του θα χρηματοδοτεί το ευρωπαϊκό ποσοστό των δαπανών που σχετίζονται με προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης. Και τα δύο ταμεία με πρωτοβουλία της Ε. Επιτροπής θα χρηματοδοτούν δράσεις για την ανάλυση, διαχείριση και παρακολούθηση όλων των καθεστώτων και μέτρων της ΚΑΠ.

ι) Πολλαπλή Συμμόρφωση

Το καθεστώς της Πολλαπλής Συμμόρφωσης συνεχίζει να υφίσταται στη νέα ΚΑΠ, όμως, απλοποιείται και μεταφέρεται από τον κανονισμό για τις άμεσες ενισχύσεις στον οριζόντιο. Οι κανόνες της Πολλαπλής Συμμόρφωσης βασίζονται σε ένα σύνολο από Κανονισμούς και Οδηγίες, καθώς και σε πρότυπα για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση των εκτάσεων που σχετίζονται με το νερό, το έδαφος και τα αποθέματά του σε άνθρακα, τη βιοποικιλότητα, το τοπίο και τη διατήρηση των στοιχείων του, τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων και των φυτών. (ΥΠΑΑΤ, 2011)

Συγκεκριμένα, οι Κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης μειώνονται από 18 σε 13, και τα Πρότυπα για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση από 15 σε 8. Μέρος των κανόνων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης θα αποτελέσουν και οι Οδηγίες 2000/60/ΕΚ (οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα) και 2009/128/ΕΚ (για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων), αφού τεθούν σε εφαρμογή από όλα τα κράτη μέλη. Υποχρέωση τήρησης των απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης έχουν όλοι οι παραγωγοί που λαμβάνουν άμεσες ενισχύσεις. Εξαιρούνται μόνο οι παραγωγοί που συμμετέχουν στο καθεστώς των μικροκαλλιεργητών. Η μη τήρηση των απαιτήσεων από τους παραγωγούς συνεπάγεται κυρώσεις, δηλαδή ποσοστιαία μείωση των ενισχύσεων που λαμβάνει ο παραγωγός ή αποκλεισμό από αυτές για ένα ή περισσότερα έτη. Τα κράτη μέλη τέλος, μπορούν να παρακρατούν το 10% των ποσών που προκύπτουν από την επιβολή των μειώσεων και των αποκλεισμών.

II) Σύστημα γεωργικών συμβουλών

Τα Κράτη - Μέλη είναι υποχρεωμένα να ιδρύσουν και να λειτουργήσουν ένα σύστημα γεωργικών συμβουλών, όπως ίσχυε και μέχρι σήμερα. Το σύστημα αυτό θα καλύπτει κατ' ελάχιστο: (α) τις απαιτήσεις και τα πρότυπα της Πολλαπλής Συμμόρφωσης, (β) τις γεωργικές πρακτικές που είναι επωφελείς για το κλίμα και για το περιβάλλον, και οι όποιες είναι υποχρεωτικές για την λήψη της πράσινης ενίσχυσης (πρασίνισμα της ΚΑΠ), (γ) τις γεωργικές πρακτικές που απαιτούνται για τη διατήρηση της γης σε καλή γεωργική κατάσταση και (δ) τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη των εκμεταλλεύσεων που μετέχουν στο καθεστώς των μικρών αγροτών, όπως αυτό ορίζεται από τον Κανονισμό για τις άμεσες ενισχύσεις.

Προαιρετικά το σύστημα γεωργικών συμβουλών μπορεί να καλύπτει επίσης: (α) τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη εκμεταλλεύσεων πέραν αυτών που μετέχουν στο καθεστώς των μικρών αγροτών και (β) τις ελάχιστες εθνικές απαιτήσεις σε θέματα γεωργίας και περιβάλλοντος, ως προαπαιτούμενο για την ένταξη σε αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα.

Οι δικαιούχοι, είτε λαμβάνουν, είτε δεν λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο της ΚΑΠ, συμπεριλαμβανομένης της αγροτικής ανάπτυξης, μπορούν να χρησιμοποιήσουν το εν λόγω σύστημα σε εθελοντική βάση. Επίσης, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν, σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια, τις κατηγορίες προτεραιότητας όσον αφορά τους δικαιούχους που έχουν πρόσβαση στο σύστημα παροχής συμβουλών. Τέλος, το εν λόγω σύστημα εξασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι έχουν πρόσβαση σε συμβουλές που αντικατοπτρίζουν την ειδική κατάσταση της εκμετάλλευσής τους.

III) Αποθεματικό κρίσης

Κάθε χρόνο θα δημιουργείται ένα αποθεματικό κρίσης ύψους 400 εκατ. ευρώ (σε τιμές του 2011) στο πλαίσιο της δημοσιονομικής πειθαρχίας. Αν το ποσό αυτό δεν χρησιμοποιείται για την κρίση θα επιστρέφεται στους γεωργούς με τη μορφή άμεσων ενισχύσεων το επόμενο έτος. (ΥΠΑΑΤ, 2011)

IV) Παρακολούθηση & Αξιολόγηση της ΚΓΠ

Η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση πριν από το τέλος του 2018 - και στη συνέχεια κάθε 4 χρόνια - σχετικά με τις επιδόσεις της ΚΓΠ όσον αφορά τους κύριους στόχους της: βιώσιμη παραγωγή τροφίμων, βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, και ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη.

2.2 Βασικές εθνικές θέσεις για την Πολιτική Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020

Οι κυριότερες εθνικές θέσεις, σύμφωνα με την πρώτη εγκύκλιο προετοιμασίας της στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη της προγραμματικής περιόδου 2014 -2020 του ΥΠΑΑΤ, διαμορφώνονται ως εξής:

- Διατήρηση των μακροπρόθεσμων στρατηγικών στόχων της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη. Η συμπληρωματική συμβολή της, στο μερίδιο που της αναλογεί, στους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι σε κάθε περίπτωση επιθυμητή αλλά δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί μόνο ως μέσο επίτευξης των στόχων της «Ευρώπη 2020».
- Η διατήρηση της τρέχουσας δομής της ΚΑΠ σε δύο Πυλώνες παρέχει ευχέρεια και ευελιξία στα ΚΜ να αντιμετωπίσουν στοχευμένα τις εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες αλλά με την απουσία συγκεκριμένης δημοσιονομικής πρότασης για την αγροτική ανάπτυξη είναι εξαιρετικά δύσκολο να αποκρυσταλλωθούν οι τελικές θέσεις της Ελλάδας. Η Ελλάδα υποστηρίζει ότι η ανακατανομή των πόρων ανάμεσα στα ΚΜ δεν πρέπει να θέτει σε κίνδυνο τις σημερινές ισορροπίες και πρέπει να συνδέεται με αντικειμενικά κριτήρια.
- Παρόλο που έχει διαπιστωθεί η άμεση ανάγκη απλοποίησης και βελτίωσης του πλαισίου εφαρμογής της αγροτικής ανάπτυξης αλλά και των άλλων Ταμείων, σε αρκετές περιπτώσεις η Ελλάδα κρίνει ότι προστίθεται επιπλέον διοικητικό βάρος στα ΚΜ, όπως στην περίπτωση της δημιουργίας των νέων συστημάτων παρακολούθησης που προβλέπονται.
- Κατά το συντονισμό των πολιτικών που επιχειρείται, μέσω του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου, η Ελλάδα υποστηρίζει ότι πρέπει να διασφαλίζεται ανεξαρτησία στη χάραξη και την εφαρμογή των επιμέρους πολιτικών, δημοσιονομική αυτοτέλεια και διαχειριστική αυτάρκεια.
- Εισαγωγή μακροοικονομικών προϋποθέσεων, μέσω των οποίων θα ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί ότι η αποτελεσματικότητα των πόρων δε θα υπονομεύεται από ακατάλληλες μακροπρόθεσμες δημοσιονομικές πολιτικές, καταλήγει σε άδικη τιμωρία ενός προγράμματος, καθώς η εκπλήρωση ή μη των

μακροοικονομικών δεσμεύσεων της χώρας δεν επηρεάζεται από αυτό. Επιπλέον, εφόσον η επιτυχία της εφαρμογής της κάθε πολιτικής αποτιμάται μέσω ενός συστήματος κοινών δεικτών, υπάρχουν τα εργαλεία για τη διασφάλιση της ορθής χρήσης των πόρων και δεν κρίνεται σκόπιμη η επιβολή επιπλέον κυρώσεων.

- Εισαγωγή εκ των προτέρων προϋποθέσεων που έχουν άμεση σχέση με παρεμβάσεις της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης για την αύξηση της αποτελεσματικότητάς των είναι θεμιτή. Ωστόσο, πρέπει να αποφευχθεί η σύνδεση αυτών με ποινές (όπως η αναστολή μέρους ή του συνόλου των ενδιάμεσων πληρωμών).
- Επιβράβευση των Προγραμμάτων που θα επιτύχουν τους στόχους – ορόσημα αλλά το αποθεματικό επίδοσης, όπως προβλέπεται να λειτουργήσει, αφενός δημιουργηθεί πρόσθετο διοικητικό βάρος στα ΚΜ και, αφετέρου, το 2019 είναι πολύ αργά για να αποφασισθεί η κατανομή πόρων.
- Αναφέρεται στην πρόταση Καν. Αγροτικής Ανάπτυξης ότι σε περίπτωση άρδευσης, μόνο οι επενδύσεις που οδηγούν σε μείωση της προηγούμενης κατανάλωσης νερού τουλάχιστον κατά 25 % θεωρούνται επιλέξιμες δαπάνες. Για τις χώρες της Μεσογείου οποιαδήποτε μείωση της κατανάλωσης νερού είναι επιθυμητή και η Ελλάδα υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να υπάρχει αυτή η δέσμευση.
- Η δυνατότητα κατάρτισης θεματικών υποπρογραμμάτων είναι θετική καθώς μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση σημαντικών διαρθρωτικών προβλημάτων του αγροτικού χώρου και γι' αυτό το λόγο η Ελλάδα υποστηρίζει ότι στις κατηγορίες που ήδη προβλέπονται στην πρόταση Καν. Αγροτικής Ανάπτυξης, πρέπει να ενταχθούν και νησιωτικές περιοχές της Ελλάδας, ώστε να τύχουν αυξημένης έντασης ενίσχυσης.

2.3 Τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του ελληνικού αγροτικού τομέα

Η δομή και τα προβλήματα που χαρακτηρίζουν την ελληνική γεωργία αποτελούν την κυριότερη πρόκληση για την εφαρμογή των νέων μεταρρυθμίσεων που εισάγει η ΚΑΠ καθώς καθορίζουν το πλαίσιο των παραγωγικών δυνατοτήτων της χώρας μας στον πρωτογενή τομέα. Γενικά, ο αγροτικός τομέας της Ελλάδας χαρακτηρίζεται από μια σειρά διαρθρωτικών προβλημάτων.

Από τη συνολική έκταση της χώρας μας, η χρησιμοποιούμενη γεωργική γη αποτελεί το 30,5% και οι μόνιμοι βοσκότοποι το 6,3% έναντι 40% και 13% αντιστοίχως στην Ε.Ε.-27 σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2005. Η παραπάνω απόκλιση είναι δυνατόν να αποδοθεί στις επικρατούσες γεωγραφικές και μορφολογικές συνθήκες της Ελλάδας, όπως για παράδειγμα η κάλυψη της χώρας από σημαντικές εκτάσεις ορεινών όγκων. (Αλεξιάδης Σ., 2007)

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ το 97,1% της Ελληνικής περιφέρειας χαρακτηρίζεται ως αγροτική (το 73,9% είναι κυρίως αγροτική και το 23,2% ανήκει σε ενδιάμεσες κατηγορίες), στις οποίες ζει το 65% σχεδόν του πληθυσμού της χώρας. Οι διαφορές μεταξύ των περιοχών είναι έντονες με μόνο μία περιοχή, αυτή της Στερεάς Ελλάδας, η οποία παρουσιάζει ΑΕΠ / κεφαλή πάνω από το μέσο όρο της ΕΕ-25 (105,3%), ενώ 3 από τις 12 περιφέρειες (εξαιρείται η Αττική στην οποία βρίσκεται η πρωτεύουσα Αθήνα) ήταν κάτω του 60%.

Από την καλλιεργήσιμη γη, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2006, το μεγαλύτερο μέρος καταλαμβάνουν οι αροτραίες καλλιέργειες, οι οποίες ανέρχονται σε ποσοστό 55% της συνολικά χρησιμοποιούμενης γεωργικής γης, το 27% είναι δενδρώδεις καλλιέργειες και το 3% αφορά εκτάσεις με αμπέλια.

Οι γεωφυσικοί περιορισμοί της χώρας μας, με το έντονο ανάγλυφο του εδάφους και το νησιώτικο χαρακτήρα της, έχουν ως αποτέλεσμα τη διάσπαση της γεωργικής παραγωγής και της αγοράς. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις ανέρχονται στις 860.153 (ΕΛ.ΣΤΑΤ., για το έτος 2007) και στην πλειοψηφία τους παρουσιάζουν μικρό μέγεθος.

Οι περισσότερες αποτελούνται από μικρά τεμαχισμένα αγροτεμάχια τα οποία βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους. Η συντριπτική πλειοψηφία των εκμεταλλεύσεων, με ποσοστό 76,2%, ανήκει στην τάξη μεγέθους 0-5 ha ενώ μόλις το 0,8% ανήκει στην τάξη μεγέθους > 50 ha. Η μέση έκταση ανά εκμετάλλευση είναι 47,7 στρέμματα (ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2007).

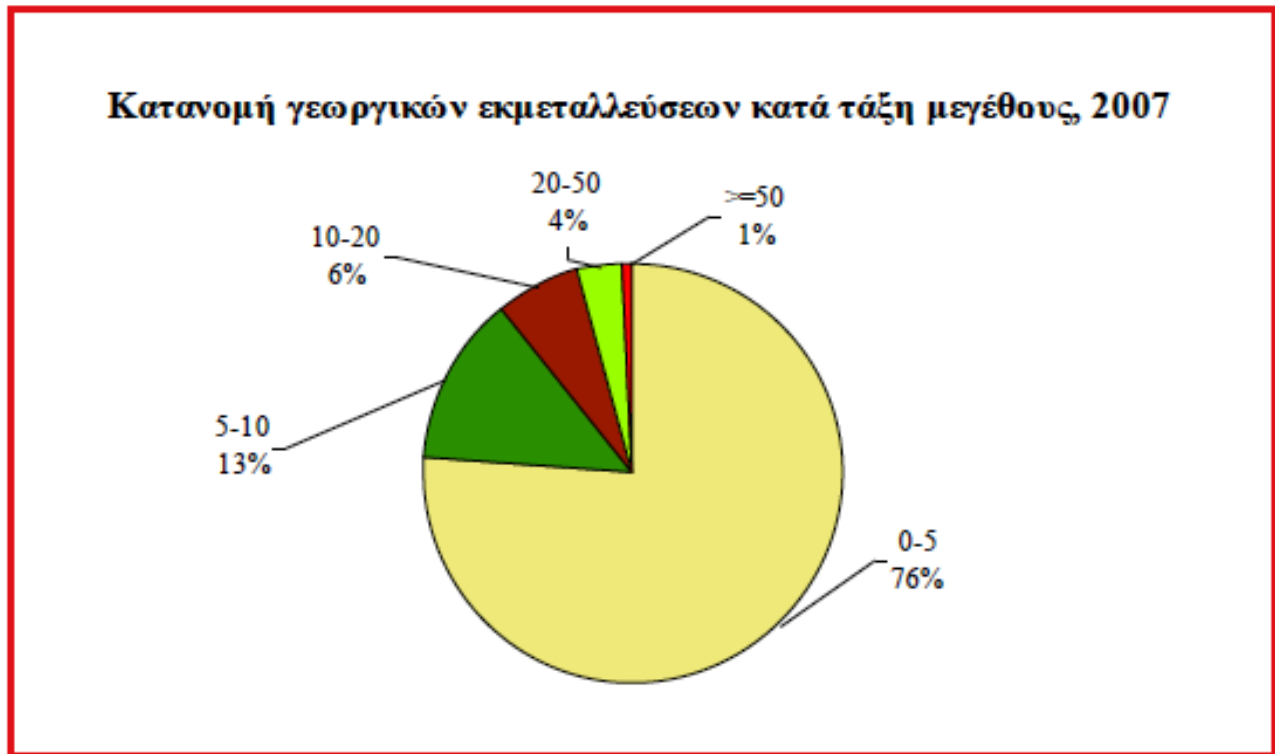
Πίνακας 3: Σύνολο εκμεταλλεύσεων και ηλικιακές ομάδες κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων (έτος 2007)

ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΝΟΜΟΙ	ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ				ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ			
	ΣΥΝΟΛΟ		ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ		0 – 14		15 – 24	
	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	860.153	40.762.258	859.512	40.629.316	0	0	7.637	396.886
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	82.585	3.771.833	82.451	3.766.071	0	0	631	23.866
ΒΟΙΩΤΙΑ	19.247	1.096.745	19.238	1.095.503	0	0	93	2.307

25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 ΚΑΙ ΑΝΩ	
ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ
52.778	4.440.390	128.459	8.963.347	179.404	9.359.808	170.081	7.542.082	321.152	9.926.802
2.837	242.638	9.622	733.319	15.312	804.859	16.922	773.115	37.217	1.188.274
621	53.413	1.970	172.002	3.691	220.819	4.137	262.620	8.725	384.342

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Διάγραμμα 3: Ποσοστά γεωργικών εκμεταλλεύσεων ανά τάξη μεγέθους (ha)



Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Από πλευράς γεωργικής απασχόλησης, το 2007, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 37,3% των κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων ήταν άνω των 65 ετών, το 49,2% ήταν μεταξύ 40 και 64 ετών και μόνο το 13,4% ήταν ηλικίας κάτω των 39 ετών γεγονός που υποδηλώνει το πρόβλημα της ηλικιακής διάρθρωσης που παρουσιάζει ο αγροτικός πληθυσμός της χώρας μας. Επίσης, η συντριπτική πλειοψηφία των κατόχων εκμεταλλεύσεων είναι άνδρες. Ωστόσο, η συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών στον αγροτικό τομέα είναι υψηλή σε ποσοστό περίπου ίδιο με αυτό του ανδρικού εργατικού δυναμικού στον αγροτικό τομέα .

Πίνακας 4: Κατανομή κατοχών γεωργικής γης ανά φύλο (έτος 2007)

ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΝΟΜΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ (ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ)	ΦΥΛΟ	
		ΑΡΡΕΝ	ΘΗΛΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	859.512	599.224	260.287
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	82.541	57.461	25.080
ΒΟΙΩΤΙΑ	19.238	14.515	4.722

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Από πλευράς μορφωτικού επιπέδου, το 83,8% των αγροτών έχει τελειώσει το Δημοτικό ή κάποιες τάξεις του, το 15% είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης και μόλις το 1,2% είναι απόφοιτοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ (ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2003).

Στα διαρθρωτικά προβλήματα εντάσσονται και το χαμηλό επίπεδο οργάνωσης των συνεταιριστικών οργανώσεων, η μείωση του πληθυσμού των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών και οι τάσεις εγκατάλειψης της γεωργικής δραστηριότητας σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

2.4 Σενάρια εφαρμογής νέας ΚΑΠ

2.4.1 Μηδενικό Σενάριο

Ως Μηδενικό Σενάριο νοείται η μη εφαρμογή κάποιας πολιτικής μετά το 2013 και η διατήρηση της υφισταμένης Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης «Αλέξανδρος Μπαλατατζής» της περιόδου 2007 – 2013. Σύμφωνα με την υφιστάμενη ΚΑΠ η Ενιαία Ενίσχυση δίνεται με βάση το ιστορικό μοντέλο.

Στο ιστορικό μοντέλο, η Ενιαία Ενίσχυση υπολογίζεται βάσει ιστορικών κριτηρίων και υποδιαιρείται σε ατομικά δικαιώματα. Το ατομικό δικαίωμα αποτελεί την ενίσχυση που θα λαμβάνει ο παραγωγός ανά εκτάριο γης. Η αξία του υπολογίζεται διαιρώντας το μέσο όρο της ενίσχυσης που έλαβε ο παραγωγός τα έτη 2000, 2001 και 2002 (ιστορική περίοδος αναφοράς) με το μέσο όρο της έκτασης που καλλιεργήθηκε κατά την ίδια τριετία για την είσπραξη των συγκεκριμένων ενισχύσεων.

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης «Αλέξανδρος Μπαλατατζής» της περιόδου 2007 – 2013 περιελάμβανε τρεις θεματικούς άξονες και έναν μεθοδολογικό, οι οποίοι είναι:

Άξονας 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας (επενδύσεις, δράσεις εκπαίδευσης αγροτών)

Άξονας 2: Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
(γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα)

Άξονας 3: Προώθηση οικονομικής διαφοροποίησης και και βελτίωση ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές (ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων, δημιουργία θέσεων εργασίας)

Άξονας 4: Η οριζόντια από τα κάτω προσέγγιση LEADER που στηρίζεται στη λειτουργία Τοπικών Ομάδων Δράσης.

Από τους πόρους που διατίθενται για το ΠΑΑ 2007 - 2013 το 46,1% της χρηματοδότησης θα δαπανηθεί για τον πρώτο άξονα, το 34,5% για τον δεύτερο, το 19,4% για τον τρίτο άξονα και το 5,9% θα δαπανηθεί για την προσέγγιση LEADER.

2.4.2 Α Σενάριο

Σύμφωνα με το παρών σενάριο ολόκληρη η χώρα θεωρείται ως μία περιφέρεια και ισχύει μια ενιαία ενίσχυση, δηλαδή κάθε εκτάριο επιλέξιμης έκτασης θα λαμβάνει την ίδια αξία δικαιώματος βασικής ενίσχυσης σε ολόκληρη τη χώρα με αφετηρία τα 16,7 ευρώ το στρέμμα. Στο συγκεκριμένο μοντέλο θα εξετασθούν οι επιπτώσεις που αναμένεται να επιφέρει στους κάτωθι πόρους:

- Στο σύνολο των Βοσκοτόπων (ορεινών και πεδινών) της περιοχής των Θηβών
- Στο σύνολο των καλλιεργειών (ορεινών και πεδινών) της περιοχής των Θηβών

Σύμφωνα με την ομάδα εργασίας του ΥΠΑΑΤ αναμένεται να υπάρξει μικρή αύξηση των πόρων των ορεινών περιοχών που δικαιολογείται από τη μικρότερη αξία του δικαιώματος στις ορεινές περιοχές λόγω μικρότερης απόδοσης (παραγωγή ανά εκτάριο γης) όπου είχε οδηγήσει σε μικρότερα ιστορικά δικαιώματα των παραγωγών σε αυτές τις περιοχές.

Μεγαλύτερη αναμένεται να είναι η επίπτωση στους βοσκότοπους και στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Αναμένεται αύξηση των πόρων και της αξίας του δικαιώματος των βοσκοτόπων γενικά και ιδιαίτερα των ορεινών. Η αύξηση αυτή δικαιολογείται από την εισαγωγή νέων, σημαντικών εκτάσεων, στο καθεστώς των ενισχύσεων που μέχρι σήμερα δεν είχαν δικαιώματα. Το φαινόμενο αυτό αναμένεται να είναι ακόμα πιο έντονο στις ορεινούς βοσκότοπους.

2.4.3 Β Σενάριο

Σύμφωνα με το αυτό το σενάριο, η Ελλάδα χωρίζεται σε δύο περιφέρειες:

α) τους Βοσκοτόπους και

β) τις Καλλιεργήσιμες Εκτάσεις.

Οι πόροι κατανέμονται βάσει της επιλέξιμης έκτασης (χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το ιστορικό μοντέλο) και στη συνέχεια γίνεται μεταφορά πόρων από τους Βοσκοτόπους στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις, με σκοπό την εξομάλυνση των πιθανών ανισορροπιών. Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόζεται σύμφωνα με την παραδοχή ότι η μια περιφέρεια περιλαμβάνει τους Βοσκοτόπους και η άλλη τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις με ταυτόχρονη μεταφορά του 20% των πόρων από τους βοσκοτόπους στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις.

Σύμφωνα με το μοντέλο της νέας ΚΑΠ κάθε κράτος μέλος θα μοιραστεί ένα συγκεκριμένο ποσό κοινοτικών ενισχύσεων (άμεσες ενισχύσεις). Στην περίπτωση της Ελλάδας το ποσό αυτό είναι γύρω στα 2 δις ευρώ το χρόνο. Από εκεί και πέρα το κάθε κράτος μέλος ακολουθώντας τις βασικές ρυθμίσεις της νέας ΚΑΠ, θα μπορεί να κατανέμει τις ενισχύσεις αυτές στους αγρότες του ανάλογα με τα κριτήρια που θα θέσει εκείνο και ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της αγροτικής παραγωγής κάθε χώρας μέλους και τι εκείνο προκρίνει να ενισχυθεί λιγότερο ή περισσότερο.

2.5 Αναμενόμενες επιπτώσεις από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ στο διεθνή και Ελληνικό χώρο βάση διεθνούς βιβλιογραφίας

Στο Έγγραφο Εργασίας (SEC(2011) 1153} της Επιτροπής για την εκτίμηση των επιπτώσεων, γίνεται μία εκτίμηση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ λαμβάνοντας υπόψη τους προσανατολισμούς του ΠΔΠ για το διάστημα 2014-2020.

Πρωτίστως, η ανακατανομή των άμεσων ενισχύσεων θα τείνει να μετατοπίσει τις ενισχύσεις από τα πιο παραγωγικά στα λιγότερο παραγωγικά κράτη μέλη, και από τις πιο εντατικές στις λιγότερο εντατικές εκμεταλλεύσεις εντός των κρατών μελών (Matthews A., 2011). Στα κράτη μέλη όπου ο δημοσιονομικός φάκελος μειώνεται, μερικοί αγρότες μπορεί να δουν τη βασική στήριξη του εισοδήματός τους να μειώνεται σημαντικά. Ωστόσο, οι αγρότες που μπορούν να επωφεληθούν από πολλά προτεινόμενα μέτρα, όπως η ενίσχυση για τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς και η «πράσινη» ενίσχυση, μπορούν να ωφεληθούν από το νέο σχεδιασμό {Ευρωπαϊκή Επιτροπή, SEC(2011) 1153}.

Βάση του Εγγράφου Εργασίας της Επιτροπής, ο πιο ωφελημένος παραγωγικός κλάδος αναμένεται να είναι η εκτατική κτηνοτροφία (βοοειδή και αιγοπρόβατα). Το γεγονός ότι οι εκτατικές κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με βοοειδή και αιγοπρόβατα είναι οι πιο ωφελημένες οφείλεται σε δυο λόγους. Αρχικά, διότι οι εκτάσεις τους είναι συνήθως πολύ μεγάλες σε σύγκριση με το ποσό των ενισχύσεων που λαμβάνουν στην παρούσα κατάσταση, και επομένως θα ωφεληθούν από την ενιαία στρεμματική ενίσχυση. Ο δεύτερος λόγος είναι ότι αναμένεται οι εκμεταλλεύσεις αυτές να συνεχίσουν να λαμβάνουν τις συνδεδεμένες ενισχύσεις (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, SEC(2011) 1153).

Από την άλλη πλευρά, η εφαρμογή των γεωργικών πρακτικών που προβλέπονται στο καθεστώς της «πράσινης» ενίσχυσης, θα αυξήσει το κόστος της γεωργίας στην ΕΕ είτε άμεσα είτε έμμεσα με τη μορφή της απώλειας εισοδήματος βραχυπρόθεσμα. Τα «πράσινα» μέτρα (διατήρηση μόνιμων βοσκότοπων ως δηλωθέντα το 2014, για διαφοροποίηση καλλιεργειών, και κυρίως για οικολογική αγρανάπαυση) θα μειώσουν

την προσφορά και θα αυξήσουν τις τιμές αγοράς. Μακροπρόθεσμα, μπορεί να υπάρξει μια θετική ανάδραση από τις αειφόρες γεωργικές πρακτικές σε όρους υψηλότερων αποδόσεων, αλλά αυτό είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθεί (Matthews A., 2011).

Εξαιτίας του «πρασινίσματος» των άμεσων ενισχύσεων θα υπάρξει μια μέτρια κατά μέσο όρο αρνητική επίδραση στο εισόδημα, η οποία θα διαφέρει σημαντικά ανάμεσα στα κράτη μέλη, τις περιοχές και τα γεωργικά συστήματα. Η μείωση θα είναι μεγαλύτερη στις χοιροτροφικές και πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις λόγω του υψηλότερου κόστους των ζωοτροφών, καθώς και τις γαλακτοκομικές εκμεταλλεύσεις. Ελαφρώς μικρότερη θα είναι η μείωση στις αμπελοργικές εκμεταλλεύσεις και τις εκμεταλλεύσεις με κηπευτικές καλλιέργειες, ενώ μπορεί να υπάρξει ελάχιστη αύξηση στις εκμεταλλεύσεις με αροτραίες καλλιέργειες (Matthews A., 2011). Από την άλλη πλευρά όμως, μπορεί να προκύψουν νέες ευκαιρίες για αύξηση του εισοδήματος εξαιτίας της βελτίωσης του αγροτικού τοπίου (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, SEC(2011) 1153).

Επίσης, διατηρούνται οι συνδεδεμένες ενισχύσεις για συγκεκριμένα είδη παραγωγής, τα οποία δημιουργούν οφέλη για το περιβάλλον και τον κοινωνικό ιστό των αγροτικών περιοχών, και τα οποία χωρίς τη συνδεδεμένη στήριξη απειλούνται με εξαφάνιση. Οι εν λόγω πληρωμές θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη διατήρηση της παραγωγής και όχι για την αύξησή της.

Το καθεστώς των μικροκαλλιεργητών μπορεί να βοηθήσει τις μικρές εκμεταλλεύσεις να αναδιαρθρωθούν, να διαφοροποιηθούν και να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Επίσης, το μέτρο για τους νέους αγρότες θα ενθαρρύνει την είσοδο νέων στον αγροτικό τομέα βελτιώνοντας έτσι την ηλικιακή διάρθρωση {Ευρωπαϊκή Επιτροπή, SEC(2011) 1153}.

Τέλος, οι εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται στις Λιγότερο Ευνοημένες Περιοχές θα ωφεληθούν περισσότερο, τόσο από την επιπρόσθετη ενίσχυση για περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, όσο και από την ανακατανομή των άμεσων ενισχύσεων εντός του κάθε κράτους μέλους. Η αυξημένη στήριξη στις εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται στις Λιγότερο Ευνοημένες Περιοχές και τις μικρές εκμεταλλεύσεις θα μπορούσε να βοηθήσει

στην αντιμετώπιση του κινδύνου της εγκατάλειψης της γης στις περιθωριακές περιοχές {Ευρωπαϊκή Επιτροπή, SEC(2011) 1153}.

3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΓΣΠ

3.1 Η περιοχή μελέτης

3.1.1 Γενικά χαρακτηριστικά νομού Βοιωτίας

α) Δημογραφικά – Γεωγραφικά χαρακτηριστικά

Η περιφερειακή ενότητα Βοιωτίας καλύπτει μια έκταση 3,211 τ.χλμ. με πληθυσμό που ανέρχεται στους 117.730 κατοίκους σύμφωνα με την ελληνική απογραφή του 2011. Από τους 117.730 κατοίκους οι 61.400 είναι άνδρες ενώ οι 56.330 είναι γυναίκες. Η Βοιωτία σημείωσε μείωση περίπου 10,2% σε σχέση με το 2001 που ο πληθυσμός της ήταν 131.085 κάτοικοι. Η πυκνότητα του πληθυσμού ανέρχεται σε 39,89 κατοίκους ανά τ.χλμ., σε σχέση με το μέσο όρο της Ελλάδας που είναι 81,75 κάτοικοι ανά τ.χλμ. (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Θηβαίων 2013 – 2014)

Το μεγαλύτερο μέρος των κατοίκων διαμένει στους τρεις μεγαλύτερους δήμους που είναι της Θήβας, της Λιβαδειάς και της Τανάγρας. Ο μεγαλύτερος δήμος είναι της Θήβας, αν και πρωτεύουσα της περιφερειακής ενότητας είναι η Λιβαδειά.

Πίνακας 5: Διοικητική διαίρεση περιφερειακής ενότητας Βοιωτίας (2011)

Όνομα	Πρωτεύουσα	Πληθυσμός (Απογραφή 2011)	Έκταση (χλμ ²)	Πυκνότητα (/χλμ ²)
Δήμος Λεβαδέων	Λιβαδειά	31.230	698,79	45,00
Δήμος Αλιάρτου	Αλιάρτος	10.850	256,89	42,30
Δήμος Διστόμου - Αράχοβας - Αντίκυρας	Δίστομο	8.200	292,7	27,89

Δήμος Θηβαίων	Θήβα	36.540	822,92	44,02
Δήμος Ορχομενού	Ορχομενός	11.570	436,41	27,82
<u>Δήμος Τανάγρας</u>	<u>Σχηματάρι</u>	19.340	554,01	41,95
Σύνολο		117.730	2.952	39,89

Πηγή: <http://www.e-demography.gr/>

Χάρτης 5: Διοικητική διαίρεση νομού Βοιωτίας



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Ο νομός συνορεύει βόρεια με το νομό Φθιώτιδας, δυτικά με το νομό Φωκίδας, νότια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο και συνορεύει με το νομό Αττικής και ανατολικά βρέχεται από τον Ευβοϊκό κόλπο και συνορεύει με το νομό Εύβοιας.

Η Βοιωτία είναι περιοχή πεδινή και πολύ εύφορη. Η ορεινή έκταση είναι πολύ μικρή. Αναλυτικά η κατανομή του εδάφους σε κατηγορίες έχει ως εξής:

- 40% πεδινό,
- 38% ημιορεινό και
- 22% ορεινό.

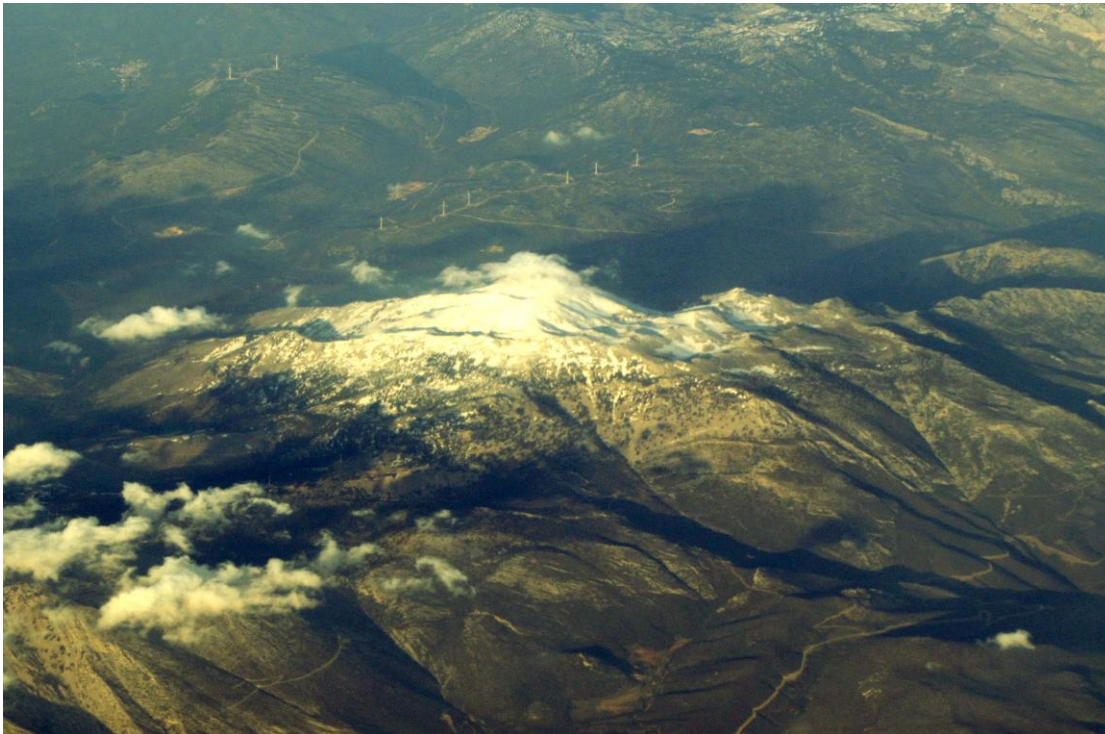
Οι μεγαλύτερες πεδιάδες είναι της Θήβας, της Χαιρώνειας και της Κωπαΐδας (που σχηματίστηκε ύστερα από την αποξήρανση της ομώνυμης λίμνης). Οι πεδιάδες αυτές βρέχονται από μικρούς ποταμούς και χείμαρρους, κυριότεροι από τους οποίους είναι ο Ασωπός, στα δυτικά του νομού, που πηγάζει από τον Κιθαιρώνα και χύνεται στον Ευβοϊκό κόλπο, ο Βοιωτικός Κηφισός που χύνεται στην Υλίκη λίμνη, και ο Λιβαδόστρας που χύνεται στον Κορινθιακό κόλπο. Μικρότεροι ποταμοί είναι οι παραπόταμοι του Κηφισού, Μόρνος και Μέλας.

Ο νομός έχει δυο λίμνες, την Υλίκη και την Παραλίμνη, που τροφοδοτούν με τα νερά τους τη λίμνη του Μαραθώνα.

Τα λεκανοπέδια της Βοιωτίας περιβάλλονται από τα βουνά: Ελικώνα (με ψηλότερη κορυφή την Παλιοβούνα, 1.748 μ.), Κιθαιρώνα (1.409 μ.), Παρνασσό (2.400 μ.), Νεραϊδολάκκωμα (1.678 μ.), Μεσσάπιο (1.021 μ.), Πτώο και Χλωμό (1.081 μ.).

Οι ακτές του Κορινθιακού κόλπου έχουν μεγάλο διαμελισμό και σχηματίζουν τα ακρωτήρια Αγιά, Μαύρος Κάβος και Μούντα και πολλά νησάκια, μεταξύ των οποίων το Μακρονήσι και το Ελατονήσι. Στη Βοιωτία ανήκουν πολλές ακατοίκητες νησίδες : Άμπελος, Δασκαλιό, Τσαρούχι, Κασίδης, Αλατονήσι, Βρώμη, Μακρόνησος, Αλκυονίδες Νήσοι, Γράμμουσα, Γάντζα, Πασάς, κ.ά. Στον Ευβοϊκό κόλπο σχηματίζονται τα στενά της Αυλίδας και του Ευρίπου, και ο όρμος Σκροπνονερίου.

Το κλίμα της Βοιωτίας είναι ηπειρωτικό με κρύους χειμώνες και ζεστά καλοκαίρια. Η μέση θερμοκρασία είναι 16-18οC και το μέσο ύψος των βροχών 500-600 χλστ.



Εικόνα 1: Ο Παρνασσός (<http://el.wikipedia.org>)



Εικόνα 2: Ο Ελικώνας (<http://el.wikipedia.org>)



Εικόνα 3: Η φυσική λίμνη Υλίκη (<http://el.wikipedia.org>)



Εικόνα 4: Η φυσική λίμνη Παραλίμνη (<http://el.wikipedia.org>)

β) Βλάστηση

Η Βοιωτία αποτελεί την περιφερειακή ενότητα με τη μικρότερη δασική βλάστηση στην περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Με βάση τα στοιχεία της Εθνικής Απογραφής Δασών που πραγματοποιήθηκε από τη Δασική Υπηρεσία το 1992, η περιφερειακή ενότητα καλύπτει έκταση 133.228 εκτάρια, ποσοστό 9% από τη συνολική 991.527 εκτάρια της περιφέρειας, με ποσοστό 67%.

Τα αείφυλλα πλατύφυλλα καλύπτουν την μεγαλύτερη έκταση της Βοιωτίας με 96.786 εκτάρια. Μεγάλη έκταση επίσης καλύπτεται από Ελάτη, Χαλέπιος πεύκη και Μαύρη πεύκη με 18.350, 11.095 και 5.035 εκτάρια αντίστοιχα. Το μικρότερο ποσοστό δασικής βλάστησης αποτελείται από Δρυς και Πλάτανο, με 1.024 και 938 εκτάρια αντίστοιχα.

γ) Οικονομία

Σύμφωνα με στοιχεία του 2006, η Βοιωτία παράγει το 2% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), το έβδομο υψηλότερο στην Ελλάδα, με τα τελευταία χρόνια να μην παρουσιάζει κάποια ιδιαίτερη μεταβολή. Στη μεταποίηση αναλογεί το 57% του προϊόντος της περιφερειακής ενότητας, που την καθιστά πρώτη στη χώρα, και παράγεται το 13% της συνολικής μεταποιητικής παραγωγής που την κατατάσει τρίτη μεγαλύτερη. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Βοιωτίας φθάνει τις 34,3 χιλ. ευρώ, 78% υψηλότερο του μέσου όρου της Ελλάδας και 145% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαιτίας της μεγάλης συγκέντρωσης βιομηχανιών στην περιοχή. Το ποσοστό ανεργίας της Βοιωτίας το 2009, ήταν 15%.

δ) Γεωργία και εξορύξεις

Η Βοιωτία είναι μια από τις πλουσιότερες και πιο εύφορες αγροτικές περιοχές της Ελλάδας λόγω του ότι έχει σημαντικό ποσοστό πεδινών καλλιεργούμενων εκτάσεων κυρίως τις πεδιάδες της Κωπαΐδας και της Θήβας και βρίσκεται σε μικρή απόσταση από την πρωτεύουσα, που είναι το μεγαλύτερο καταναλωτικό κέντρο της χώρας. Η ανάπτυξη της γεωργίας στην περιοχή και η αύξηση του εισοδήματος των κατοίκων ήταν

αποτέλεσμα και της αποξήρανσης της Κωπαΐδας από την αγγλική εταιρεία την περίοδο 1880 έως 1930.

Κύρια προϊόντα είναι το βαμβάκι, η τομάτα, η πατάτα, ο καπνός, οι ελιές, το μέλι, τα σιτηρά, το κριθάρι, το καλαμπόκι, οι ξηροί καρποί, τα όσπρια, τα κηπευτικά, τα λαχανικά, τα φρούτα και τα κτηνοτροφικά προϊόντα. Η Βοιωτία κατατάσσεται τρίτη στην παραγωγή τομάτας με 10% της παραγωγής της χώρας και τρίτη στην παραγωγή βαμβακιού με 9% σύμφωνα με στοιχεία του 2006. Οι μεγάλες πόλεις της είναι κέντρα εμπορίου και επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων.

Η βιομηχανική ανάπτυξη της Βοιωτίας έχει ευνοηθεί τα τελευταία χρόνια λόγω της μεγάλης γεωργικής παραγωγής της περιφερειακής ενότητας, την μικρή απόστασή της από την Αθήνα, καθώς και την ύπαρξη μεγάλων κοιτασμάτων βωξίτη. Αρκετά αναπτυγμένη είναι και η εξορυκτική βιομηχανία. Στην περιφερειακή ενότητα και κυρίως στο Δίστομο υπάρχουν τα σημαντικότερα κοιτάσματα βωξίτη όλης της χώρας. Άλλα μεταλλεύματα είναι τα νικελιούχα σιδηρομεταλλεύματα στον Άγιο Ιωάννη και τα χρωμιούχα σιδηρομεταλλεύματα στο Λούτσι, κοντά στο χωριό Παύλος. Στην Παραλία Διστόμου υπάρχει το Αλουμίνιο της Ελλάδος το μοναδικό εργοστάσιο της Ελλάδας που παράγει αλουμίνα και αλουμίνιο. Επίσης υπάρχουν και αξιόλογες βιομηχανίες των κλάδων ειδών διατροφής, υφαντικών, τσιμέντου και άλλων κλάδων.

ε) Κτηνοτροφία και αλιεία

Ένας άλλος τομέας που συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής είναι η κτηνοτροφία και κυρίως η ενσταυλισμένη κτηνοτροφία η οποία αφορά κυρίως βοοειδή όπως αγελάδες, κατσίκες αλλά και άλλα όπως πρόβατα, χοίροι και όρνιθες.

Η αλιεία γίνεται περισσότερο στην περιοχή του Κορινθιακού κόλπου. Τα κύρια προϊόντα θαλασσινών αλιευμάτων που ψαρεύονται είναι η γόπα, το λυθρίνι, ο κέφαλος, η μαρίδα, ο μπακαλιάρος, ο μπάλας, το μπαρμπούνι, ο σαργός, το σαυρίδι, η σκορπίνα, οι χάνοι, το σκουμπρί, τα μαγιάτικα και τα καλαμαράκια. Τα προϊόντα θαλάσσιας καλλιέργειας είναι το λαβράκι, η τσιπούρα, το φαγγρί, το μυτάκι, το λυθρίνι και η μουρμούρα και τα

κύρια προϊόντα υδατοκαλλιέργειας εσωτερικών υδάτων είναι η πέστροφα, οι κυπρίνοι, οι κέφαλοι, οι χεροκούβες και οι πεταλούδες.

στ) Βιομηχανικές Περιοχές

Η Βοιωτία αποτελείται από τρεις Βιομηχανικές Περιοχές που είναι οι εξής:

- Βιομηχανική Περιοχή Θήβας
- Βιομηχανική Περιοχή Θίσβης
- Βιομηχανική Περιοχή Οινοφύτων - Σχηματαρίου - Τανάγρας

Πολλές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στη Βοιωτία. Οι μεγαλύτερες από αυτές είναι η Αλουμίνιο της Ελλάδος από τα λίγα πλήρως καθετοποιημένα εργοστάσια αλουμινίου στην Ευρώπη, που απασχολεί 1100 άτομα που προέρχονται από όλο τον Ελλαδικό χώρο και περίπου 400 άτομα από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, η Heron SA στη Θήβα, εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα που είναι θυγατρική του Ομίλου ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ, και με τον πρώτο σταθμό Heron I το 2004 ήταν ορόσημο για την απελευθέρωση της ηλεκτροπαραγωγής στην Ελλάδα, η Misko, στον Ελεώνα, που είναι μέλος του Ομίλου Barilla και αποτελεί το τρίτο μεγαλύτερο εργοστάσιο ζυμαρικών στην Ευρώπη, η BASF στη Θήβα που αποτελεί την μεγαλύτερη βιομηχανική μονάδα της χώρας στην παραγωγή προσθέτων και βελτιωτικών σκυροδέματος, ειδικών υλικών επισκευών, καθώς και κατασκευής βιομηχανικών δαπέδων, το μεταλλείο της ΛΑΡΚΟ στον Άγιο Ιωάννη, που είναι τα παλαιότερα Μεταλλεία της Εταιρίας και παράγουν ετησίως 700.000 τόνους μεταλλεύματος, η Coca-Cola Τρία Έψιλον στο Σχηματάρι που λειτουργεί από το 1989, απασχολεί 225 άτομα και αποτελεί ένα από τα πιο σύγχρονα εργοστάσια παραγωγής αναψυκτικών και μη αλκοολούχων ποτών στην Ευρώπη, η βιομηχανία τσιμέντων Titanπου δημιούργησε το 1976 το τέταρτο εργοστάσιο της στη θέση Καμάρι, η Schneider Electric που παράγει μετασχηματιστές της σειράς Elnim στα Οινόφυτα, η Tupperware στη Θήβα, ένα από τα 4 εργοστάσια στην Ευρώπη που απασχολεί περίπου 200 άτομα, το

εργοστάσιο καφέ της Νεστέλι στα Οινόφυτα, που χτίστηκε το 1974, και απασχολεί 118 άτομα, η Κρεντίν Ελλάς στα Οινόφυτα, που παράγει προϊόντα αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής, η Weidenhammer στα Οινόφυτα, που παράγει τα σύνθετα πολυστρωματικά δοχεία (composite cans) με εύκολα ανοιγόμενο καπάκι (peel-off top), και η Bayer AG, εργοστάσιο συσκευασίας και τυποποίησης φυτοφαρμάκων στο Ύψατο.

ζ) Υγειονομική περίθαλψη

Η Βοιωτία ανήκει στην 5η Υγειονομική Περιφέρεια Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας και διαθέτει 2 γενικά νοσοκομεία από τα 8 της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, το Γενικό Νοσοκομείο Θήβας και το Γενικό Νοσοκομείο Λιβαδειάς. Το ιατρικό προσωπικό των δύο νοσοκομείων ανέρχεται σε 206 άτομα και το νοσηλευτικό και διοικητικό επιστημονικό τεχνικό σε 515 άτομα.

3.1.2. Γενικά χαρακτηριστικά δήμου Θηβαίων

3.1.2.1 Δημογραφικά – Γεωγραφικά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Θηβαίων είναι δήμος της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Θηβαίων, Βαγίων, Πλαταιών και Θίσβης. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 830,112 km² και ο πληθυσμός του 36.540 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Έδρα του νέου δήμου ορίστηκε η Θήβα. (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Θηβαίων 2013 – 2014)

Ο Δήμος Θηβαίων είναι ένας από τους 6 δήμους του Νομού Βοιωτίας που συστάθηκαν με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Βρέχεται μόνο από τον Κορινθιακό κόλπο, στο κεντρικό-βόρειο τμήμα του δήμου υπάρχει η πεδιάδα της Θήβας με τη Λίμνη Υλίκη και λίγο ανατολικότερα τη Λίμνη Παραλίμνη όπου κάποια τμήματα αυτών ανήκουν στο δήμο.

Στα ανατολικότερα της πόλης των Θηβών υπάρχει το Δάσος του Μοσχοποδιού με αξιοσημείωτο βοτανικό πλούτο που αποτελείται από τα υψώματα Μεγάλη και Μικρή Ψηλόραχη στο κέντρο, στα βόρεια από το λόφο Κουμέρκι και στα ανατολικά από το ύψωμα Σωρός (547μ.). Στα βουνά του δήμου περιλαμβάνονται ο Ελικώνας, ο Κιθαιρώνας και το Ύπατο.



Επίσης στις ακτές του Κορινθιακού κόλπου υπάρχουν τα νησάκια Αλατονήσι, Βρόμα, Γκρομπολούρα, Κουβέλι, Μακρονήσι, Ταμπούρλο και Φονιάς όπου ανήκουν και αυτά στην επικράτεια του δήμου.



Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Καλλικράτης συνορεύει με τους δήμους Λεβαδέων, Αλιάρτου, Ορχομενού και Τανάγρας από το νομό Βοιωτίας, με το δήμο Χαλκιδέων από το νομό Ευβοίας και με το δήμο Μάνδρας-Ειδυλλίας από το νομό Αττικής.

3.1.2.2 Διοικητική διαίρεση δήμου Θηβαίων

Ο Δήμος Θηβαίων διαιρείται σε 4 Δημοτικές ενότητες (Θήβας, Βαγίων, Θίσβης και Πλαταιών), οι οποίες αντιστοιχούν στους 4 καταργηθέντες δήμους. Η Δημοτική ενότητα Θήβας διαιρείται σε 6 Τοπικές κοινότητες, η Δημοτική ενότητα Βαγίων σε 1 Δημοτική κοινότητα, η Δημοτική ενότητα Θίσβης σε 5 Τοπικές κοινότητες και η Δημοτική ενότητα Πλαταιών σε 5 Τοπικές κοινότητες, οι οποίες αντιστοιχούν στα διαμερίσματα των καταργηθέντων δήμων. Τοπικές έδρες αυτών ορίστηκαν οι Θήβα, Βάγια, Δομβραίνα και Πλαταιές.

Πίνακας 6: Διοικητική διαίρεση δήμου Θηβαίων

Δημοτική ενότητα	Δημοτικές/Τοπικές κοινότητες	Θέση της ΔΕ
Θήβας	Θήβας	
	Αμπελοχωρίου	
	Ελεώνα	
	Μουρικού	
	Νεοχωρακίου	
	Υπάτου	
Βαγίων	Βαγίων	

Θίσβης	Θίσβης	
	Δομβραΐνας	
	Προδρόμου	
	Ελλοπίας	
	Ξηρονομής	
Πλαταιών	Πλαταιών	
	Λεύκτρων	
	Λουτουφίου	
	Μελισσοχωρίου	
	Καπαρελλίου	

Πηγή: ίδια επεξεργασία

Συνοψίζοντας και ενώνοντας τις παραπάνω δημοτικές ενότητες καταλήγουμε στο παρακάτω χαρτογραφικό αποτέλεσμα:

Χάρτης 6: Καλλικρατικός δήμος Θηβαίων



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

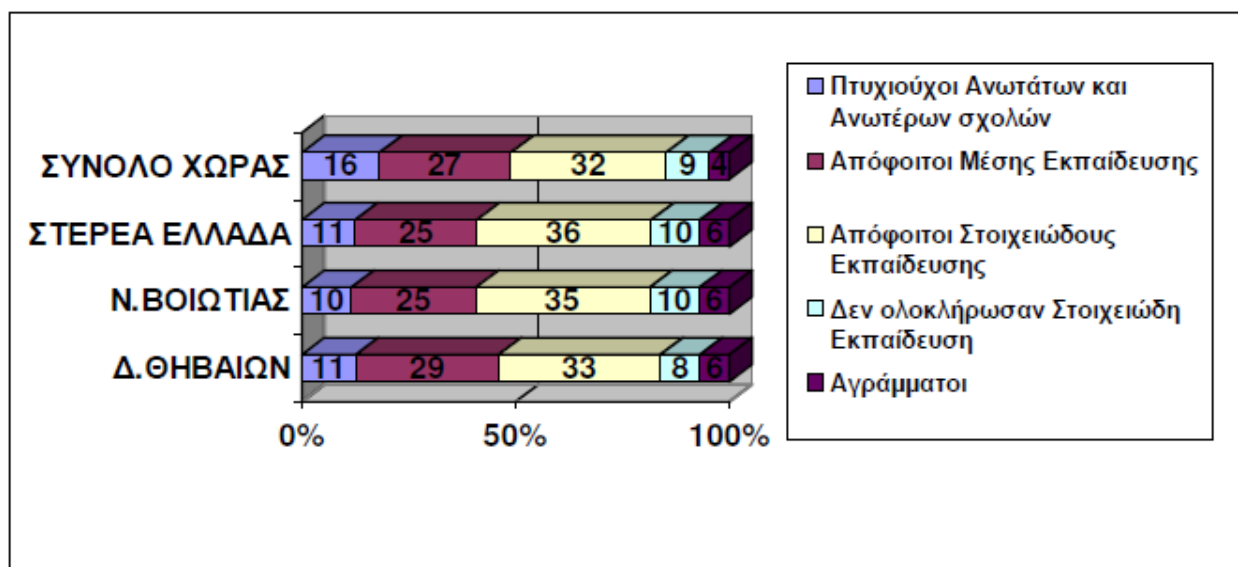
3.2 Ανθρωπογενές περιβάλλον

3.2.1 Κοινωνικά χαρακτηριστικά δήμου Θηβαίων

Για το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού του δήμου τα στοιχεία δείχνουν ότι πάνω από το 50% των κατοίκων είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης και απόφοιτοι στοιχειώδους εκπαίδευσης. Τα στοιχεία αυτά είναι σχεδόν ισοδύναμα, έως και καλύτερα, σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Ωστόσο τα αντίστοιχα ποσοστά σε κατόχους μεταπτυχιακού-διδακτορικού τίτλου και στους πτυχιούχους των ανωτάτων σχολών είναι δυσμενέστερα τόσο σε σχέση με την περιφέρεια όσο και με τη χώρα. Το ποσοστό αυτών που χαρακτηρίζονται ως αγράμματοι φτάνει στο 5.5% (Διάγραμμα 2.2).

Το μορφωτικό επίπεδο του δήμου κατά τη δεκαετία 1991-2001 έχει βελτιωθεί σημαντικά αναφορικά με τους πτυχιούχους Ανωτάτων και Ανωτέρων Σχολών, με την εντυπωσιακότερη βελτίωση να εμφανίζει το Νεοχωράκι, ενώ ακολουθεί η πόλη της Θήβας. (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Θηβαίων 2013 – 2014)

Διάγραμμα 4: Μορφωτικό επίπεδο πληθυσμού (2001)



Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

3.2.2 Οικονομικές Δραστηριότητες δήμου Θηβαίων

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. από την απογραφή του 2001 για το δήμο της Θήβας, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανέρχεται στα 10749 άτομα, ποσοστό που φτάνει το 45.12%. Από αυτούς, οι γυναίκες καλύπτουν ένα ποσοστό της τάξης του 35.4%, ενώ οι μισθωτοί το 67.1%. Από την προηγούμενη απογραφή του 1991 παρατηρείται αύξηση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Ωστόσο από τα στοιχεία προκύπτει αύξηση της ανεργίας την τελευταία δεκαετία από το 8.1% στο 11.8% και κατά συνέπεια μείωση των απασχολούμενων. Το ποσοστό των ανέργων γυναικών έχει μειωθεί τελευταία φτάνοντας ωστόσο στο 45.6%. Οι νέοι άνεργοι του δήμου κινούνται στα ίδια επίπεδα με τις γυναίκες, παρουσιάζοντας πολύ μικρή βελτίωση.

Πίνακας 7: Απασχόληση – Ανεργία δήμου Θηβαίων (2001)

ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ	1991	2001	%	
			1991	2001
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΙ	8810	10749		
Άνδρες	6396	6946	72.6%	64.6%
Γυναίκες	2414	3803	27.4%	35.4%
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΟΙ	8096	7208		
Άνδρες	6019	3984	74.3%	66%
Γυναίκες	2077	3224	25.7%	34%
ΑΝΕΡΓΟΙ	714	1271		
Άνδρες	377	692	52.8%	54.4%
Γυναίκες	337	579	47.2%	45.6%
Από αυτούς Νέοι	334	588	46.7%	46.2%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Η αυξημένη ανεργία της περιοχής δικαιολογείται από ένα σύνολο διαφορετικών παραγόντων. Ένα σημαντικός λόγος είναι η τάση αποβιομηχάνισης που χαρακτηρίζει την περιοχή τα τελευταία χρόνια. Η γεινίαση του δήμου με την Αθήνα είναι επίσης πολύ σημαντικός παράγοντας, αφού σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού που απασχολείται σε όλους τους παραγωγικούς τομείς της ευρύτερης περιοχής προέρχεται από το μητροπολιτικό κέντρο, καταλαμβάνοντας έτσι θέσεις εργασίας. Μέσα σε αυτούς συγκαταλέγεται και ένας αριθμός μεταναστών εργατών γης, οι οποίοι αποτελούν τα «φτηνά εργατικά χέρια» και απορροφώνται σε σημαντικό βαθμό.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε σημαντική οικοδομική δραστηριότητα στην περιοχή για παραγωγικές εγκαταστάσεις σε όλους τους κλάδους, αυξάνοντας τοπικά την απασχόληση και μειώνοντας την μακροχρόνια ανεργία, λόγω των υψηλών αναγκών σε όλους τους παραγωγικούς τομείς και τις κατασκευές.

Ως προς τη διάρθρωση τώρα της οικονομικής δραστηριότητας στους τρεις βασικούς τομείς προκύπτει ότι σημαντικό ποσοστό των κατοίκων απασχολείται στον πρωτογενή τομέα και μάλιστα την τελευταία δεκαετία το ποσοστό αυτό έχει αυξηθεί κατά 8.8%.

Ο δευτερογενής τομέας παραμένει ακόμα ψηλά, αλλά η ενασχόληση με αυτόν έχει μειωθεί σημαντικά, γεγονός που οφείλεται στην έλλειψη κινήτρων για νέες επενδύσεις. Παρατηρείται λοιπόν μια μετατόπιση της δραστηριότητας από το δευτερογενή στον πρωτογενή τομέα, κάτι το οποίο ακολουθεί την γενικότερη τάση που επικρατεί στο Ν. Βοιωτίας με ανάλογη αύξηση του πρωτογενή τομέα και μείωση του δευτερογενή, που φτάνει το 13.3%. Όλα αυτά βέβαια έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τη γενικότερη εικόνα της χώρας, η οποία παρουσιάζει τεράστια μείωση στον πρωτογενή τομέα, μείωση 7.2% στο δευτερογενή και μετατόπιση του ενδιαφέροντος στον τριτογενή τομέα

Ο τριτογενής τομέας συγκεντρώνει το 55.4%, με τους κλάδους του εμπορίου, των μεταφορών και της δημόσιας διοίκησης να υπερέχουν.

α) Πρωτογενής Τομέας

Ο πρωτογενής τομέας εμφανίζει μια δυναμική, καθότι όπως προαναφέρθηκε, εμφανίζει σημάδια ανάκαμψης σε όλο το δήμο λόγω μιας μετατόπισης της τοπικής οικονομικής δομής από το δευτερογενή στον πρωτογενή τομέα. Οι κυριότερες δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα είναι η γεωργία, η κτηνοτροφία, η θήρα, η δασοκομία και η αλιεία. Σε πολύ μικρό ποσοστό υπάρχει και η ενασχόληση με τα ορυχεία και τα λατομεία.

Σε ότι αφορά στη γεωργία, η Θήβα αποτελεί μια πολύ σημαντική περιοχή, αφού αποτελεί τον κύριο πόλο γεωργικής παραγωγής που τροφοδοτεί την Αθήνα με βασικά γεωργικά προϊόντα. Ειδικότερα, καλλιέργειες οι οποίες αφορούν σε προϊόντα διατροφής όπως είναι κηπευτικά, πατάτες, κρεμμύδια, καρότα, βιομηχανική τομάτα αλλά και καλλιέργειες σίτου, αραβόσιτου, βαμβακιού, τριφυλλίου εξάγονται από την περιοχή της Θήβας.

Η χρησιμοποιούμενη γεωργική γη του Δήμου Θηβαίων αποτελεί το 45.4% της συνολικής του έκτασης. Ειδικότερα στο Θηβαϊκό πεδίο η χρησιμοποιούμενη γεωργική γη αποτελεί το 43.1% της συνολικής του έκτασης, ενώ στο παρά-Θηβαϊκό πεδίο το 62.3% της συνολικής του έκτασης.

Το ποσοστό της αρδευόμενης γης για το Δήμο Θηβαίων φτάνει το 60.2%, την ίδια στιγμή που για όλο το νομό Βοιωτίας είναι στο 48.1%.

Η κατανομή της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης κατά είδος καλλιέργειας είναι:

- Ετήσιες καλλιέργειες φτάνουν στο 88.8%
- Δενδρώδεις καλλιέργειες στο 8.1%
- Αμπέλια και σταφιδάμπελα στο 1.4%
- Λιβάδια και βοσκότοποι στο 1.3%

Σημαντικές είναι και οι εκτάσεις με τα ελαιόδεντρα, με τις περισσότερες να βρίσκονται στο δημοτικό διαμέρισμα της Θήβας και του Ελεώνος.

Η κτηνοτροφική δραστηριότητα είναι εξίσου σημαντική στο σύνολο των δημοτικών διαμερισμάτων και κυρίως η εκτροφή προβατοειδών και αιγών, βοοειδών και πουλερικών. Η κτηνοτροφία στην περιοχή είναι πολύ ανεπτυγμένη μέσα από σύγχρονες κτηνοτροφικές μονάδες, οι οποίες τροφοδοτούν το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, ορνιθοτροφεία τα οποία βρίσκονται στην περιοχή, αλλά και ειδικές μεταποιητικές μονάδες, οι οποίες μέσω της κτηνοτροφικής δραστηριότητας, με ειδική επεξεργασία, παράγουν ζωοτροφές.

Σε επίπεδο οργάνωσης, ο Δήμος βρίσκεται σε πολύ ικανοποιητικό σημείο αναφορικά με τον αγροτικό τομέα αφού, πέρα από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης, έχουν ιδρυθεί αγροτικοί συνεταιρισμοί σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματα, καθώς και ένας κτηνοτροφικός

β) Δευτερογενής Τομέας

Ο δευτερογενής τομέας, ο οποίος αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα στο Δήμο, εκφράζεται κυρίως με τη μορφή μεταποιητικών βιομηχανιών, σε μικρό ποσοστό με επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού και κατά ένα σημαντικό ποσοστό με τον κλάδο των κατασκευών.

Η μεταποίηση αντιστοιχεί στο 46% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος σε επίπεδο νομού και εκεί παράγεται το 12.4% της συνολικής μεταποιητικής παραγωγής της χώρας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου του νομού Βοιωτίας για τις εγγεγραμμένες επιχειρήσεις στο Δήμο Θηβαίων, λειτουργούν 26 μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις, ποσοστό που φτάνει το 18% των βιομηχανικών επιχειρήσεων του νομού, 697 βιοτεχνικές επιχειρήσεις, αγγίζοντας το 25% των συνολικών στο νομό και 976 εμπορικές επιχειρήσεις.

Η φυσιογνωμία της περιοχής, σε σχέση με το δευτερογενή τομέα, οφείλεται κατά κύριο λόγο στη γεωγραφική θέση της περιοχής και συγκεκριμένα στην εγγύτητά της με την πρωτεύουσα της χώρας, που έχει σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη σημαντικού αριθμού τέτοιων μονάδων. Επιπλέον, καταλυτικός είναι και ο παράγοντας της διέλευσης του κύριου οδικού άξονα της χώρας, που έχει σαν αποτέλεσμα την προσφορά επίπεδης γης ένθεν και ένθεν αυτού για την ανάπτυξη εγκαταστάσεων.

γ) Τριτογενής Τομέας

Ο τριτογενής τομέας, όπως έχει ήδη τονιστεί, αποτελεί το βασικό τομέα απασχόλησης στο Δήμο Θήβας, συγκεντρώνοντας πολύ υψηλά ποσοστά και με την πλειοψηφία των επιχειρήσεων να αφορούν στον κλάδο του εμπορίου, της εστίασης, των μεταφορών και των ασφαλίσεων.

Χαρακτηριστικό είναι ότι το σύνολο των επιχειρήσεων του τριτογενή τομέα στο Δήμο της Θήβας ανέρχεται σε 1704, από τις οποίες οι 1589 λειτουργούν στο δημοτικό διαμέρισμα της Θήβας.

Παρατηρώντας την οικονομική κατάσταση που επικρατεί στο δήμο σε ότι αφορά στα εισοδήματα, πρέπει να επισημανθεί ότι αυτά δεν ακολουθούν το ΑΕΠ, αφού μεγάλο μέρος του προϊόντος μεταφέρεται στην Αθήνα. Βασική πάντως πηγή του εισοδήματος αποτελεί το γεωργικό εισόδημα, καθιστώντας τον πρωτογενή τομέα ιδιαίτερα σημαντικό. Το παραγόμενο εισόδημα στον τομέα αυτό αφορά στους μόνιμους κατοίκους του Δήμου και τους οικονομικούς μετανάστες, που είναι νόμιμα εγκατεστημένοι στην περιοχή και δαπανάται είτε στην κατανάλωση είτε στην αγορά νέων άνετων κατοικιών.

Τελευταία, σε ότι αφορά στον πρωτογενή τομέα, δίνεται έμφαση στη βιολογική γεωργία και τη διάθεση των προϊόντων αυτών στην αγορά, ενώ στο δευτερογενή τομέα οι σύγχρονες περιβαλλοντικές απαιτήσεις έρχονται να συνδυαστούν με τις βιομηχανίες μεταποίησης. Στον τριτογενή τομέα σημαντική θεωρείται η αξιοποίηση νέων μορφών

τουρισμού, όπως είναι ο αγροτουρισμός, ο πολιτιστικός αλλά και ο φυσιολατρικός τουρισμός.

Ωστόσο τα κυριότερα προβλήματα του Δήμου σε σχέση με την προοπτική της βιώσιμης ανάπτυξής του στο μέλλον εντοπίζονται στην ανάγκη εξειδικευμένου προσωπικού, αλλά και στη συνύπαρξη βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τη βιολογική γεωργία.

3.3 Φυσικό περιβάλλον

3.3.1 Γεωμορφολογικά Χαρακτηριστικά δήμου Θηβαίων

Ο Δήμος Θηβαίων βρίσκεται στο ανατολικό άκρο του Νομού Βοιωτίας και ανήκει στον ευρύτερο χώρο του λεκανοπεδίου της Θήβας, που αποτελείται από τις πεδιάδες Θηβών, Λεύκτρων, Πλαταιών, Δερβενοχωρίων και Θίσβης.

Το ανάγλυφο του εδάφους είναι πεδινό, με ορισμένες κατά τόπους λοφώδεις και ορεινές εξάρσεις. Η κυριότερη πεδιάδα είναι αυτή των Θηβών, που εκτείνεται μεταξύ της λίμνης Υλίκης και της πόλης της Θήβας.

Τα κυριότερα όρη είναι το όρος Κτυπάς, ΒΑ της πόλης της Θήβας, με υψόμετρο 836 μέτρα, στο οποίο ανήκει και το Ύπατον Όρος στα 746 μέτρα. Ανατολικά της πόλης βρίσκεται το όρος Τεύμησος στα 612 μέτρα, στο οποίο βρίσκεται και το τεχνητό δάσος του Μοσχοποδίου. Δυτικά εντοπίζονται χαμηλοί μαλακοί λόφοι.

Οι κυριότεροι ποταμοί της περιοχής είναι ο Ασωπός ποταμός, ο οποίος πηγάζει από τον Κιθαιρώνα και έχει σαν τελικό αποδέκτη τον Ευβοϊκό κόλπο, και του οποίου η κοίτη αποτελεί το όριο του Δήμου Θηβαίων. Ο Ασωπός αποτελεί καταφύγιο άγριας ορνιθοπανίδας, φιλοξενώντας μεταξύ άλλων φλαμίνγκο και γεράκια. Άλλα ποτάμια είναι ο Θεσπιεύς ποταμός, γνωστός σαν Καναβάρι, με αποδέκτη την Υλίκη και ο Ισμηνός ποταμός, γνωστός σαν Καλαμίτης με αποδέκτη επίσης την Υλίκη.

Οι σημαντικότερες λίμνες της περιοχής είναι η λίμνη Υλίκη και η Παραλίμνη. Η Υλίκη έχει έκταση 22 τ.χλμ και βρίσκεται βόρεια της Θήβας. Συνδέεται με την Παραλίμνη με μια διώρυγα που έχει μήκος 2,5 χλμ. Οι δύο λίμνες αποτελούν περιοχές μοναδικού κάλλους και προστατεύονται, δεδομένου ότι έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα NATURA 2000 ως σημαντικοί υδροβιότοποι, ενώ εδώ και χρόνια βοηθούν εναλλακτικά στην ύδρευση της Αθήνας.

Οι γεωλογικοί σχηματισμοί στην περιοχή ανήκουν σε αλπικές και μεταλπικές γεωλογικές ενότητες, ενώ η ευρύτερη περιοχή ανήκει στην Γεωτεκτονική ενότητα της Πελαγονικής και Υποπελαγονικής. Έτσι συναντώνται αλλουβιακές αλλά και πλειστοκαινικές αποθέσεις. Η γεωτεκτονική δραστηριότητα της περιοχής είναι έντονη. Η γένεση σεισμών στην περιοχή χαρακτηρίζεται από επιφανειακούς σεισμούς, μέσου εστιακού βάθους 10 χιλιομέτρων, οι οποίοι συνδέονται με την Τεκτονική της Ανατολικής Μεσογείου και το Ελληνικό τόξο. Στην περιοχή εντοπίζονται τρεις σεισμικές ζώνες, η μια βόρεια της Θήβας και κατά μήκος του Ευβοϊκού κόλπου, η άλλη νοτιοδυτικά της Θήβας προς τον Κορινθιακό κόλπο και η τρίτη από τον Ευβοϊκό μέχρι τον κόλπο των Αλκυονίδων, με κέντρο την Θήβα. Στην τρίτη ζώνη οφείλονται και πολλοί καταστροφικοί σεισμοί που έπληξαν στο παρελθόν την περιοχή. (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Θηβαίων 2013 – 2014)

3.3.2 Κλιματολογικά Χαρακτηρίστηκα δήμου Θηβαίων

Το κλίμα της Θήβας χαρακτηρίζεται ως ηπειρωτικό, με ήπιους χειμώνες και θερμά καλοκαίρια. Επικρατούν οι ΒΔ και Β άνεμοι, αλλά εμφανίζεται συχνά και ένας θερμός καθοδικός άνεμος. Η μέση θερμοκρασία κυμαίνεται στους 16-18⁰ C, με πλέον βροχερό μήνα το Δεκέμβριο και ξηρότερο τον Ιούλιο.

3.3.3 Οικοσυστήματα- Βιοποικιλότητα δήμου Θηβαίων

Στην περιοχή έχουν καταγραφεί τρεις τύποι οικοσυστημάτων, με κύριο τα μεσογειακού τύπου οικοσυστήματα, ρέματα με παρόχθια βλάστηση και υγροτοπικά οικοσυστήματα.

Η χλωρίδα της περιοχής αποτελείται κυρίως από μακία βλάστηση και φρύγανα, καθώς και από τα δάση της περιοχής.

Οι σημαντικότερες δασικές εκτάσεις είναι αυτή του Μοσχοποδίου, η οποία είναι τεχνητή και προέκυψε ύστερα από αναδάσωση, το 1960, έκτασης 10.000 στρεμμάτων, ενώ βρίσκεται μεταξύ λόφων από το δημοτικό διαμέρισμα της Θήβας ως το Νεοχωράκι. Η χλωρίδα του αποτελείται από χαλέπιο πεύκη και κυπαρίσσια, καθώς και αναπτυσσόμενη μακία βλάστηση με πουρνάρια. Το δάσος διαθέτει αντιπυρικές ζώνες, ενώ μέσα σε αυτό βρίσκονται και οι εγκαταστάσεις του Κέντρου Εκπαιδύσεως Πυροβολικού Θήβας και το Δημοτικό Ανοιχτό Θέατρο.

Άλλες δασικές εκτάσεις της περιοχής είναι το δάσος Αγ. Ιωάννη στον Ελεώνα, που και αυτό έχει προκύψει από αναδάσωση 1000 στρεμμάτων με χαλέπιο πεύκη, έκταση στο Ύψατο όρος που περιλαμβάνει και τη Μονή Σαγματά, καθώς και εκτάσεις στους οικισμούς Μουρίκι και Πλατανάκι.

Πολλές πυρκαγιές έχουν προκληθεί στην περιοχή, οι οποίες οφείλονταν είτε στους Χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων είτε σε καλαμιές από τις αγροτικές εκτάσεις και είχαν σαν αποτέλεσμα οι περιοχές να κηρυχτούν αναδασωτέες. Πιο πρόσφατη, αυτή στο δάσος Μοσχοποδίου, το καλοκαίρι του 2007, όπου κάηκε ένα σημαντικό τμήμα του.

Η πανίδα της περιοχής είναι πλούσια σε πληθυσμούς πουλιών, ερπετών, εντόμων και θηλαστικών, με ορισμένους ωστόσο πληθυσμούς να παρουσιάζουν μείωση λόγω του κυνηγιού και των φυτοφαρμάκων. Πλούσια είναι και η ιχθυοπανίδα της λίμνης Υλίκης.

Προστατευόμενες περιοχές του Δήμου είναι η λίμνη Υλίκη και Παραλίμνη, οι οποίες εντάσσονται στο κοινοτικό πρόγραμμα NATURA 2000. Ως προστατευόμενη περιοχή χαρακτηρίζονται και τα καταφύγια θηραμάτων που βρίσκονται νότια της Υλίκης.

Προσπάθεια να χαρακτηριστεί ως προστατευόμενη περιοχή ένα τμήμα του δάσους του Μοσχοποδίου έχει γίνει από το Δασαρχείο Θηβών.

Στις περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ανήκει η Παραλίμνη σαν υγροβιότοπος της περιοχής, καθώς και το Μεσοβούνι Θηβών.

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΓΣΠ

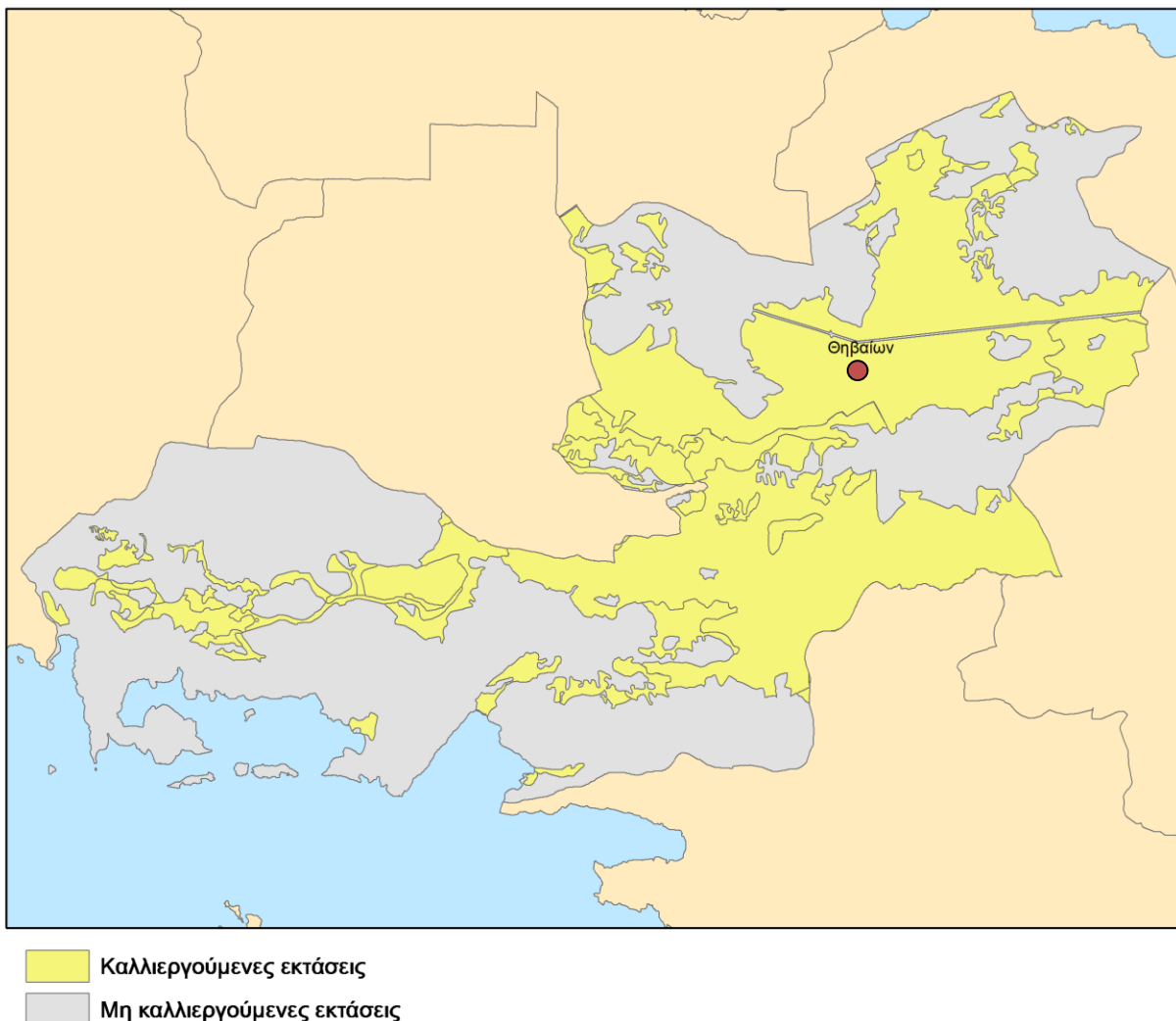
Πριν προχωρήσουμε στην εφαρμογή των σεναρίων για την περιοχή της Θήβας θα πρέπει να προσδιοριστούν και να αποσαφηνιστούν ορισμένα πράγματα όπως :

- α) Φυτικό κεφάλαιο περιοχής
- β) Ζωικό κεφάλαιο περιοχής
- γ) Κατανομή άμεσων ενισχύσεων σύμφωνα με τη νέα ΚΑΠ για το έτος 2014
- δ) Βαθμολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ
- ε) Δημιουργία ΓΣΠ

α) Φυτικό κεφάλαιο περιοχής

Όπως έχει προαναφερθεί, σε ότι αφορά στη γεωργία, η Θήβα αποτελεί μια πολύ σημαντική περιοχή, αφού αποτελεί τον κύριο πόλο γεωργικής παραγωγής που τροφοδοτεί την Αθήνα με βασικά γεωργικά προϊόντα. Η χρησιμοποιούμενη γεωργική γη του Δήμου Θηβαίων αποτελεί το 45.4% της συνολικής του έκτασης όπως φαίνεται και στη παρακάτω εικόνα.

Χάρτης 7: Χαρτογραφική απεικόνιση έκτασης γεωργικής γης επί του συνόλου της περιοχής



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στον πίνακα 4.1 που ακολουθεί παρατίθεται το φυτικό κεφάλαιο του Δ. Θηβαίων ανά ποικιλία και έκταση που καταλαμβάνει σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Θήβας.

Πίνακας 8: Αναλυτικός πίνακας Φυτικού κεφαλαίου ανά Ποικιλία και Έκταση

ΦΥΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΕΚΤΑΣΗ (ha)
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	ΚΙΑΡΑ	0,6
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	ROYALDUR	0,01
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	ΔΙΑΦΟΡΑ	3833,88
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	FABIO	3,53
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	SELAS	0,34
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	ANNA	1,02
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	ATLAS	16,1
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	BRONTE	7,09
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	CICCIO	221,76
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	CLAUDIO	104,57
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	CONCADORO	2,22
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	DUILIO	3
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	FLAVIO	21,84
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	IRIDE	9,09
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	LATINO	10,09
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	MERIDIANO	160,61
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	QUADRATO	26,03
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	SIMETO	1739,86
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	VENDETTA	1,15
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	VENTO	193,51
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	ASDRUBAL	13,2
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	GRECALE	8,23
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	SARAGOLLA	161,47
ΣΙΤΟΣ ΣΚΛΗΡΟΣ	VIRGILIO	0,6
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	PEBYΘΙΑ ΜΕΓΑΛΟΣΠΕΡΜΑ ΘΗΒΑΣ Τ. ΜΑΡΟΚΟΥ	3,86
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	PEBYΘΙΑ ΜΕΓΑΛΟΣΠΕΡΜΑ ΘΗΒΑΣ Τ. ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ	0,91
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	PEBYΘΙΑ	9,54

**[ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ]**

	ΜΕΓΑΛΟΣΠΕΡΜΑ ΘΗΒΑΣ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΡΕΒΥΘΙΑ ΜΕΓΑΛΟΣΠΕΡΜΑ ΘΗΒΑΣ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	2,54
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΡΕΒΥΘΙΑ ΜΕΓΑΛΟΣΠΕΡΜΑ ΘΗΒΑΣ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	63,04
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΦΑΚΕΣ ΛΕΠΤΟΣΠΕΡΜΕΣ ΠΕΛΑΣΓΙΑ (Φ-1)	10,42
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΦΑΚΕΣ ΛΕΠΤΟΣΠΕΡΜΕΣ ΑΡΑΧΩΒΑΣ (Φ-30)	2,08
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΦΑΚΕΣ ΛΕΠΤΟΣΠΕΡΜΕΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ (Μ-12463)	1,84
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΦΑΚΕΣ ΛΕΠΤΟΣΠΕΡΜΕΣ ΔΗΜΗΤΡΑ (Φ-39)	5
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΦΑΚΕΣ ΛΕΠΤΟΣΠΕΡΜΕΣ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	2,04
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΦΑΚΕΣ ΛΕΠΤΟΣΠΕΡΜΕΣ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	20,5
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΦΑΚΕΣ ΛΕΠΤΟΣΠΕΡΜΕΣ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	1,03
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΦΑΚΕΣ ΛΕΠΤΟΣΠΕΡΜΕΣ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	3,19
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΒΙΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (Β1- 65)	2,8
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	ΒΙΚΟΣ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	35,75
ΒΑΜΒΑΚΙ	ZETA 2	126,21
ΒΑΜΒΑΚΙ	ZOI	125,78
ΒΑΜΒΑΚΙ	FLORA	3,7
ΒΑΜΒΑΚΙ	FANTOM	553,46
ΒΑΜΒΑΚΙ	PRIMERA	7,7
ΒΑΜΒΑΚΙ	ST 373	13,01
ΒΑΜΒΑΚΙ	IRINI	13,76

**[ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ]**

ΒΑΜΒΑΚΙ	SPEED	19,7
ΒΑΜΒΑΚΙ	CAMPO	97,96
ΒΑΜΒΑΚΙ	LIDER	12,79
ΒΑΜΒΑΚΙ	ILEKTRA	11,14
ΒΑΜΒΑΚΙ	ANDROMEDA	21,5
ΒΑΜΒΑΚΙ	ASSOS	21,29
ΒΑΜΒΑΚΙ	LEON	8,7
ΒΑΜΒΑΚΙ	ALEXANROS	14,06
ΒΑΜΒΑΚΙ	BABYLON	4
ΒΑΜΒΑΚΙ	ATLAS	7,33
ΒΑΜΒΑΚΙ	ST 463	18,71
ΒΑΜΒΑΚΙ	EXTRA	2,1
ΒΑΜΒΑΚΙ	NIMA	12,08
ΒΑΜΒΑΚΙ	ΛΟΙΠΟΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	323,15
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΑΜΦΙΣΣΗΣ	2,4
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΚΟΥΤΣΟΥΡΕΛΙΑ	0,7
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΜΥΡΤΟΛΗΑ	1,03
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΜΕΓΑΡΕΙΤΙΚΗ	815,04
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	2,98
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΜΕΓΑΡΕΙΤΙΚΗ	13,12
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΜΕΓΑΡΕΙΤΙΚΗ	19,15
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΧΟΝΔΡΟΛΗΑ	0,17
ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ	6,8
ΝΤΟΜΑΤΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	ΝΤΟΜΑΤΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	139,43

**[ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ]**

ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΔΙΑΦΟΡΑ	72,47
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΒΡΩΜΗ ΒΕΡΜΙΟ	0,6
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΒΡΩΜΗ ΚΑΣΑΝΔΡΑ	1,79
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΒΡΩΜΗ ΔΙΑΦΟΡΑ	224,51
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΚΡΙΘΑΡΙ ΑΥΡΑ	20,51
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΚΡΙΘΑΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑ	1206,24
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	ΣΙΤΟΣ ΜΑΛΑΚΟΣ	15,78
ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ	ΑΜΥΓΔΑΛΙΕΣ	9,1
ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ	ΦΙΣΤΙΚΙΕΣ ΑΙΓΙΝΗΣ	21
ΚΥΡΙΑ ΨΥΧΑΝΘΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΩΝ	ΛΑΘΟΥΡΙ	4,74
ΚΥΡΙΑ ΨΥΧΑΝΘΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΩΝ	ΚΟΥΚΙΑ ΞΕΡΑ – ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	1,5
ΚΥΡΙΑ ΨΥΧΑΝΘΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΩΝ	ΚΟΥΚΙΑ ΞΕΡΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	1,98
ΚΥΡΙΑ ΨΥΧΑΝΘΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΩΝ	ΤΡΙΦΥΛΛΙ - ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	3,89
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΛΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΜΕΤΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΚΤΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΛΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΜΕΤΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΚΤΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	1345,16
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ ΠΟΤΙΣΤΙΚΟΣ	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	271,48
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (VQPRD)	VQPRD	5,31
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ-ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ- ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ	2,93
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΑΣΥΡΤΙΚΟ	3,64
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ	1,26
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΣΑΒΒΑΤΙΑΝΟ	125,21
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΣΑΡΝΤΟΝΕ	2,34

**[ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ]**

ΟΙΝΟΥ		
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΣΩΒΙΝΙΟΝ ΜΠΑΝΚ	5,26
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΓΚΡΕΝΑΣ ΡΟΥΖ	4,91
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΚΑΜΠΕΡΝΕ ΣΩΒΙΝΙΟΝ	16,43
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΚΑΡΙΝΙΑΝ	1,5
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΜΕΡΛΟ	6,01
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΣΥΡΑΧ	5,99
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΡΟΔΙΤΗΣ	14,64
ΛΟΙΠΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ	ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	44,44
ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ-ΕΚΡΙΖΩΣΗ	ΣΑΒΒΑΤΙΑΝΟ	8,17
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	861,61
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΦΑΣΟΛΙΑ	24,57
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΠΑΤΑΤΕΣ	221,25
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΝΩΠΑ ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ	7,44
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΝΤΟΜΑΤΕΣ	4,88
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΚΑΡΠΟΥΖΙΑ	81,95
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΠΕΠΟΝΙΑ	70,45
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΜΠΑΜΙΑ	0,48
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΠΙΠΕΡΙΕΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	1,68
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΣΚΟΡΔΑ ΞΕΡΑ	0,46
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΚΡΕΜΜΥΔΙΑ ΞΕΡΑ	832,17
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	ΝΩΠΑ ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	0
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	7,03

**[ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ]**

ΓΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΕ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΑ	2
ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΕΣ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	ΤΡΙΦΥΛΛΙ ΓΙΑ ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗ	137,15
ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΕΣ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	ΜΗΔΙΚΗ ΓΙΑ ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗ	220,2
ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΕΣ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΕΣ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ ΔΙΑΦΟΡΑ	103,69
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ	ΡΟΔΙΕΣ	0,6
ΦΥΤΩΡΙΑ	ΦΥΤΩΡΙΑ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΘΑΜΝΩΝ	3,5
ΠΡΩΤΕΙΝΟΥΧΟΙ ΣΠΟΡΟΙ	ΚΟΥΚΙΑ ΞΕΡΑ	2,35
ΠΡΩΤΕΙΝΟΥΧΟΙ ΣΠΟΡΟΙ	ΠΡΩΤΕΙΝΟΥΧΟΙ ΣΠΟΡΟΙ ΔΙΑΦΟΡΑ	0,34
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗΣ	ΧΩΡΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	4,63
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΔΙΑΦΟΡΑ	29,56
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΜΠΙΖΕΛΙΑ ΞΕΡΑ	2,67
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΒΡΩΜΗ	0,52
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΣΙΤΟΣ ΜΑΛΑΚΟΣ	15,66
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΣΑΝΟΣ ΜΗΔΙΚΗΣ	19,18
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΣΑΝΟΣ ΚΡΙΘΑΡΙΟΥ	18,96
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΤΡΙΦΥΛΛΙ	17,19
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	16,34
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ	2507,7
ΣΥΝΟΛΟ	131 ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	17787.5

Πηγή: Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Θήβας

Πίνακας 9: Συγκεντρωτικός πίνακας Φυτικού κεφαλαίου

ΦΥΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΕΞΤΑΣΗ (ha)	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΕΚΤΑΣΗ (στρ)
ΣΚΛΗΡΟ ΣΙΤΑΡΙ	6539,8	65398
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	164,54	1645,4
ΒΑΜΒΑΚΙ	1418,13	14181,3
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	861,39	8613,9
ΝΤΟΜΑΤΕΣ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	139,43	1394,3
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	1541,41	15414,1
ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ	30,1	301
ΨΥΧΑΝΘΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	12,11	121,1
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΛΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΜΕΤΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΚΤΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	1345,16	13451,6
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ ΠΟΤΙΣΤΙΚΟΣ	271,48	2714,8
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ	239,57	2395,7
ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ- ΕΚΡΙΖΩΣΗ	8,17	81,7
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	2106,94	21069,4
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	7,03	70,3
ΑΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΑ	2	20
ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΕΣ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	461,04	4610,4
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ	0,6	6
ΦΥΤΩΡΙΑ	3,5	35
ΠΡΩΤΕΙΝΟΥΧΟΙ ΣΠΟΡΟΙ	2,69	26,9
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗΣ	4,63	46,3

ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	120,08	1200,8
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	2507,7	25077
ΣΥΝΟΛΟ	17787,5	177875

Πηγή: Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Θήβας

β) Ζωικό κεφάλαιο περιοχής

Η κτηνοτροφική δραστηριότητα είναι εξίσου σημαντική στο σύνολο των δημοτικών διαμερισμάτων και κυρίως η εκτροφή προβατοειδών και αιγών, βοοειδών και πουλερικών. Στον πίνακα 4.3 που ακολουθεί παρουσιάζεται το ζωικό κεφάλαιο του Νομού Βοιωτίας.

Πίνακας 10: Ζωικό κεφάλαιο Νομού Βοιωτίας

ΖΩΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΩΩΝ
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ	182865
ΣΦΑΓΕΝΤΑ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ ΕΚΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ	231
ΟΡΝΙΘΟΕΙΔΗ	257945
ΚΟΥΝΕΛΙΑ	300
ΔΙΑΤ/ΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΜΟΣΧΙΔΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ (16-24 ΜΗΝΩΝ)	14
ΒΟΟΕΙΔΗ ΘΗΛΥΚΑ	6246
ΒΟΟΕΙΔΗ ΑΡΣΕΝΙΚΑ	1226
ΙΠΠΟΙ ΑΡΣΕΝΙΚΟΙ	9
ΔΙΑΤ/ΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΘΗΛΑΖΟΥΣΕΣ ΑΓΕΛΑΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ	1292
ΙΠΠΟΙ ΘΗΛΥΚΟΙ	13
ΧΟΙΡΟΙΝΑ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΒΟΣΚΗΣ	178

Πηγή: (ΟΠΕΚΕΠΕ, 2010)

γ) Κατανομή άμεσων ενισχύσεων σύμφωνα με τη νέα ΚΑΠ για το έτος 2014

Η κατανομή των άμεσων ενισχύσεων γίνεται με τη παραδοχή ότι η περιφερειοποίηση εφαρμόζεται εφάπαξ από το 2014. Η νέα ΚΑΠ δίνει το δικαίωμα σταδιακής εφαρμογής έως το 2019. Με βάση αυτά τα δεδομένα, τα ποσά που θα κατανεμηθούν στους παραγωγούς ως δικαιώματα βασικής ενίσχυσης αντιστοιχούν στο 42% του διαθέσιμου εθνικού φακέλου για το 2014. Το σύνολο άμεσων ενισχύσεων για το Δήμο Θηβαίων για το έτος 2012 σύμφωνα με τον ΟΠΕΚΕΠΕ ανέρχεται σε 15.419.153,66 €.

Πίνακας 11: Κατανομή Άμεσων Ενισχύσεων στον Δήμο Θηβαίων για το έτος 2012

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΗΜΟΥ ΘΗΒΩΝ 2012	ΠΟΣΟ (€)
ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΒΑΜΒΑΚΟΣ	4.861,29
ΕΝΙΑΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ	12.887.300,55
ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΚΛΗΡΟΥ ΣΙΤΟΥ	127.205,13
ΣΤΡΕΜΜΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ	1.967.358,34
ΕΝΙΣΧ. ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜ.ΔΕ ΜΙΝΙΜΙΣ Κ1535/2007	319.500
ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΙΓΟΠΡΟΒΕΙΟΥ	87.692,25
ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΘΗΛΑΖΟΥΣΩΝ ΑΓΕΛΑΔΩΝ	24436,1
ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΟΣΧΙΔΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	800
ΣΥΝΟΛΟ	15.419.153,66

Πηγή: Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε

Συνοπτικά, η νέα διάρθρωση των άμεσων ενισχύσεων φαίνεται στον Πίνακα 12 που ακολουθεί.

Πίνακας 12: Τα χρήματα που θα δοθούν στο Δήμο Θηβαίων την περίοδο 2014-2020

ΤΥΠΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΕΘΝΙΚΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ 2014	% ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ
Σύνολο Άμεσων Ενισχύσεων	15.419.153,66	
Πράσινη Ενίσχυση	4.625.746,1	Έως 30%
Ενίσχυση για περιοχές με φυσικούς περιορισμούς	770.957,7	Έως 5%
Ενίσχυση για νέους αγρότες	308.383,07	Έως 2%
Συνδεδεμένη ενίσχυση	1.233.532,3	Έως 8% (υπό όρους 13%)
Ενίσχυση για μικροκαλλιεργητές	1.541.945,36	Έως 10%
Εθνικό απόθεμα	462.574,6	Έως 3%
Βασική Ενίσχυση	6.476.044,53	42%

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

δ) Βαθμολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ

Η Μήτρα περιβαλλοντικών επιπτώσεων αφορά τη βαθμολόγηση των κριτηρίων, τα οποία περιγράφουν το εκάστοτε είδος καλλιέργειας που συναντάμε στην περιοχή μελέτης σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις που αναμένονται να επιφέρει η εφαρμογή των μέτρων της νέας ΚΑΠ στις καλλιέργειες και γενικότερα στην περιοχή μελέτης. Τα κριτήρια αυτά όπως έχει προαναφερθεί αφορούν μεταβλητές οι οποίες είναι:

- | | |
|---------------|-----------------------|
| 1. Έδαφος | 9. Βιοποικιλότητα |
| 2. Υδρολογία | 10. Χρήσης Γής |
| 3. Ατμόσφαιρα | 11. Διατροφή |
| 4. Κλίμα | 12. Οικονομία |
| 5. Τοπίο | 13. Απασχόληση |
| 6. Θόρυβος | 14. Τεχνογνωσία |
| 7. Χλωρίδα | 15. Ανταγωνιστικότητα |
| 8. Πανίδα | |

Αναλυτικότερα για τη ορθή βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου θα πρέπει να συμπεριλάβουμε τα εξής:

Έδαφος

Για τη βαθμολόγηση των επιπτώσεων στο έδαφος θα χρησιμοποιηθούν οι εισροές των καλλιεργειών σε λιπάσματα και φυτοφάρμακα, η ένταση των γεωργικών εργασιών καθώς και οι γεωργικές πρακτικές όπου επιβάλλει η εφαρμογή της νέας ΚΑΠ. Η χρήση λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, ζιζανιοκτόνων έχουν ως βασικό σκοπό την μείωση του

χρόνου ολοκλήρωσης του γεωργικού κύκλου της καλλιέργειας (εντατικοποίηση καλλιέργειας), και την υποκατάσταση των φυσικών μηχανισμών που διαθέτουν τα φυτά για την πρόσληψη των απαραίτητων συστατικών από το έδαφος.

Το φαινόμενο της διάβρωσης των εδαφών αποτελεί μια από τις σημαντικότερες επιπτώσεις της εντατικής καλλιέργειας, καθώς έχει στερήσει, σε παγκόσμια κλίμακα, από τους αγρότες περίπου το 30% (430 εκατ. εκτάρια) της παγκόσμιας γεωργικής γης.

Οι νέες γεωργικές πρακτικές συνοψίζονται στα εξής:

- α) διατήρηση μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων,
- β) διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής,
- γ) διασφάλιση μιας «περιοχής οικολογικής εστίασης» ίσης τουλάχιστον με το 5% των αρόσιμων εκτάσεων της εκμετάλλευσης.

Υδρολογία

Για τη βαθμολόγηση των επιπτώσεων στον υδάτινο πόρο θα χρησιμοποιηθούν οι εισροές των καλλιεργειών σε νερό καθώς και τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα στα οποία αναφέρεται νέα ΚΑΠ και έχουν ως στόχο την βελτίωση της υδατικής διάβρωσης.

Οι αρδευόμενες εκτάσεις συντελούν το 40% της παγκόσμιας παραγωγής τροφίμων. Στην Ελλάδα, οι αγρότες εκμεταλλεύονται το 78% των υδάτινων πόρων για γεωργικές ενέργειες. Από το ποσοστό αυτό μόνο το 60-65% καταλήγει στις καλλιέργειες, ενώ το υπόλοιπο 35-40% αφορά τις απώλειες.

Ατμόσφαιρα – Κλίμα

Για τη βαθμολόγηση των επιπτώσεων στην ατμόσφαιρα και το κλίμα θα χρησιμοποιηθούν οι εισροές των καλλιεργειών σε φυτοφάρμακα και ζιζανιοκτόνα. Στην περίπτωση των ψεκασμών αζωτούχων λιπασμάτων, σοβαρές επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα προκαλεί το μονοξειδίο του αζώτου, το οποίο εντείνει το φαινόμενο του θερμοκηπίου όπου με τη σειρά του ευθύνεται για τη διατάραξη των κλιματικών συνθηκών. Προσπάθεια προώθησης των Βιολογικών καλλιεργειών μέσω μια σειράς αυξημένων ενισχύσεων από τη νέα ΚΑΠ σίγουρα θα αποφέρει μια θετική επίπτωση στην ατμόσφαιρα και το κλίμα της περιοχής.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται η εργασίες που απατώνται στις σημαντικότερες καλλιέργειες της περιοχής των Θηβών.

Πίνακας 13: Καλλιεργητικές εργασίες ανά καλλιέργεια

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ				
	Φυτοφάρμακα ζιζανιοκτόνα	Λιπάσματα	Όργωμα	Άρδευση	Κλάδεμα
Σιτάρι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι
Οσπριοειδή	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι
Βαμβάκι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι
Ελαιώνες	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι
Ντομάτες προς Μεταποίηση	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι
Λοιπά Σιτηρά	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι
Καρποί με Κέλυφος			Ναι		Ναι
Αραβόσιτος	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι
Αμπελώνες	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι
Κηπευτικά μακράς διάρκειας	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι
Αρωματικά Φυτά	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι
Ζωοτροφές	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Από τον παραπάνω πίνακα μπορούμε εύκολα να διακρίνουμε ότι η πλειοψηφία των καλλιεργειών που απατώνται στην περιοχή των Θηβών έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα κριτήρια του εδάφους, της υδρολογίας, της ατμόσφαιρας και του κλίματος.

Τοπίο

Για τη βαθμολόγηση των επιπτώσεων στο τοπίο θα χρησιμοποιηθούν υποκειμενικά κριτήρια, όπως το χρώμα του εδάφους ή η όψη της περιοχής μελέτης από την ανάπτυξη της εκάστοτε καλλιέργειας. Το τοπίο της αγροτικής γης διαταράσσεται κυρίως από την εσφαλμένη εφαρμογή των γεωργικών πρακτικών. Οι ορθές γεωργικές πρακτικές έχουν ως κύριο σκοπό την εξασφάλιση της βιωσιμότητας τόσο της καλλιέργειας, όσο και του βιοτικού περιβάλλοντος της περιοχής.

Θόρυβος

Για τη βαθμολόγηση των επιπτώσεων στο ακουστικό περιβάλλον θα χρησιμοποιηθεί ως κριτήριο η συχνότητα παρουσίας μηχανολογικού εξοπλισμού στην κάθε καλλιέργεια. Ο χρόνος ζωής της καλλιέργειας, είναι άμεσα συνδεδεμένος με τη συχνότητα παρουσίας μηχανολογικού εξοπλισμού. Ο θόρυβος παράγεται κυρίως από τον μηχανοκίνητο εξοπλισμό που χρησιμοποιούν οι αγρότες και από το οδικό δίκτυο. Οι καλλιέργειες με μικρό κύκλο ζωής (ετήσιες καλλιέργειες) προκαλούν σημαντικότερες επιπτώσεις από τις καλλιέργειες με μεγαλύτερο κύκλο ζωής (πολυετείς καλλιέργειες), καθώς η χρήση μηχανοκίνητου εξοπλισμού καθίσταται συχνότερη.

Χλωρίδα - Πανίδα – Βιοποικιλότητα

Για τη βαθμολόγηση των επιπτώσεων στη χλωρίδα, πανίδα και τη βιοποικιλότητα θα χρησιμοποιηθούν ως κριτήρια η προγενέστερη ύπαρξη ή μη της καλλιέργειας στην περιοχή, καθώς και η εντατικοποίηση των γεωργικών εργασιών. Η χλωρίδα της περιοχής επηρεάζεται άμεσα από την καλλιέργειες της περιοχής, οι οποίες προσελκύουν την ανάλογη πανίδα να τραφεί από αυτές. Η πανίδα είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη χλωρίδα της περιοχής. Διαφορετικά είδη καλλιεργειών, προσελκύουν διαφορετικά είδη πανίδας. Σημαντικός παράγοντας στη διατάραξη της πανίδας αποτελεί η έντονη καλλιεργητική εργασία. Η βιοποικιλότητας της περιοχής επηρεάζεται με τρόπο ανάλογο με την εγκατεστημένη χλωρίδα και πανίδα στην περιοχή.

Χρήσεις γης

Για τη βαθμολόγηση των επιπτώσεων στις χρήσεις γης θα χρησιμοποιηθούν ως κριτήρια οι υφιστάμενες και οι προτεινόμενες από τη νέα ΚΑΠ καλλιεργητικές πρακτικές. Η μέθοδος της μονοκαλλιέργειας, η οποία χρησιμοποιείται ευρέως από τους αγρότες, οδηγεί στην κόπωση του εδάφους και στη σταδιακή υποβάθμισή του.

Οι νέες καλλιεργητικές πρακτικές βάσει των οποίων επιβάλλεται η διαφοροποίηση της γεωργικής παράγωγης (κάθε αγρότης πρέπει να πραγματοποιεί τουλάχιστον 2 καλλιέργειες όταν οι αρόσιμες εκτάσεις του υπερβαίνουν τα 10 εκτάρια και τουλάχιστον 3 καλλιέργειες όταν οι αρόσιμες εκτάσεις του υπερβαίνουν τα 30 εκτάρια. Η κύρια καλλιέργεια πρέπει να καλύπτει το 75% το πολύ των αρόσιμων εκτάσεων και οι δύο κύριες καλλιέργειες το 95% το πολύ των αρόσιμων εκτάσεων) μπορούν να ελαχιστοποιήσουν το φαινόμενο αυτό. Η συγκαλλιέργεια αποτελεί μία μέθοδο βιολογικής καλλιέργειας κατά την οποία καλλιεργούνται ταυτόχρονα στο ίδιο αγροτεμάχιο δύο ή περισσότερα είδη φυτών. Η μέθοδος αυτή προτιμάται σε κηπευτικά είδη.

Διατροφή

Για τη βαθμολόγηση των επιπτώσεων στη διατροφή θα χρησιμοποιηθεί ως κριτήριο η δυνατότητα αξιοποίησης του τελικού προϊόντος για επισιτιστικούς σκοπούς. Πρωταρχικός στόχος του αγροτικού τομέα είναι παραγωγή αγαθών, τα οποία χρησιμοποιούνται για τη σίτιση του πληθυσμού. Η σίτιση του πληθυσμού αποτελεί ένα επίκαιρο παγκόσμιο πρόβλημα. Η επισιτιστική ασφάλεια αποτελεί ούτος η άλλος μια από τις προκλήσεις που καλείτε να επιλύσει η νέα ΚΑΠ. Οι επισιτιστικές καλλιέργειες επιδρούν θετικά στον τομέα της διατροφής σε αντίθεση με τις βιομηχανικές καλλιέργειες. Θέτοντας σε προτεραιότητα τον επισιτιστικό παράγοντα, δίνεται μεγαλύτερη βαρύτητα στις καλλιέργειες που εξυπηρετούν αυτόν το σκοπό εν αντιθέσει με τις υπόλοιπες καλλιέργειες στις οποίες δίνεται μικρότερη βαρύτητα.

Οικονομία – Απασχόληση

Για τη βαθμολόγηση των επιπτώσεων στην οικονομία και την απασχόληση θα χρησιμοποιηθεί ως κριτήριο η διαφοροποίηση της Ενιαίας Ενισχύσεις από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ.

Ο τρίτος στόχος της νέας ΚΑΠ αφορά την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, ώστε να στηριχτεί η αγροτική απασχόληση και η διατήρηση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της αγροτικής οικονομίας και την προώθηση της διαφοροποίησης στα συστήματα καλλιέργειας, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες στις μικρές εκμεταλλεύσεις και να αναπτυχθούν οι τοπικές αγορές.

Σε μία αγροτική περιοχή, ο μεγαλύτερος όγκος του πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. Παρ' όλη τη μείωση που έχει υποστεί ο πρωτογενής τομέας στην Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί έναν εργασιακό τομέα, ο οποίος απασχολεί μεγάλο ποσοστό του εργατικού δυναμικού και συνεισφέρει στην εθνική οικονομία, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και αξιοποιώντας τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς οικονομικούς πόρους.

Τεχνογνωσία – ανταγωνιστικότητα

Για τη βαθμολόγηση της τεχνογνωσίας και της ανταγωνιστικότητας θα χρησιμοποιηθεί το κριτήριο της εφαρμογής ή μη στην παραγωγική διαδικασία προτύπων και ορθών πρακτικών.

Προκειμένου να καταφέρουν οι γεωργοί να ανταποκριθούν στα πρότυπα μιας σύγχρονης, υψηλής ποιότητας γεωργίας, που είναι και ο στόχος της μεταρρυθμισμένης αγροτικής πολιτικής, τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να καθιερώσουν ένα ευρύ σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εμπορικού χαρακτήρα. Τα ευρωπαϊκά και εθνικά κονδύλια είναι ικανά να προσφέρουν ανάπτυξη του αγροτικού τομέα και να τον βοηθήσουν να υιοθετήσει σύγχρονες γεωργικές πρακτικές και τεχνολογίες.

Στη Μήτρα Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που θα δημιουργήσουμε το κάθε κριτήριο από τα προαναφερθέντα θα μπορεί να πάρει τιμές από το -5 έως το +5. Οι αρνητικές βαθμολογίες αντιπροσωπεύουν τις αρνητικές επιπτώσεις και οι θετικές βαθμολογίες τις θετικές επιπτώσεις που εμφανίζονται για κάθε κριτήριο αξιολόγησης. Πιο συγκεκριμένα, οι τιμές από -5 έως -4, αντιπροσωπεύουν τις ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις. Οι τιμές από -3 έως -1, αντιπροσωπεύουν τις αρνητικές επιπτώσεις. Η μηδενική βαθμολογία αντιπροσωπεύει τις μηδενικές επιπτώσεις. Οι τιμές από +1 έως +3, αντιπροσωπεύουν τις θετικές επιπτώσεις και οι τιμές από +4 έως +5, αντιπροσωπεύουν τις ιδιαίτερα θετικές επιπτώσεις

Με βάση τα παραπάνω, τα μοντέλα της Μήτρας περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ θα έχει την παρακάτω μορφή και της Μήτρας περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τις καλλιέργειες της περιοχής μελέτης θα έχει την παρακάτω μορφή:

**[ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ]**

Πίνακας 14: Μοντέλο Μήτρας Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων μέτρων ΚΑΠ 2014 – 2020

ΥΠΟΜΝΗΜΑ		ΜΕΤΡΑ ΚΑΠ 2014 -2020										
(-5 έως -4): Πολύ αρνητική επίδραση		Άμεσες Ενισχύσεις					Αγροτική Ανάπτυξη			Κοινή Οργάνωση Αγορών	Οριζόντιος Κανονισμός	
(-3 έως -1) : Αρνητική επίδραση		Περιφερειοποίηση	Πράσινη Ενίσχυση	Ενίσχυση νέων αγροτών	Ενίσχυση μικροκαλλιεργητών	Ενίσχυση περιοχών με φυσικά μειονεκτήματα	Βιολογική γεωργία	Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	Δημιουργίαπρατηρίου τιμών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο	Πολλαπλή συμμόρφωση	Εθνικό απόθεμα
(0) : Μηδενική επίδραση												
(1 έως 3) : Θετική επίδραση												
(4 έως 5): Πολύ θετική επίδραση												
ΦΥΣΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ												
Φυσικό Περιβάλλον	Έδαφος											
	Υδρολογία											
	Ατμόσφαιρα											
	Κλίμα											
	Τοπίο											
	Θόρυβος											
Βιολογικό Περιβάλλον	Χλωρίδα											
	Πανίδα											
	Βιοποικιλότητα											
Κοινωνικό Περιβάλλον	Χρήσης γης											
	Διατροφή											
	Οικονομία											
	Απασχόληση											
	Τεχνογνωσία											
	Ανταγωνιστικότητα											

Πίνακας 15: Μοντέλο Μήτρας Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Καλλιεργειών

ΥΠΟΜΝΗΜΑ		ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ												
(-5 έως -4): Πολύ αρνητική επίδραση		Σιτάρι	Οσπριοειδή	Βαμβάκι	Κηπευτικά διάφορες μακράς	Ντομάτες προς Μεταποίηση	Λοιπά Σιτηρά	Καρποί με Κέλυφος	Αραβόσιτος	Αρωματικά Φυτά	Ελαιώνες	Σύνθετες Καλλιέργειες	Ζωοτροφές	Αμπελώνες
(-3 έως -1) : Αρνητική επίδραση														
(0) : Μηδενική επίδραση														
(1 έως 3) : Θετική επίδραση														
(4 έως 5): Πολύ θετική επίδραση														
ΦΥΣΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ														
Φυσικό Περιβάλλον	Έδαφος													
	Υδρολογία													
	Ατμόσφαιρα													
	Κλίμα													
	Τοπίο													
	Θόρυβος													
Βιολογικό Περιβάλλον	Χλωρίδα													
	Πανίδα													
	Βιοποικιλότητα													
Κοινωνικό Περιβάλλον	Χρήσης γης													
	Διατροφή													
	Οικονομία													
	Απασχόληση													
	Τεχνογνωσία													
	Ανταγωνιστικότητα													

Η Μήτρα περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα εφαρμοστεί σε κάθε σενάριο της παρούσας εργασίας, και οι τιμές οι οποίες θα λάβει θα εισαχθούν σε μια βάση δεδομένων στο ArcMap για τη χαρτογραφική απεικόνιση των αποτελεσμάτων.

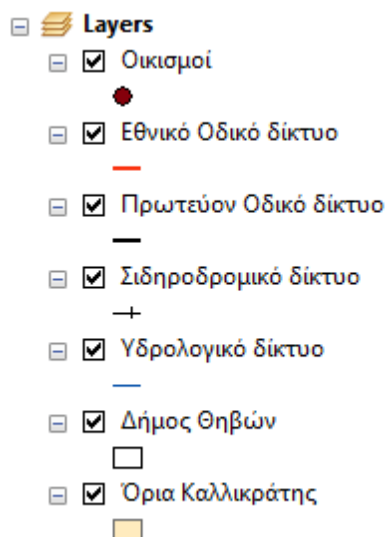
ε) Δημιουργία ΓΣΠ

Η χρήση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών επιτρέπει στο χρήστη να συνδυάζει ποικίλα επίπεδα πληροφορίας στην ίδια απεικόνιση. Επιπλέον, δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να συνδυάζει διαφορετικά είδη πληροφορίας, πχ. γραμμικό και σημειακό, με σκοπό τη δημιουργία μίας νέας πληροφορίας, η οποία θα συνδυάζει τις ιδιότητες των αρχικών δεδομένων και θα δημιουργεί μία νέα πληροφορία στην χαρτογραφική απεικόνιση.

Η χρήση των ΓΣΠ, προβλέπει το σχεδιασμό και τη δημιουργία μίας βάσης δεδομένων, στην οποία θα εισάγονται όλα τα επίπεδα πληροφορίας και θα συνδυάζονται ανάλογα με τη ζητούμενη απεικόνιση. Η βάση δεδομένων δημιουργήθηκε με τη χρήση του λογισμικού προγράμματος ArcMap.

Αρχικά τοποθετούνται τα γεωχωρικά δεδομένα που αφορούν:

- Το όριο της περιοχής μελέτης (πολύγωνο)
- Το σιδηροδρομικό δίκτυο της περιοχής (γραμμικά δεδομένα)
- το υδρολογικό δίκτυο (γραμμικό στοιχείο)
- το οδικό δίκτυο (γραμμικά δεδομένα),
- Τους οικισμούς (σημειακά δεδομένα),
- Τα όρια των νομών και των δήμων (γραμμικά δεδομένα και πολύγωνα)



Εικόνα 5: Περιεχόμενα επιπέδων περιοχής μελέτης

Τα δεδομένα όπου χρησιμοποιήθηκαν για την χαρτογραφική απεικόνιση της περιοχής μελέτης αναζητήθηκαν στη διαδικτυακή υπηρεσία geodata.gov.gr, η οποία σχεδιάστηκε, αναπτύχθηκε και συντηρείται από το Ινστιτούτο Πληροφοριακών Συστημάτων του Ερευνητικού Κέντρου «Αθηνά» και αποτελεί κεντρικό σημείο συλλογής, αναζήτησης, διάθεσης και απεικόνισης της ανοικτής δημόσιας γεωχωρικής πληροφορίας.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ - ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΩΝ



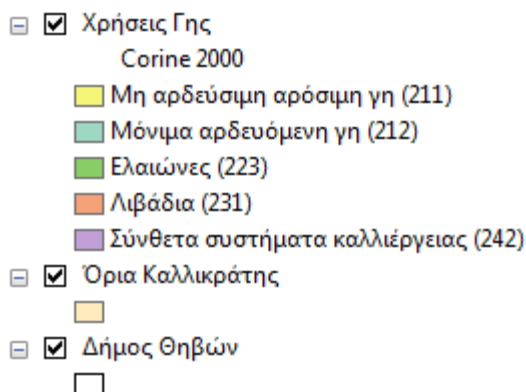
Χάρτης 8: Χαρτογραφική απεικόνιση περιοχής μελέτης

Όπως φαίνεται και από τον παραπάνω χάρτη η απόδοση των γεωχωρικών δεδομένων της περιοχής μελέτης καθιστάτε απαραίτητη για την ορθή αποτύπωση της περιοχής δίνοντας στο χρήστη μια ολοκληρωμένη εικόνα της περιοχής που μελετάτε.

Στη συνέχεια εισάγονται τα δεδομένα που αφορούν τις χρήσεις γης (πολύγωνο). Οι χρήσεις γης προκύπτουν από το χαρτογραφικό αποτέλεσμα του προγράμματος CORINE 2000.

Από το σύνολο της γεωχωρικής πληροφορίας ξεχωρίζουμε τις παρακάτω κατηγορίες χρήσεων γης που αφορούν περιοχή μελέτης:

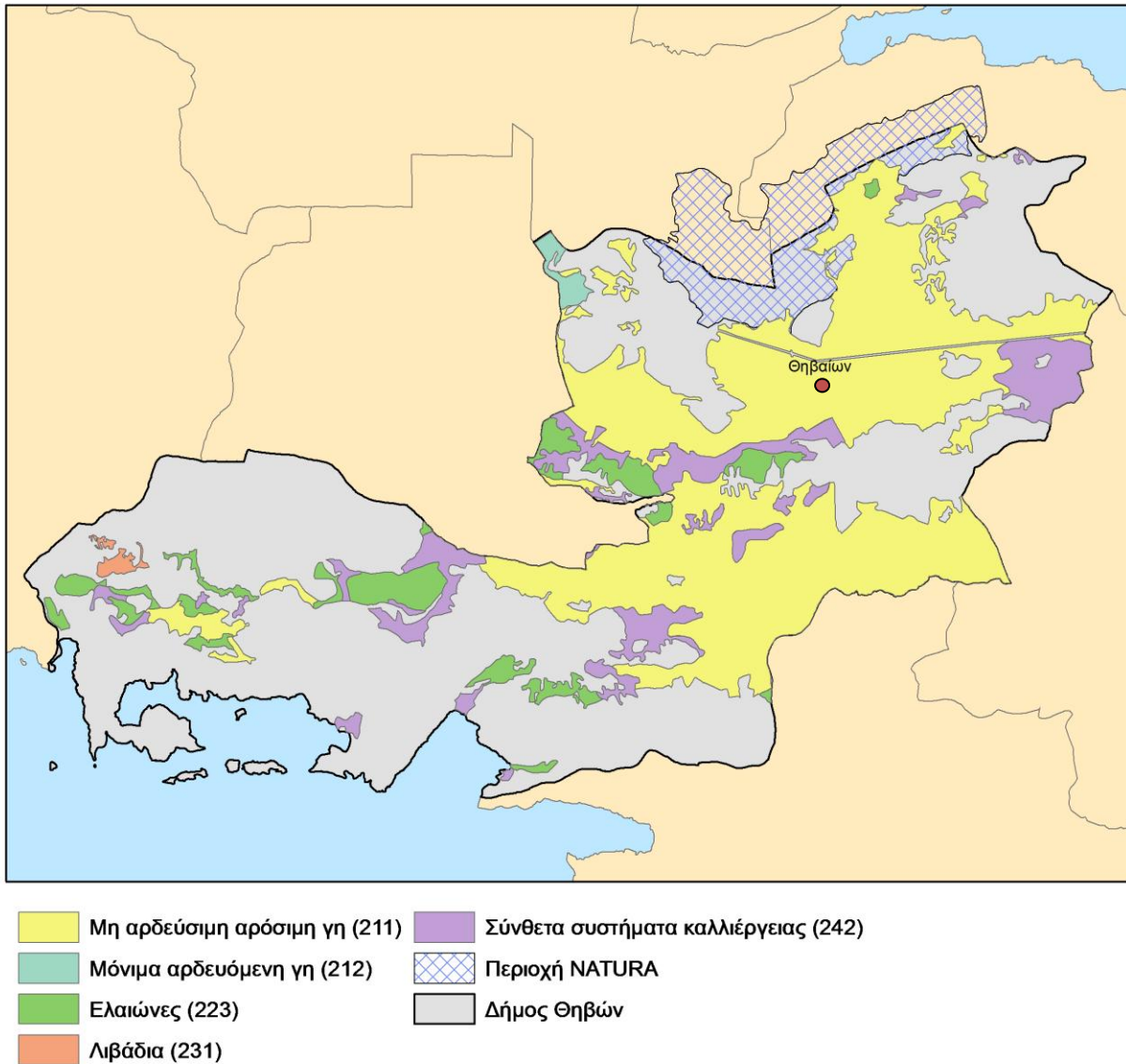
- Μη αρδευόμενη- Αρόσιμη γη (κωδικός: 211)
- Μόνιμα αρδευόμενη γη (κωδικός: 212)
- Ελαιώνες (κωδικός: 223)
- Λιβάδια (κωδικός: 231)
- Σύνθετα συστήματα καλλιέργειας (κωδικός: 242)



Εικόνα 6: Περιεχόμενα επιπέδων χρήσεων γης

Η κατηγορία της μη αρδευόμενης αρόσιμης γης περιλαμβάνει δημητριακά, όσπρια, καλλιέργειες ζωοτροφών, ανθοκομικές καλλιέργειες και δενδροκαλλιέργειες. Η κατηγορία της μόνιμα αρδευόμενης γης αναφέρεται σε καλλιέργειες που ποτίζονται μόνιμα ή περιοδικά χρησιμοποιώντας μόνιμη υποδομή (αρδευτικά κανάλια, αποστραγγιστικό δίκτυο). Η κατηγορία των σύνθετων συστημάτων καλλιέργειας περιλαμβάνει εκτάσεις που αποτελούνται από μικρά αγροτεμάχια με διάφορες ετήσιες καλλιέργειες.

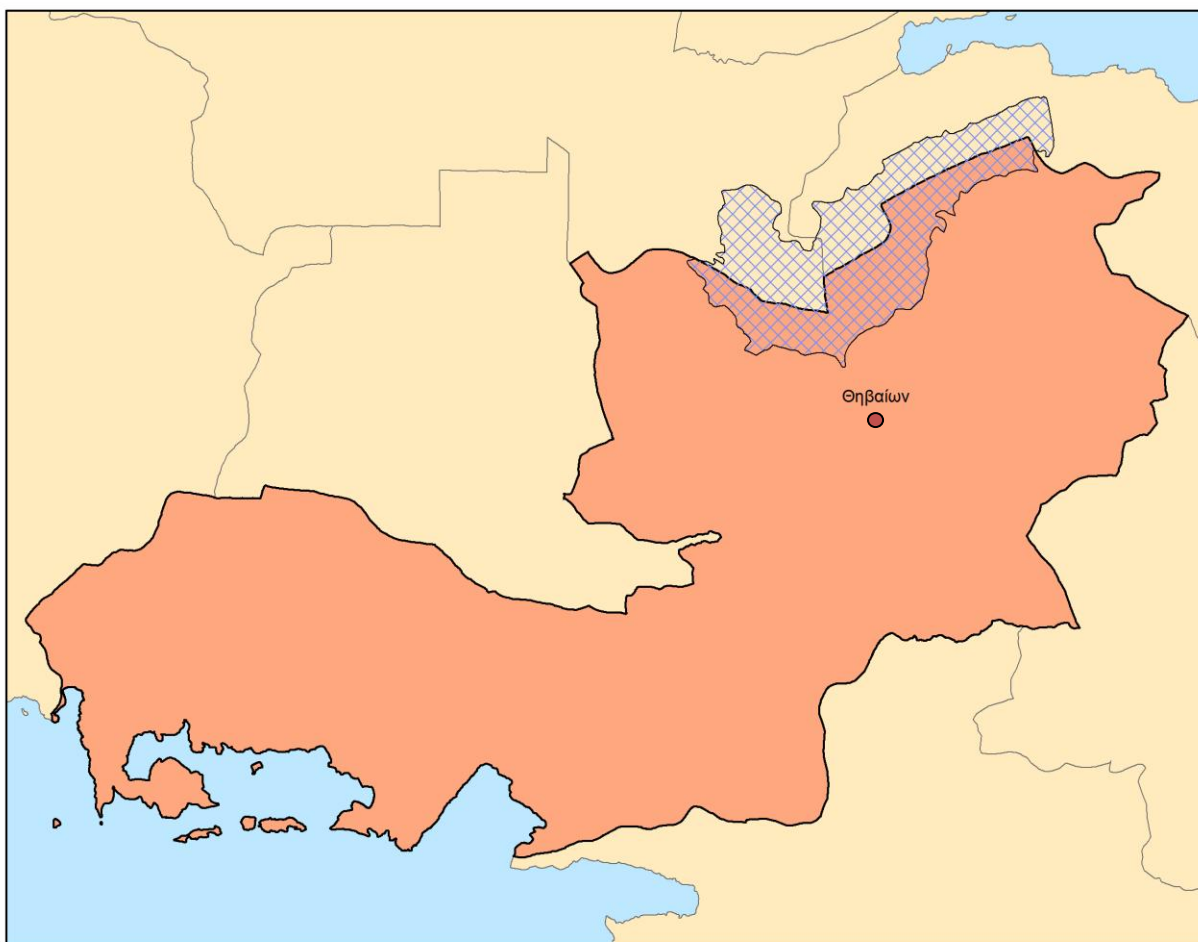
ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΘΗΒΩΝ



Χάρτης 9: Χαρτογραφική απεικόνιση χρήσεων γης δήμου Θηβαίων

Επιπλέον εισάγεται η χωρική πληροφορία για την λίμνη Υλίκη και την Παραλίμνη οι οποίες ανήκουν τις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου NATURA 2000.

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ - ΛΙΜΝΗ ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ

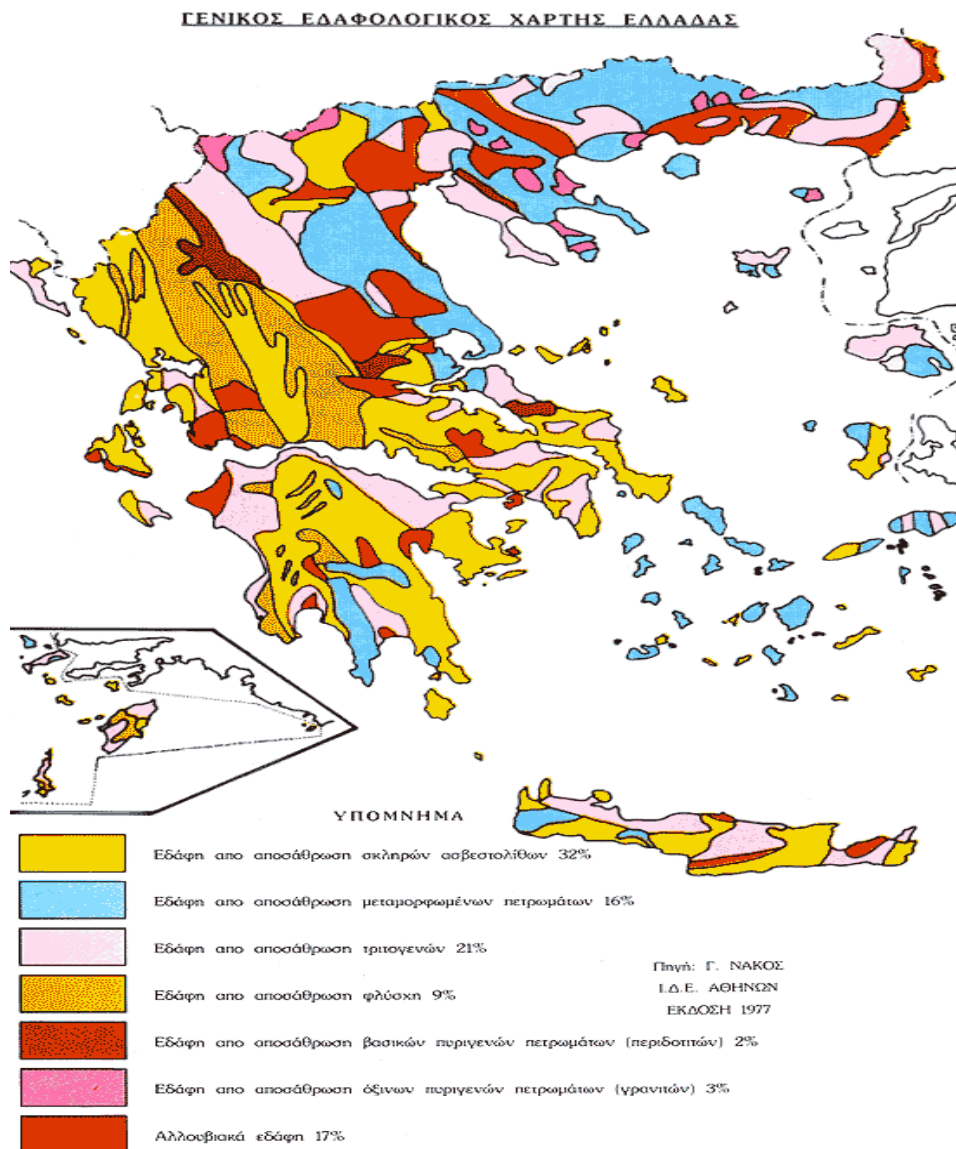


Χάρτης 10: Χαρτογραφική απεικόνιση χρήσεων γης δήμου Θηβαίων

Τέλος εισάγονται τα γεωχωρικά δεδομένα που αφορούν την εδαφολογία της περιοχής. Λόγο έλλειψης δεδομένων για την σημερινή κατάσταση των εδαφών χρησιμοποιήθηκε ο Εδαφολογικός Χάρτης της Ελλάδος του έτους 1977 (εικόνα 3.1) και βάσει αυτού ψηφιοποιήθηκε η περιοχή μελέτης.

Οι τύποι των εδαφών που απατώνται στην περιοχή των Θηβών είναι οι εξής:

- Εδάφη από αποσάθρωση σκληρών ασβεστόλιθων
- Εδάφη από αποσάθρωση τριτογενών
- Εδάφη από αποσάθρωση φλύσχη
- Αλλουβιακά εδάφη



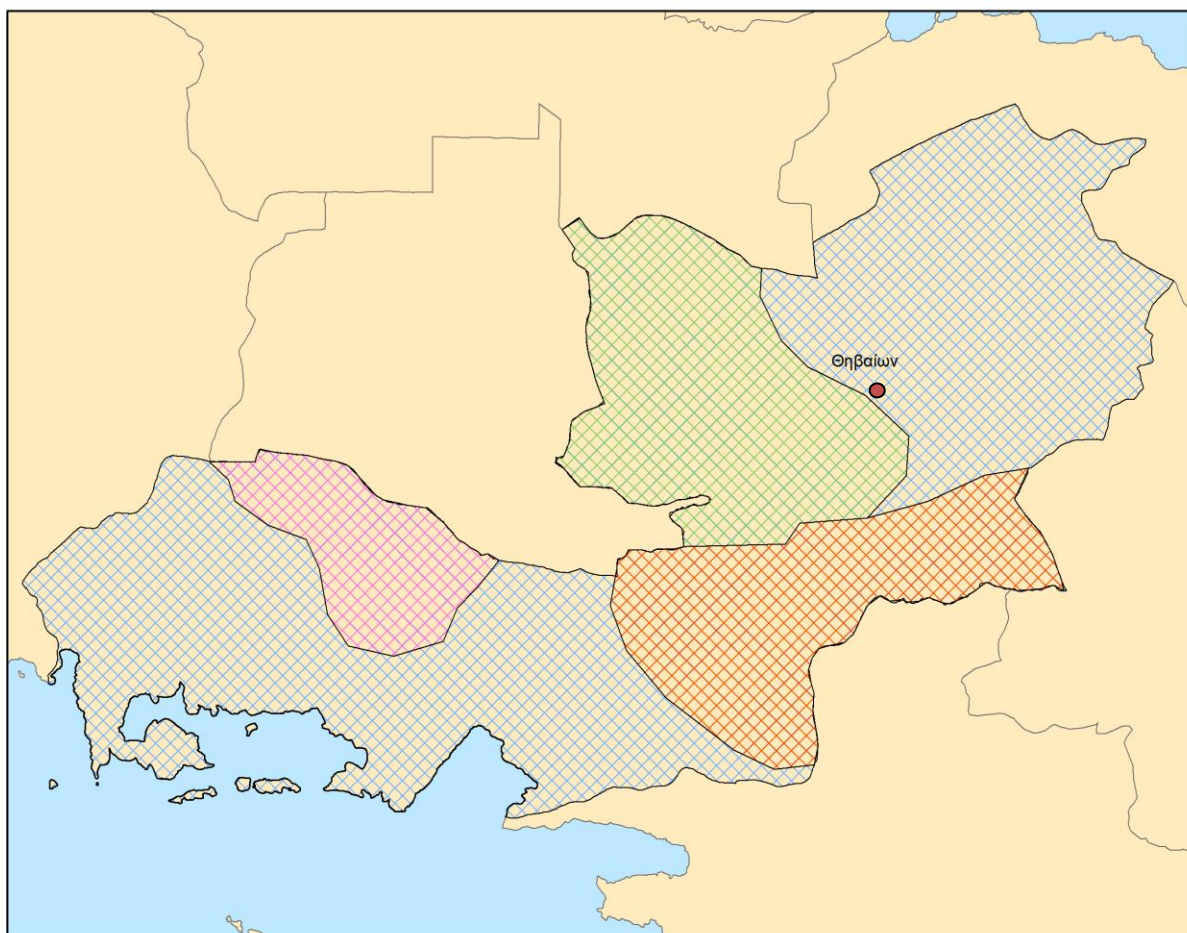
Χάρτης 11: Εδαφολογικός χάρτης Ελλάδος έτους 1977






- Έδαφος Θήβας
 - Εδαφολογία περιοχής
 - Αλλουβιακά εδάφη
 - Εδάφη απο αποσάθρωση σκληρών ασβεστόλιθων
 - Εδάφη απο αποσάθρωση φλύσχη
 - Εδάφη απο αποσάθρωση τριτογενών
- Όρια Καλλικράτης
 -
- Δήμος Θηβών
 -

Εικόνα 7: Περιεχόμενα επιπέδων εδάφους δήμου Θήβας

Ως αλλουβιακά εδάφη καλούνται τα εδάφη στα οποία οι αλλουβιακές αποθέσεις έχουν στο γεωλογικό παρελθόν παρασυρθεί από τρεχούμενο νερό. Τα εδάφη που προέρχονται από σκληρούς ασβεστόλιθους έχουν έντονα ανώμαλο ανάγλυφο, ισχυρές κλίσεις, βραχώδεις εξάρσεις και είναι κατά κανόνα αβαθή εδάφη. Τα εδάφη από τριτογενή ιζήματα, αποτελούνται από ασύνδετα υλικά (άργιλλο, ιλύ, άμμο, μάργα και αποσαθρωμένα κροταλοπαγή) και κατά συνέπεια παρέχουν καλό έδαφος για την ανάπτυξη των φυτών.

ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ



-  Αλουβιακά εδάφη
-  Εδάφη απο αποσάθρωση σκληρών ασβεστόλιθων
-  Εδάφη απο αποσάθρωση φλύσχη
-  Εδάφη απο αποσάθρωση τριπογενών
-  Δήμος Θηβών

Χάρτης 12: Χαρτογραφική απεικόνιση εδάφους δήμου Θηβαίων

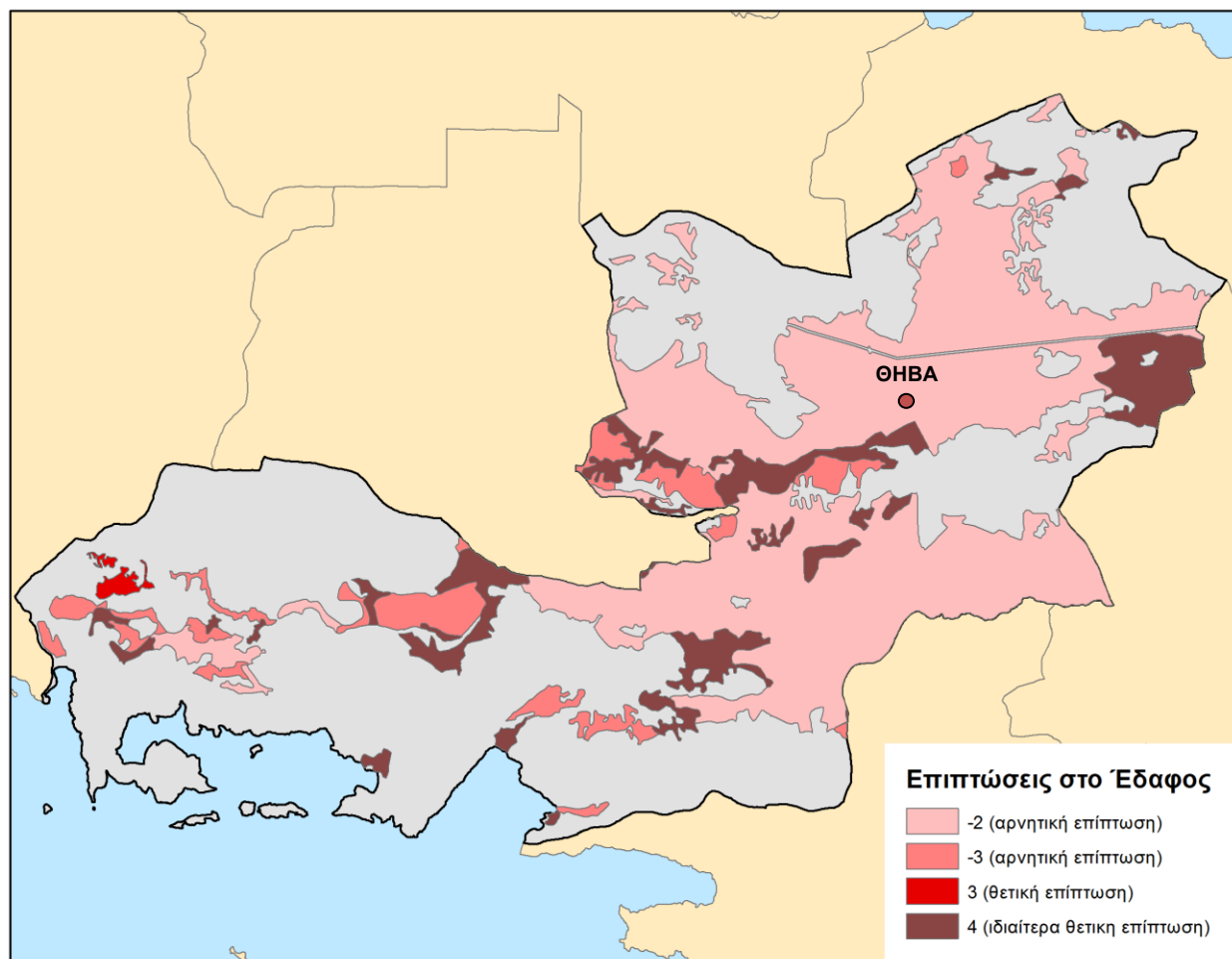
Σκοπός της εφαρμογής των δυνατοτήτων του λογισμικού ArcMap στην περιοχή των Θηβών είναι η μελέτη και τελικά η χαρτογραφική απόδοση των επιπτώσεων που προκύπτουν από τις αλλαγές που αναμένονται να επιφέρει η εφαρμογή της νέας Κοινής Αγροτικής πολιτικής για τη περίοδο 2014 -2020, καθώς και η απόδοση των επιπτώσεων από τη χρόνια αγροτική εκμετάλλευση της περιοχής.

Η βαθμολόγηση των κριτηρίων της Μήτρας περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία θα εφαρμοστεί σε κάθε σενάριο της παρούσας εργασίας, θα εισαχθεί σε μια βάση δεδομένων στο ArcMap (εικόνα 3.13) ώστε να μπορέσει να επεξεργαστεί για να αποδοθούν χαρτογραφικά τα αποτελέσματα. Για την καλύτερη απεικόνιση των επιπτώσεων, εφαρμόζεται μία χρωματική κλίμακα, στην οποία κάθε μία βαθμολογία αντιστοιχείται με μία χρωματική απόχρωση.(Εικόνα 3.14).

Εικόνα 8: Δημιουργία βάσης δεδομένων Μήτρας στο ArcMap

Shape *	CODE	edafos	idrolo	atmosf	klima	topio	thoribos	xlorida	panida	biopoik	xrasis	diatrof	oikon	apasx	texnog	antag
Polygon	211	-4	3	4	5	1	-2	-4	-1	0	-3	3	2	-5	1	5
Polygon	211	-3	2	1	2	2	4	3	-3	2	1	1	-4	4	2	3
Polygon	211	5	4	3	-1	-3	-3	1	-5	3	4	-2	5	-3	-5	-2
Polygon	211	0	-5	-4	5	-1	-2	-2	-4	5	-3	3	0	-4	3	-4
Polygon	212	1	-1	-2	-4	2	1	0	-2	4	-1	5	1	5	2	3
Polygon	212	4	0	-3	-2	-4	2	-4	-1	-2	3	1	2	3	-5	1
Polygon	212	-5	-3	3	-3	5	5	-5	-3	-1	0	-4	3	-3	0	1
Polygon	212	-2	1	4	3	3	3	-6	-4	-3	2	-2	-5	0	0	0
Polygon	212	0	2	5	5	-4	-4	-5	4	4	1	-3	-2	1	-1	-2
Polygon	221	1	3	0	4	-2	-1	2	5	-3	-5	4	-3	2	-4	2
Polygon	221	3	4	1	0	3	2	1	0	1	3	-5	-2	3	1	0

Χάρτης 13: Παράδειγμα χαρτογραφικής απεικόνισης Μήτρας επιπτώσεων



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

5. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Στα πλαίσια της διερεύνησης των πιθανών επιπτώσεων από την εφαρμογή της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, σύμφωνα με την παρούσα εργασία, ορίζεται αρχικά το Μηδενικό Σενάριο σύμφωνα με το οποίο δεν γίνεται καμιά αλλαγή στον τρόπο όπου εφαρμόζεται η κοινή αγροτική πολιτική. Σύμφωνα με το Α Σενάριο ολόκληρη η περιοχή της Θήβας θεωρείται ως ενιαία περιφέρεια, στην οποία όλες οι καλλιέργειες λαμβάνουν την ίδια βασική ενίσχυση. Κατόπιν ερευνώνται τα αποτελέσματα που θα προκληθούν ανά καλλιέργεια μετά τη μεταφορά του 20% των πόρων από τους βοσκοτόπους στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις (Β Σενάριο). Η μεταφορά αυτή γίνεται προκειμένου να αντιμετωπιστούν τυχόν ανισότητες που μπορεί να προκληθούν από την καθολική εφαρμογή μιας κοινής βασικής ενίσχυσης (Α Σενάριο) σε όλες τις καλλιέργειες, δεδομένου της έκτασης που καταλαμβάνουν οι βοσκοτόποι.

5.1 Μηδενικό Σενάριο

Όπως έχει ήδη προαναφερθεί ως Μηδενικό Σενάριο νοείται η μη εφαρμογή κάποιας πολιτικής μετά το 2013 και η διατήρηση της υφισταμένης Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης «Αλέξανδρος Μπαλατατζής» της περιόδου 2007 – 2013. Αυτό σημαίνει ότι η Ενιαία Ενίσχυση θα συνεχίσει να υπολογίζεται με βάση το ιστορικό μοντέλο.

Η Ενιαία Ενίσχυση ανά καλλιέργεια για την περιοχή των Θηβών, σύμφωνα με την υφιστάμενη κατάσταση και τα στοιχεία που μου χορηγήθηκαν από την Αγροτική Ένωση Συνεταιρισμών Θήβας, παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 16: Ισχύουσα κατάσταση Ενιαίας Ενίσχυσης

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΕΝΙΑΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ (€/στρ)
ΣΚΛΗΡΟ ΣΙΤΑΡΙ	42
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	-
ΒΑΜΒΑΚΙ	90
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	50
ΝΤΟΜΑΤΕΣ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	200
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	40
ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ	-
ΨΥΧΑΝΘΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	-
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΛΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΜΕΤΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΚΤΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	-
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ ΠΟΤΙΣΤΙΚΟΣ	41
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ	42
ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ-ΕΚΡΙΖΩΣΗ	-
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	-
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	-
ΑΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΑ	-
ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΕΣ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	-
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ	-
ΦΥΤΩΡΙΑ	-
ΠΡΩΤΕΙΝΟΥΧΟΙ ΣΠΟΡΟΙ	-
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗΣ	-
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	-
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	-

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στο Μηδενικό σενάριο δεν θεωρείται σκόπιμη η δημιουργία Μήτρας περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τα μέτρα της ΚΑΠ, διότι δεν εφαρμόζεται η καινούρια Κοινή Αγροτική Πολιτική όπου είναι και το αντικείμενο της παρούσας εργασίας, παρά μόνο η δημιουργία Μήτρας περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τις σημαντικότερες καλλιέργειες της περιοχής μελέτης η οποία θα έχει την παρακάτω μορφή.

**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ**

Πίνακας 17: Μήτρα Επιπτώσεων Καλλιεργειών Μηδενικού Σεναρίου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ		ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ												
		Σιτάρι	Οσπριοειδή	Βαμβάκι	Κηπευτικά μακράς διάρκειας	Ντομάτες προς Μεταποίηση	Λοιπά Σιτηρά	Καρποί με Κέλυφος	Αραβόσππος	Αρωματικά Φυτά	Ελαιώνες	Σύνθετες Καλλιέργειες	Ζωοτροφές	Αμπελώνες
(-5 έως -4): Πολύ αρνητική επίδραση														
(-3 έως -1) : Αρνητική επίδραση														
(0) : Μηδενική επίδραση														
(1 έως 3) : Θετική επίδραση														
(4 έως 5): Πολύ θετική επίδραση														
ΦΥΣΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ														
Φυσικό Περιβάλλον	Έδαφος	-2	3	-4	-2	-3	-2	-2	-4	-3	-2	4	3	-3
	Υδρολογία	4	5	-5	-4	-4	4	-3	-3	-3	-3	2	5	-3
	Ατμόσφαιρα	-5	2	-5	1	-1	-5	0	-5	-2	-2	2	2	-1
	Κλίμα	-5	0	-5	-2	-2	-5	1	-5	-4	-1	3	0	-3
	Τοπίο	2	3	0	-1	1	2	3	1	2	3	4	3	3
	Θόρυβος	-2	0	3	0	-4	-2	-4	-2	-3	2	-2	0	-2
Βιολογικό Περιβάλλον	Χλωρίδα	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	Πανίδα	-2	5	-4	-2	0	-2	3	-4	-2	2	1	5	0
	Βιοποικιλότητα	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0
	Χρήσης γης	5	5	5	4	4	5	3	5	4	4	4	5	5
Κοινωνικό Περιβάλλον	Διατροφή	5	5	-5	5	2	5	4	5	2	5	3	0	5
	Οικονομία	4	3	0	3	5	4	3	-4	4	1	3	3	5
	Απασχόληση	4	2	0	3	2	4	1	-4	2	2	0	2	3
	Τεχνογνωσία	2	1	0	0	2	2	1	3	4	1	4	1	4
	Ανταγωνιστικότητα	2	0	0	0	0	2	0	3	1	0	1	0	4

5.2 Α' Σενάριο

Με την εφαρμογή του νέου σεναρίου της ΚΑΠ, η βασική ενίσχυση θα είναι ίδια για όλες τις καλλιεργούμενες εκτάσεις και τους βοσκοτόπους. Σε αυτό το σημείο πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι οι βοσκότοποι θα λαμβάνουν πλέον ενίσχυση κάτι το οποίο δεν συνέβαινε διότι οι κτηνοτρόφοι λάμβαναν τα δικαιώματα τους με βάση τον αριθμό των ζώων που δήλωναν. Για να υπολογιστεί το ποσό της νέας ενιαίας ενίσχυσης ανά μονάδα έκτασης θα υπολογιστεί το πηλίκο του συνολικού ποσού της βασικής ενίσχυσης με τη συνολική καλλιεργούμενη έκταση του δήμου Θηβαίων.

Σύμφωνα με τον πίνακα 3.7 η βασική ενίσχυση υπολογίζεται συνολικά στα 6.476.044,53€, που σημαίνει πως το ποσό της βασικής ενίσχυσης που θα λαμβάνεται ανά εκτάριο είναι:

$$\frac{\text{Βασική Ενίσχυση}}{\text{Εκτάριο}} = \frac{\text{Σύνολο Βασικής Ενίσχυσης}}{\text{Σύνολο Καλλιεργούμενης Έκτασης}} = \frac{6476044,53}{17787,5} =$$

364,1€ / ha. = 36,41 €/στρ.

Η αξία της Ενιαίας Ενίσχυσης ανά εκτάριο για το έτος 2012, για το Νομό Βοιωτίας ανέρχεται σε 479,41 €/ha ή 47,94€/στρ (ΠΑΣΕΓΕΣ, 2013). Επομένως η αξία της Ενιαίας Ενίσχυσης θα μειωθεί κατά 24% από το 2014 και έπειτα. Όσον αφορά τις καλλιέργειες οι μεταβολές σχετικά με τις άμεσες ενισχύσεις που θα λαμβάνουν παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα 3.2 που ακολουθεί.

Πινάκας 18: Συνέπειες εφαρμογής Ά Σεναρίου

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΕΝΙΑΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ (€/στρ)	ΒΑΣΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ (€/στρ)	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΣΚΛΗΡΟ ΣΙΤΑΡΙ	42	36,41	-13%
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	-	36,41	-
ΒΑΜΒΑΚΙ	90	36,41	-59%
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	50	36,41	-27%
ΝΤΟΜΑΤΕΣ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	200	36,41	-82%
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	40	36,41	-9%
ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ	-	36,41	-
ΨΥΧΑΝΘΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	-	36,41	-
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΛΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΜΕΤΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΚΤΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	-	36,41	-
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ ΠΟΤΙΣΤΙΚΟΣ	41	36,41	-11%
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ	42	36,41	-13%
ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ- ΕΚΡΙΖΩΣΗ	-	36,41	-
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	-	36,41	-
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	-	36,41	-
ΑΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΑ	-	36,41	-
ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΕΣ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	-	36,41	-
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ	-	36,41	-
ΦΥΤΩΡΙΑ	-	36,41	-

ΠΡΩΤΕΙΝΟΥΧΟΙ ΣΠΟΡΟΙ	-	36,41	-
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗΣ	-	36,41	-
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	-	36,41	-
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	-	36,41	-

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η Μήτρα περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τα μέτρα που καλείται να εφαρμόσει η νέα ΚΑΠ, η οποία έχει ως εξής:

**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ**

Πίνακας 19: Μήτρα επιπτώσεων μέτρων ΚΑΠ 2014 – 2020 Ά Σεναρίου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΜΕΤΡΑ ΚΑΠ 2014 -2020

	Άμεσες Ενισχύσεις			Αγροτική Ανάπτυξη			Κοινή Οργάνωση Αγορών	Οριζόντιος Κανονισμός				
	Περιφερειοποίηση	Πράσινη Ενίσχυση	Ενίσχυση νέων αγροτών	Ενίσχυση μικροκαλλιεργητών	Ενίσχυση περιοχών με φυσικά μειονεκτήματα	Βιολογική γεωργία	Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	Δημιουργία πρατηρίου τιμών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο	Πολλαπλή συμμόρφωση	Εθνικό σπόμεμα	
(-5 έως -4): Πολύ αρνητική επίδραση												
(-3 έως -1) : Αρνητική επίδραση												
(0) : Μηδενική επίδραση												
(1 έως 3) : Θετική επίδραση												
(4 έως 5): Πολύ θετική επίδραση												
ΦΥΣΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ												
Φυσικό Περιβάλλον	Έδαφος	0	5	-4	-3	3	5	4	4	0	4	0
	Υδρολογία	0	4	-3	-2	3	5	3	3	0	3	0
	Ατμόσφαιρα	0	4	-3	-2	2	4	2	3	0	2	0
	Κλίμα	0	4	-2	-2	3	4	3	2	0	2	0
	Τοπίο	0	5	-1	-2	3	3	2	3	0	3	0
Βιολογικό Περιβάλλον	Θόρυβος	0	0	-2	-1	0	-4	0	0	0	0	0
	Χλωρίδα	0	3	0	0	0	3	2	1	0	3	0
	Πανίδα	0	4	-2	0	0	3	3	3	0	3	0
	Βιοποικιλότητα	0	4	0	0	0	3	3	2	0	3	0
Κοινωνικό Περιβάλλον	Χρήσης γης	0	5	5	4	4	5	4	5	0	4	0
	Διατροφή	0	3	2	2	3	5	0	4	3	0	0
	Οικονομία	-4	-3	4	3	5	5	-2	-2	4	-3	4
	Απασχόληση	-3	0	3	3	5	2	0	0	4	0	3
	Τεχνογνωσία	0	3	1	2	2	3	0	4	2	0	0
Ανταγωνιστικότητα	0	0	2	0	0	2	0	3	5	0	0	

5.3 Β' Σενάριο

Το Β' Σενάριο, αναφέρεται τη μεταφορά του 20% των πόρων από τους βοσκοτόπους στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Σύμφωνα με το Α' Σενάριο κατά το οποίο έχει υπολογιστεί στο ποσό της Βασικής Ενίσχυσης σε 364,1 €/ha, οι βοσκότοποι θα λάβουν το ποσό των :

$$\text{Ενίσχυση Βοσκοτόπων} = \text{Έκταση Βοσκοτόπων} * \text{Βασική Ενίσχυση} = 2507,7 * 364,1 = 913.053,57 \text{ €},$$

ενώ οι καλλιεργούμενες εκτάσεις θα λαμβάνουν το ποσό των:

$$\text{Ενίσχυση Καλλιεργούμενων Εκτάσεων} = \text{Έκταση Καλλιεργούμενων Εκτάσεων} * \text{Βασική Ενίσχυση} = 15279,8 * 364,1 = 5.563.375,18 \text{ €}.$$

Με τη μεταφορά του 20% των πόρων από τους βοσκοτόπους, θα μεταφερθεί το ποσό των 182.610,71 € από τους βοσκοτόπους στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Έτσι οι βοσκότοποι θα λαμβάνουν το ποσό των 730.442,86 € ενώ οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις το ποσό των 5.745.985,89 €.

Η βασική ενίσχυση για τους βοσκοτόπους και τις καλλιεργούμενες εκτάσεις υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Βασική Ενίσχυση Βοσκοτόπων} = \frac{\text{Σύνολο Ενίσχυσης Βοσκοτόπων}}{\text{Σύνολικη Έκταση Βοσκοτόπων}} =$$

$$\frac{730442,86}{2507,7} = 291,3 \text{ € / ha.} = 29,13 \text{ €/στρ.}$$

$$\text{Βασική Ενίσχυση Καλλιεργούμενων Εκτάσεων} =$$

$$= \frac{\text{Σύνολο Ενίσχυσης Καλλιεργούμενων Εκτάσεων}}{\text{Σύνολο Καλλιεργούμενης Έκτασης}} = \frac{5745985,89}{15279,8} = 376 \text{ € / ha.}$$

$$= 37,6 \text{ €/στρ.}$$

Η μεταβολή στο ποσό ενίσχυσης ανά καλλιέργεια παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 20: Μεταφορά του 20% των πόρων από τους βοσκοτόπους στις καλλιεργούμενες περιοχές

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΕΝΙΑΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ (€/στρ)	ΒΑΣΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ (€/στρ)	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΣΚΛΗΡΟ ΣΙΤΑΡΙ	42	37,6	-10%
ΟΣΠΡΙΟΕΙΔΗ	-	37,6	
ΒΑΜΒΑΚΙ	90	37,6	-58%
ΕΛΑΙΩΝΕΣ	50	37,6	-25%
ΝΤΟΜΑΤΕΣ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	200	37,6	-81%
ΛΟΙΠΑ ΣΙΤΗΡΑ	40	37,6	-6%
ΚΑΡΠΟΙ ΜΕ ΚΕΛΥΦΟΣ	-	37,6	-
ΨΥΧΑΝΘΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	-	37,6	-
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΛΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΜΕΤΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΚΤΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	-	37,6	-
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ ΠΟΤΙΣΤΙΚΟΣ	41	37,6	-8%
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ	42	37,6	-10%
ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ-ΕΚΡΙΖΩΣΗ	-	37,6	-
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	-	37,6	-
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	-	37,6	-
ΑΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΑ	-	37,6	-

ΑΠΟΞΗΡΑΜΕΝΕΣ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	-	37,6	-
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ	-	37,6	-
ΦΥΤΩΡΙΑ	-	37,6	-
ΠΡΩΤΕΙΝΟΥΧΟΙ ΣΠΟΡΟΙ	-	37,6	-
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗΣ	-	37,6	-
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	-	37,6	-
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	-	29,13	-

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η Μήτρα περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τα μέτρα της νέας ΚΑΠ από την εφαρμογή του Έ Β Σεναρίου. Η ουσιαστική διαφορά από τη Μήτρα του Α σεναρίου εγγυείται στις διαφορετικές ενισχύσεις που θα ισχύσουν για τις καλλιέργειες και τους βοσκοτόπους.

**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΠ 2014 – 2020 ΚΑΙ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ**

Πίνακας 21: Μήτρα επιπτώσεων μέτρων ΚΑΠ 2014 – 2020 'Β Σεναρίου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΜΕΤΡΑ ΚΑΠ 2014 -2020

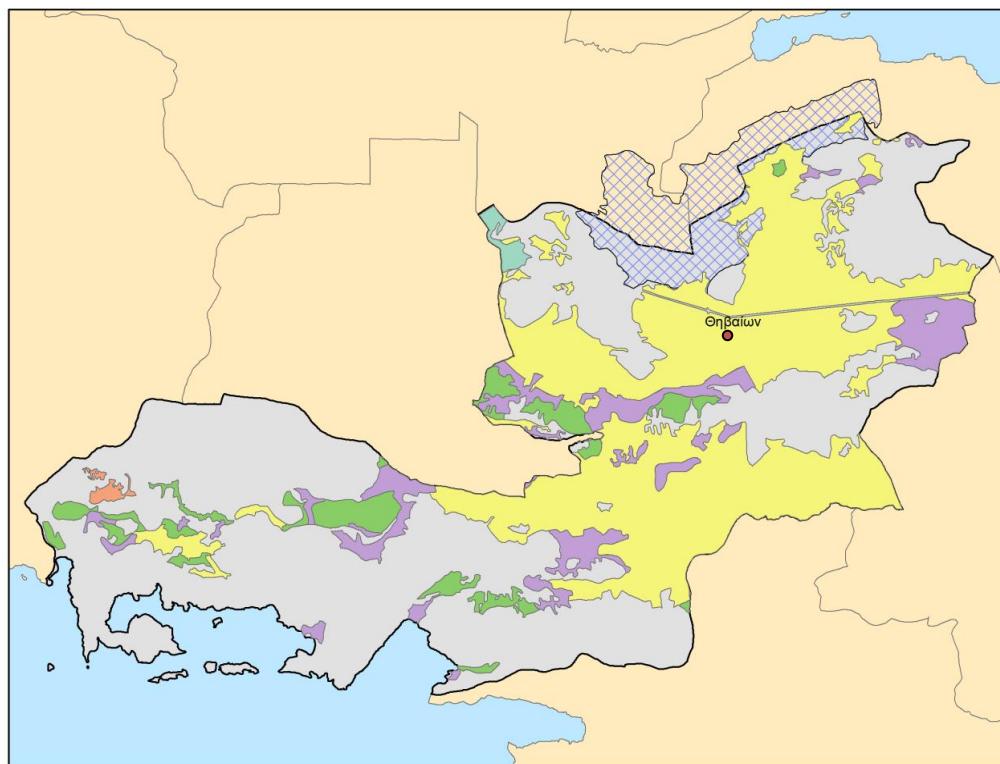
	Άμεσες Ενισχύσεις					Αγροτική Ανάπτυξη			Κοινή Οργάνωση Αγορών	Οριζόντιος Κανονισμός		
	Περιφερειοποίηση	Πράσινη Ενίσχυση	Ενίσχυση νέων αγροτών	Ενίσχυση μικροκαλλιεργητών	Ενίσχυση περιοχών με φυσικά μειονεκτήματα	Βιολογική γεωργία	Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	Δημιουργία πρατηρίου τιμών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο	Πολλαπλή συμμόρφωση	Εθνικό σπóθεμα	
(-5 έως -4): Πολύ αρνητική επίδραση												
(-3 έως -1): Αρνητική επίδραση												
(0): Μηδενική επίδραση												
(1 έως 3): Θετική επίδραση												
(4 έως 5): Πολύ θετική επίδραση												
ΦΥΣΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ												
Φυσικό Περιβάλλον	Έδαφος	0	5	-4	-3	3	5	4	4	0	4	0
	Υδρολογία	0	4	-3	-2	3	5	3	3	0	3	0
	Ατμόσφαιρα	0	4	-3	-2	2	4	2	3	0	2	0
	Κλίμα	0	4	-2	-2	3	4	3	2	0	2	0
	Τοπίο	0	5	-1	-2	3	3	2	3	0	3	0
Βιολογικό Περιβάλλον	Θόρυβος	0	0	-2	-1	0	-4	0	0	0	0	0
	Χλωρίδα	0	3	0	0	0	3	2	1	0	3	0
	Πανίδα	0	4	-2	0	0	3	3	3	0	3	0
	Βιοποικιλότητα	0	4	0	0	0	3	3	2	0	3	0
Κοινωνικό Περιβάλλον	Χρήσης γης	0	5	5	4	4	5	4	5	0	4	0
	Διατροφή	0	3	2	2	3	5	0	4	3	0	0
	Οικονομία	-3	-3	4	3	5	5	-2	-2	4	-3	4
	Απασχόληση	-2	0	3	3	5	2	0	0	4	0	3
	Τεχνογνωσία	0	3	1	2	2	3	0	4	2	0	0
Ανταγωνιστικότητα	0	0	2	0	0	2	0	3	5	0	0	

5.4 Αξιολόγηση Επιπτώσεων Σεναρίων

Η αξιολόγηση των σεναρίων θα γίνει με σύγκριση των βαθμολογικών κριτηρίων στο ΓΣΠ των χαρτών που έχουν παραχθεί για κάθε σενάριο εφαρμογής της νέας Κοινής Αγροτικής Πολίτικης, βάσει των ποιο σημαντικών (κατά τον μελετητή) βαθμολογικών κριτηρίων της Μήτρας περιβαλλοντικών επιπτώσεων που εφαρμόστηκε.

Πριν προχωρήσουμε στην αξιολόγηση, κρίνεται απαραίτητο να υπενθυμιστούν οι χρήσεις γης για την περιοχή μελέτης πάνω στις οποίες έγινε η εφαρμογή των Σεναρίων.

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΘΗΒΩΝ

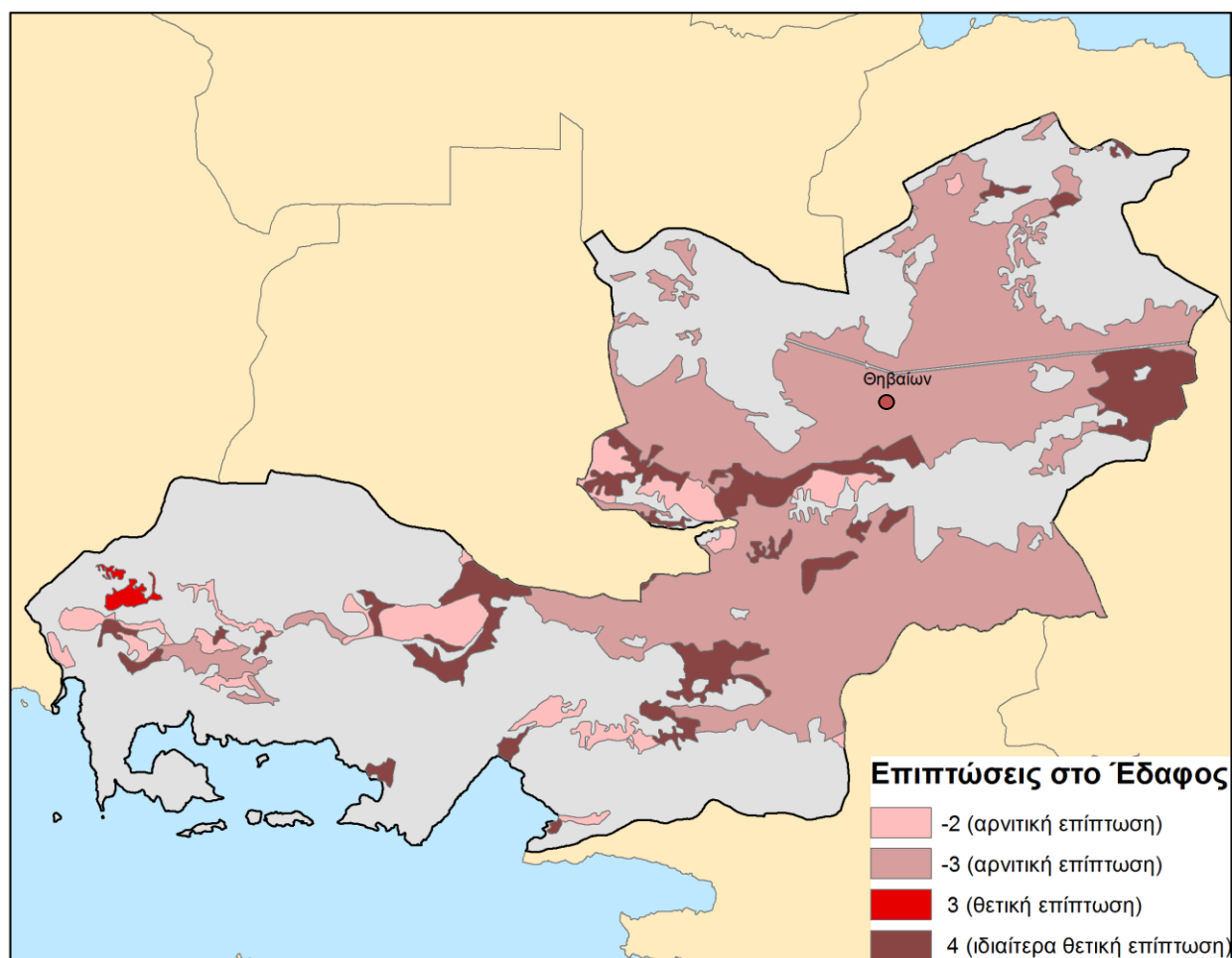


- | | |
|-------------------------------|--------------------------------------|
| Μη αρδεύσιμη αρόσιμη γη (211) | Σύνθετα συστήματα καλλιέργειας (242) |
| Μόνιμα αρδεύσιμη γη (212) | Περιοχή NATURA |
| Ελαιώνες (223) | Δήμος Θηβών |
| Λιβάδια (231) | |

α) Έδαφος

Σύμφωνα με το Μηδενικό Σενάριο, δεν εφαρμόζεται κάποια καινούρια πολιτική για τη γεωργία επομένως σε ότι αφορά το έδαφος οι ποιο δυσμενείς επιπτώσεις οφείλονται στις καλλιέργειες που συναντάμε στην περιοχή μελέτης. Η εντατική και χρόνια καλλιέργεια της περιοχής βάσει καλλιεργητικών πρακτικών μη φιλικών προς το περιβάλλον σε συνδυασμό με τις με τις εισροές σε λιπάσματα οδήγησαν σε σημαντική υποβάθμιση του εδάφους.

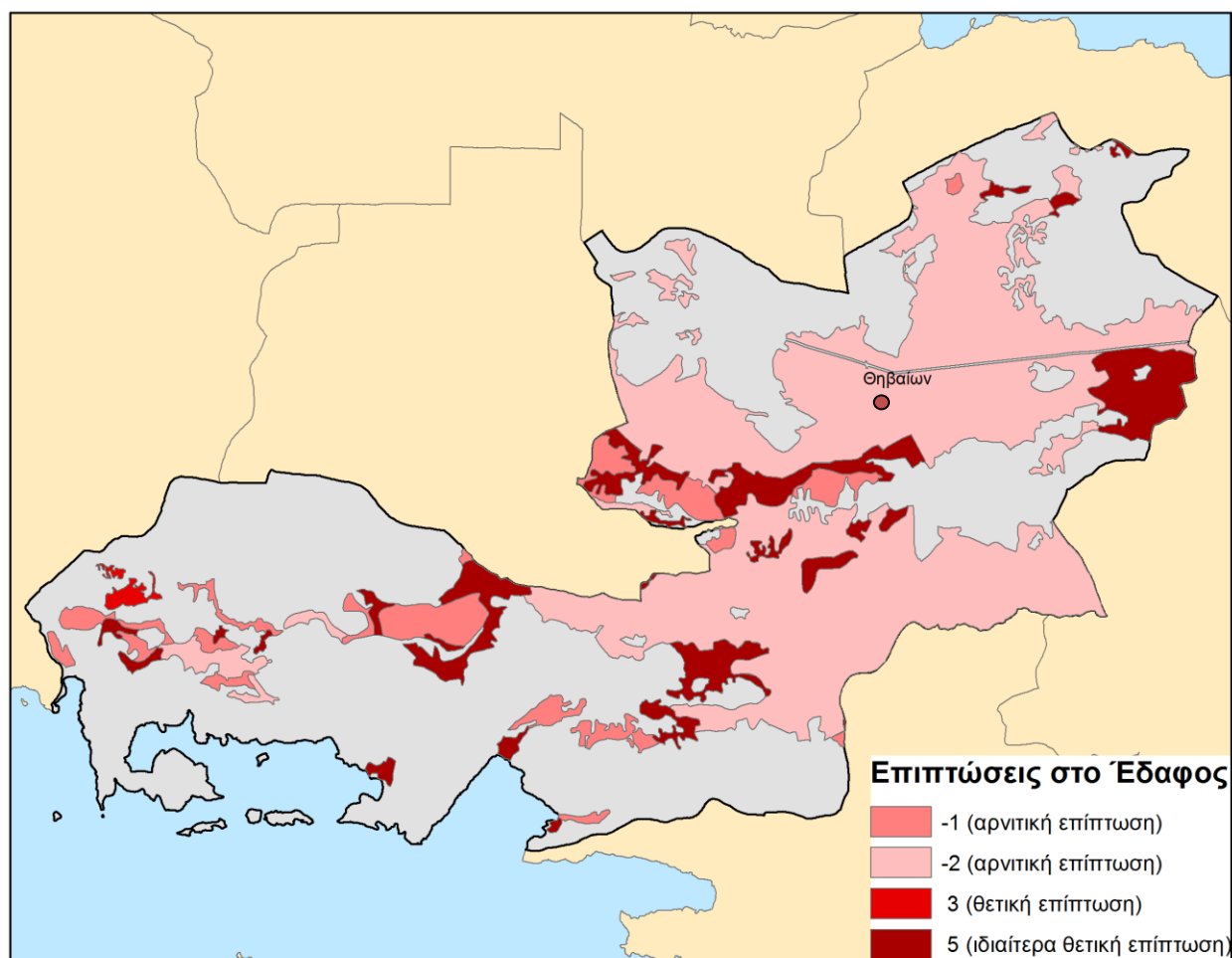
Χάρτης 14: Επιπτώσεις στο Έδαφος από την εφαρμογή του Μηδενικού Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στα Σενάρια Α και Β εφαρμόζεται η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική βάσει της οποίας καθίστανται υποχρεωτικές συγκεκριμένες καλλιεργητικές πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον όπως η διατήρηση μονίμων χορτολιβαδικών εκτάσεων, η εναλλαγή καλλιεργειών, και η διασφάλιση μιας «περιοχής οικολογικής εστίασης» ίσης τουλάχιστον με το 5% των αρόσιμων εκτάσεων της εκμετάλλευσης. Οι πρακτικές αυτές αναμένεται να έχουν ιδιαίτερα θετικές επιπτώσεις στη διατήρηση και προστασία του εδαφικού πόρου.

Χάρτης 15: Επιπτώσεις στο Έδαφος από την εφαρμογή του Α και Β Σεναρίου

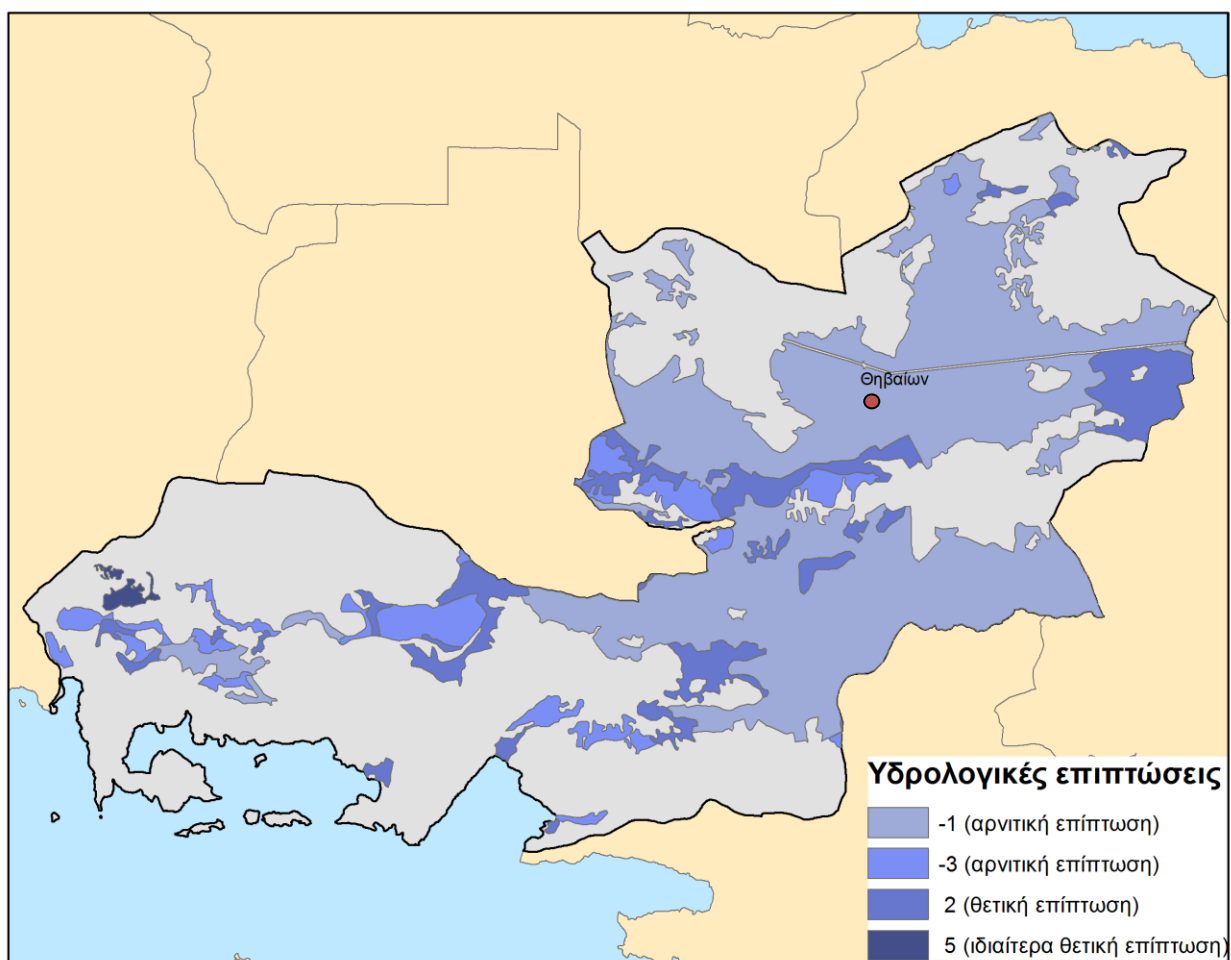


Πηγή: Ιδία επεξεργασία

β) Υδρολογία

Όπως και με το έδαφος έτσι και με την υδρολογία της περιοχής σε ότι αφορά το Μηδενικό Σενάριο οι δυσμενείς επιπτώσεις οφείλονται στις ανάγκες των καλλιεργειών σε νερό.

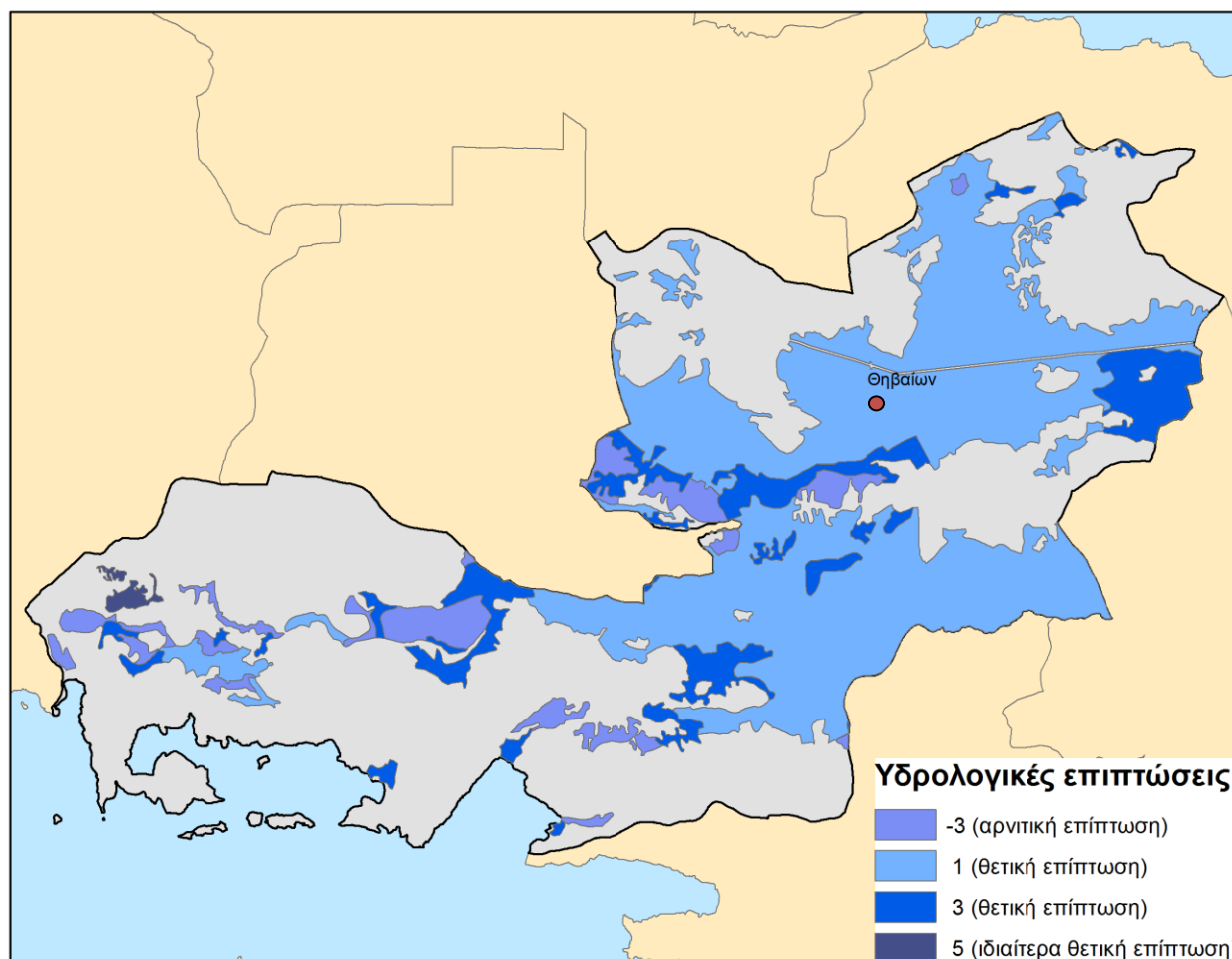
Χάρτης 16: Επιπτώσεις στην Υδρολογία από την εφαρμογή του Μηδενικού Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στα Σενάρια Α και Β εφαρμόζονται τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα τα οποία προτείνονται από τη νέα ΚΑΠ και αφορούν πρακτικές συντηρητικού οργάνματος (σύστημα απευθείας σποράς), εγκατάσταση και συντήρηση φυσικών φρακτών γρασιδιού, διαδρόμων γρασιδιού ή δεξαμενών και φραγμάτων διάβρωσης και κατασκευή δομών συγκράτησης του εδάφους, όπως αναβαθμίδες ή τοίχοι, στα σύνορα αρδευόμενων κεκλιμένων αγρών.

Χάρτης 17: Επιπτώσεις στην Υδρολογία από την εφαρμογή του Α και Β Σεναρίου

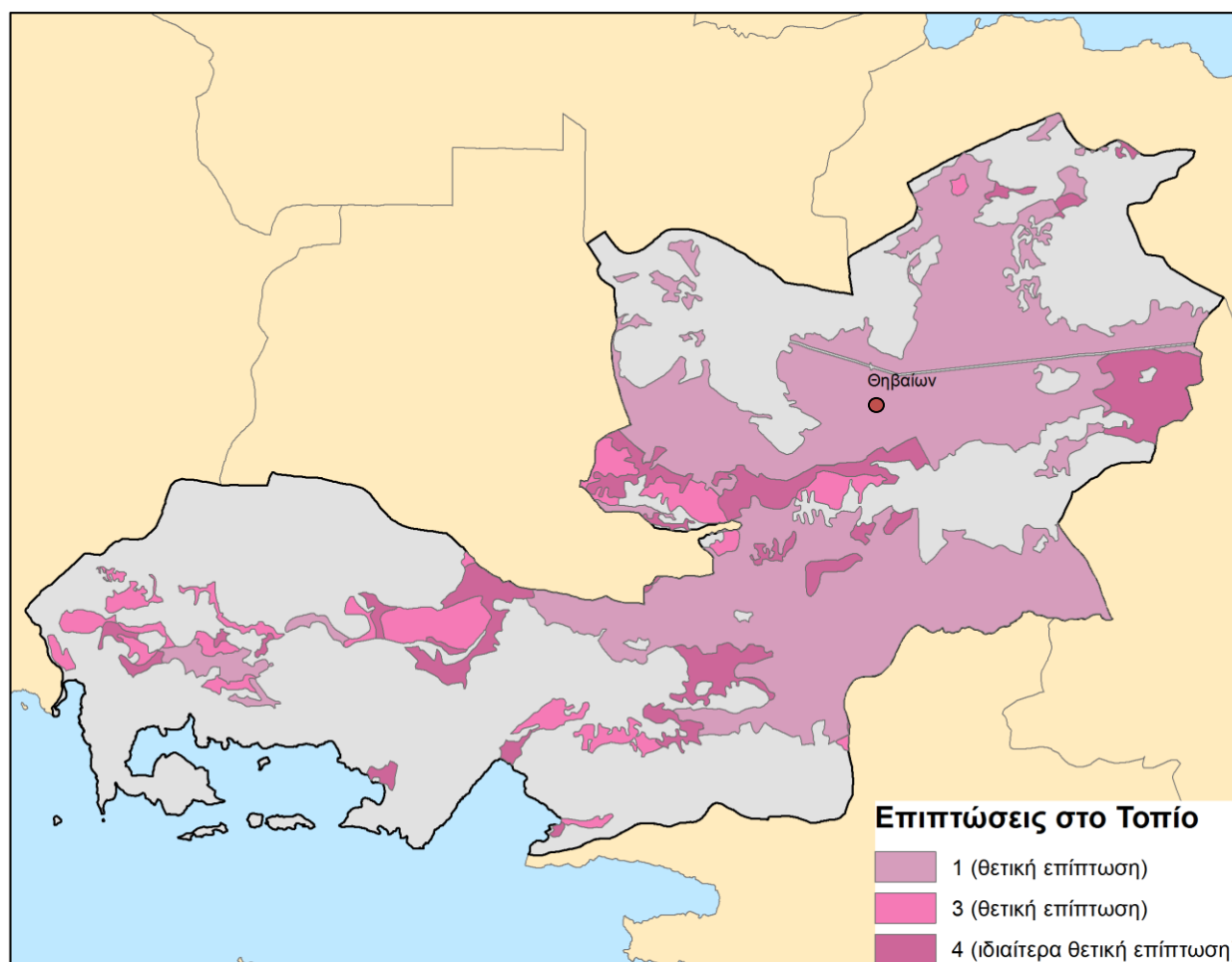


Πηγή: Ιδία επεξεργασία

γ) Τοπίο

Οι επιπτώσεις στο τοπίο για το Μηδενικό Σενάριο υπολογιστήκαν βάσει υποκειμενικών κριτηρίων όπως είναι το χρώμα της καλλιέργειας, το ύψος της, εάν εμφανίζει άνθη ή φύλλα.

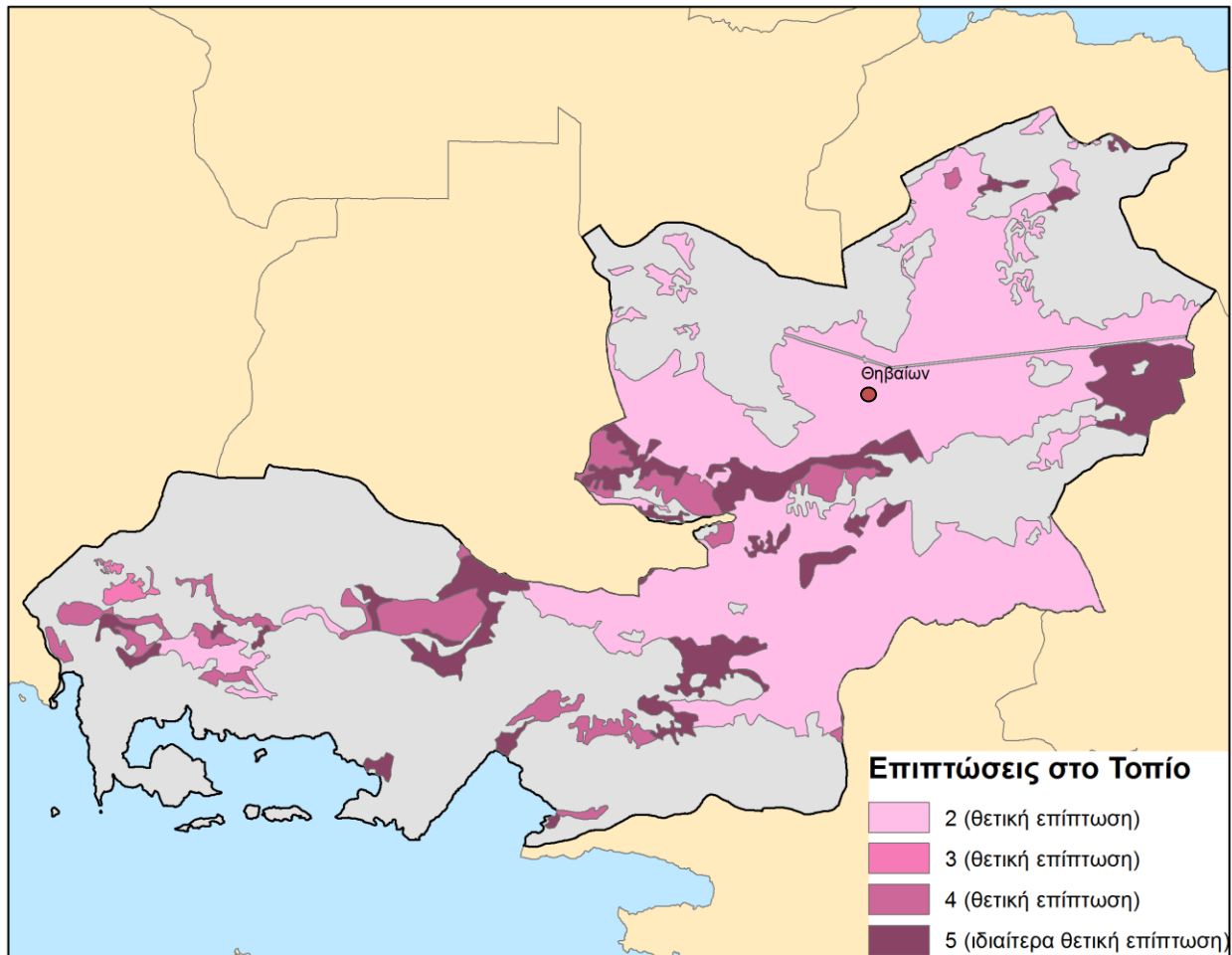
Χάρτης 18: Επιπτώσεις στο Τοπίο από την εφαρμογή του Μηδενικού Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Η αισθητική του τοπίου αναμένεται να ενισχυθεί από τις ορθές γεωργικές πρακτικές που επιβάλουν τα Σενάρια Α και Β.

Χάρτης 19: Επιπτώσεις στο Τοπίο από την εφαρμογή των Α και Β Σεναρίων

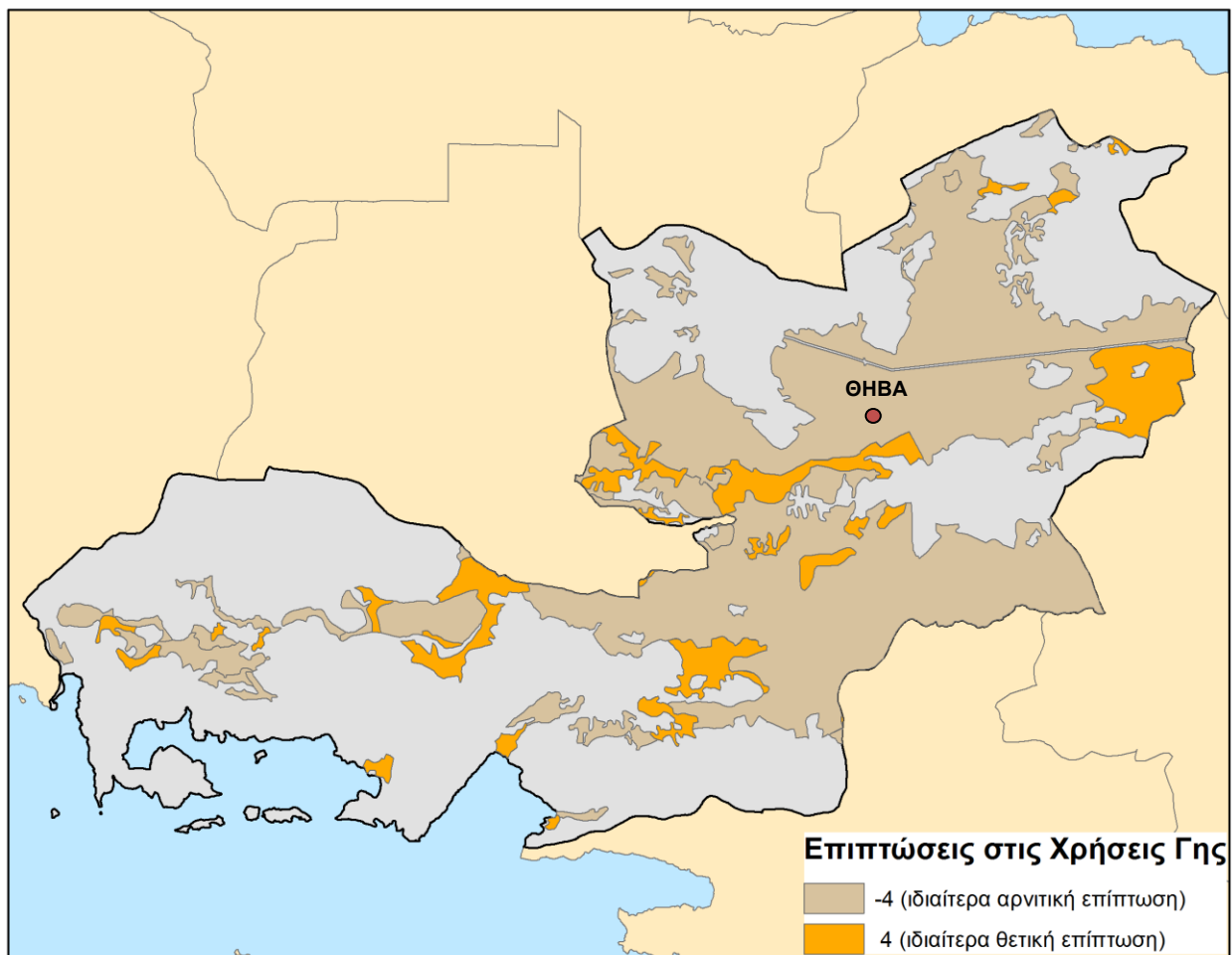


Πηγή: Ιδία επεξεργασία

δ) Χρήσεις Γης

Οι χρήσεις γης ενός αγροτεμαχίου μπορούν να αυξηθούν εφαρμόζοντας ορθά τις γεωργικές πρακτικές και τις σύγχρονες μεθόδους καλλιέργειας. Ο κατάλληλος συνδυασμός καλλιεργειών μπορούν να διασφαλίσουν τη ανακούφιση του εδάφους, από την χρόνια και εντατική καλλιέργεια. Όσον αφορά το Μηδενικό Σενάριο η μέθοδος που χρησιμοποιείτε ευρέως είναι αυτή της μονοκαλλιέργειας η οποία οδηγεί στην υποβάθμιση του εδάφους.

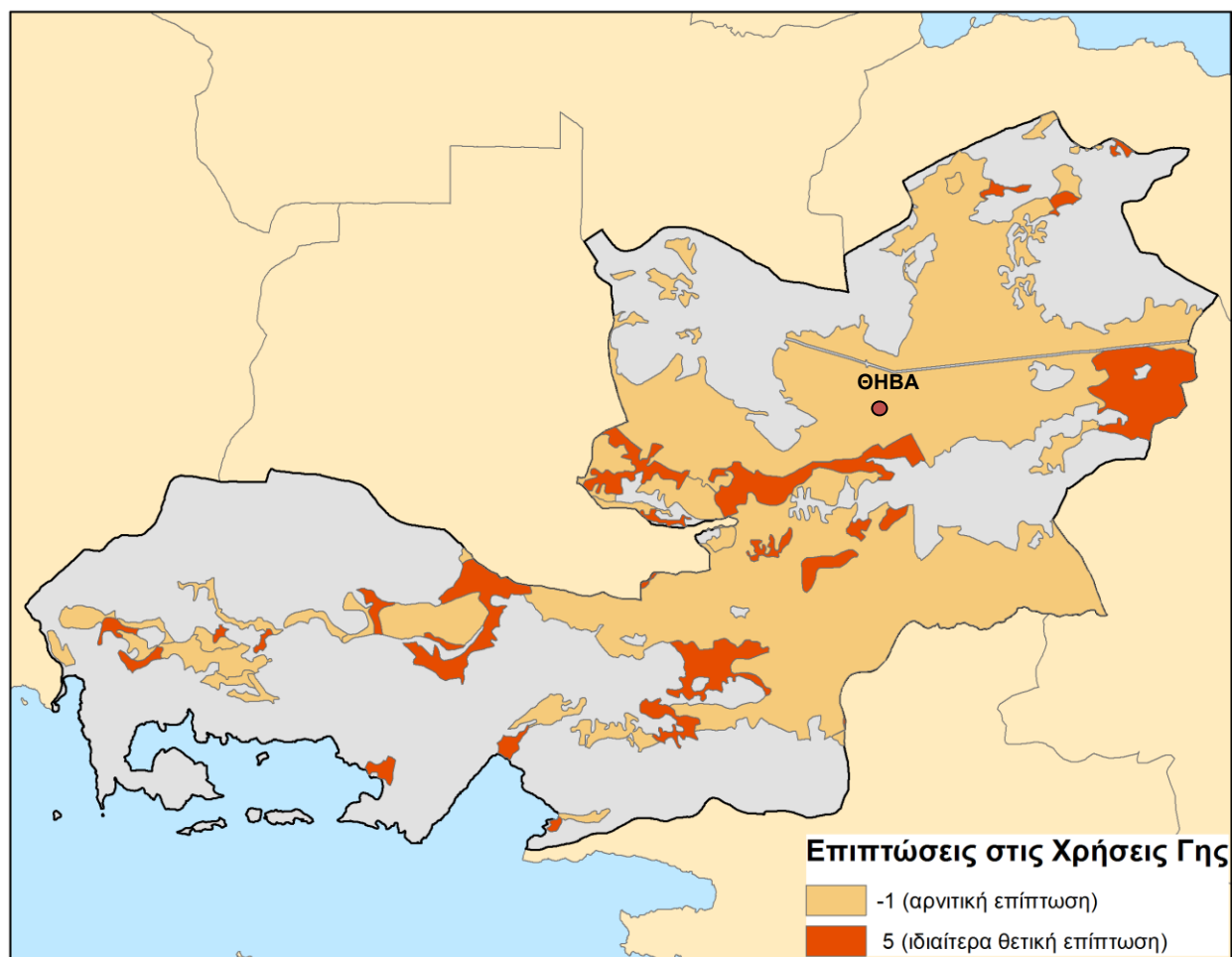
Χάρτης 20: Επιπτώσεις στις Χρήσεις Γης από την εφαρμογή του Μηδενικού Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Η συγκαλλιέργεια αποτελεί μία σύγχρονη τεχνική καλλιέργειας. Αποτελεί μία μέθοδο βιολογικής καλλιέργειας κατά την οποία καλλιεργούνται ταυτόχρονα στο ίδιο αγροτεμάχιο δύο ή περισσότερα είδη φυτών. Η συγκεκριμένη τεχνική καθιστάτε απαραίτητη για την καταβολή της πράσινης ενίσχυσης σύμφωνα με τη νέα ΚΑΠ και κατά συνέπεια με τα Σενάρια Α και Β.

Χάρτης 21: Επιπτώσεις στις Χρήσεις Γης από την εφαρμογή των Α και Β Σεναρίων

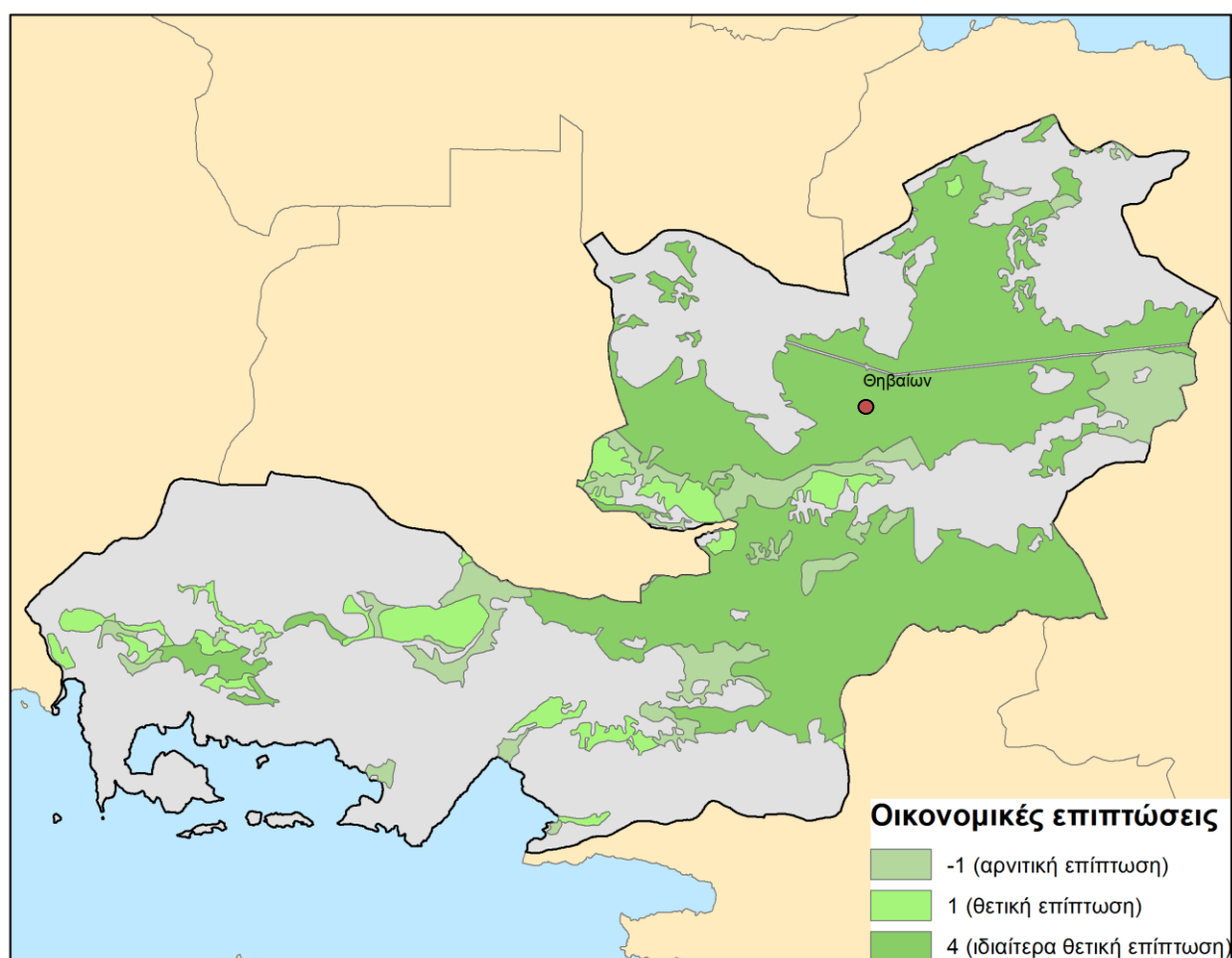


Πηγή: Ιδία επεξεργασία

ε) Οικονομία

Στο τομέα της οικονομίας καθοριστικό ρολό παίζουν οι ενισχύσεις που λαμβάνει ο αγρότης. Η διαφοροποίηση της Ενιαίας Ενίσχυσης από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ αναμένεται να επιφέρει δυνητικά αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία του αγροτικού πληθυσμού. Μέχρι σήμερα οι ενισχύσεις που λάμβανε κατά μέσο όρο ο αγρότης της περιοχής των Θηβών ανέρχονται σε 47,94 €/στρ σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΠΑΣΕΓΕΣ για το έτος 2013, και αφορούν το Μηδενικό Σενάριο.

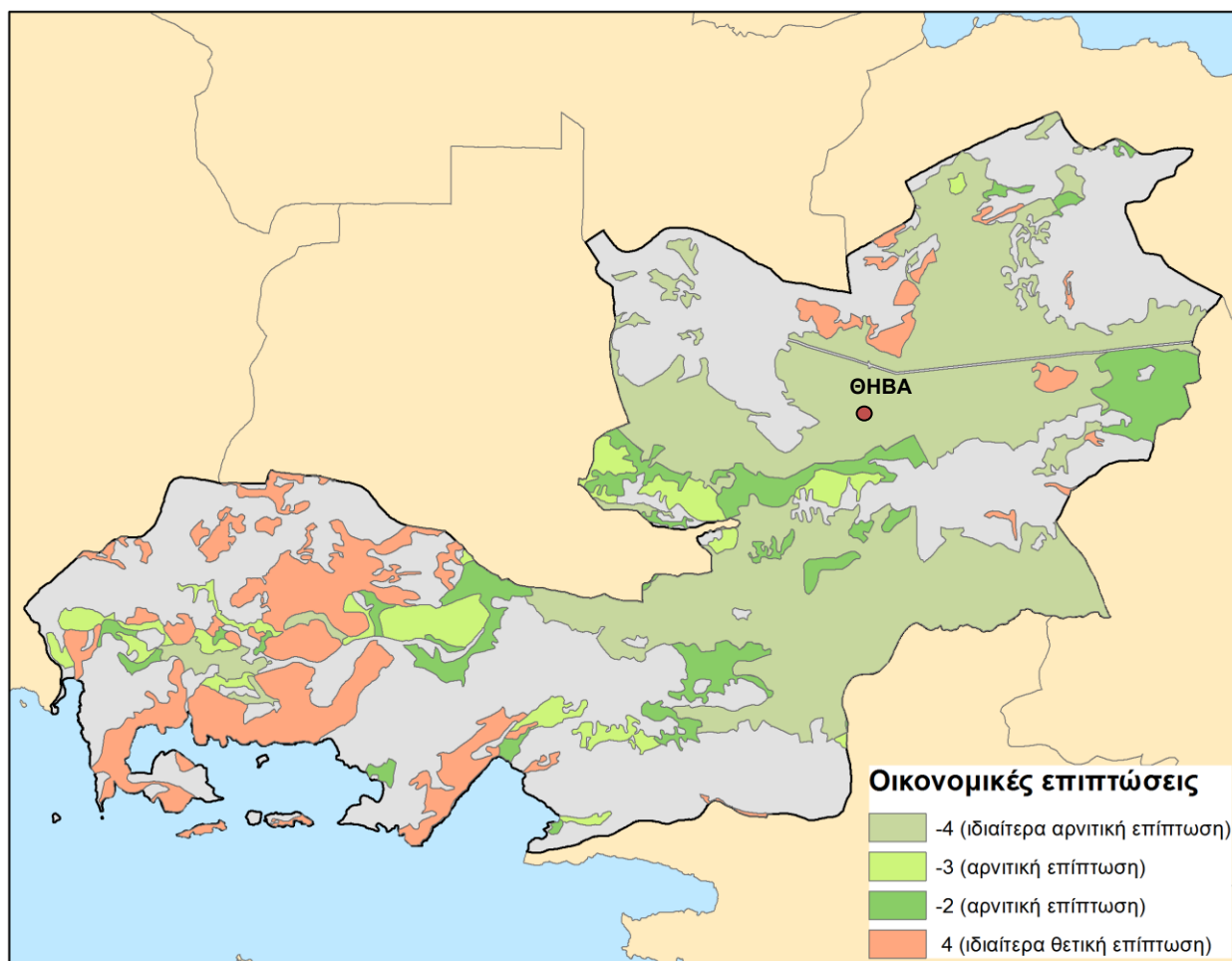
Χάρτης 22: Επιπτώσεις στην Οικονομία από την εφαρμογή του Μηδενικού Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Υστέρα από την εφαρμογή του Α Σεναρίου η ενίσχυση που θα λαμβάνει ο αγρότης από το έτος 2014 και έπειτα θα ανέρχεται σε 36,41 €/στρ, μειωμένη δηλαδή κατά 24%. Ωστόσο ιδιαίτερα θετική θα είναι η ενίσχυση που αφορά του βοσκότοπους από την εισαγωγή νέων σημαντικών εκτάσεων στο καθεστώς των ενισχύσεων που μέχρι σήμερα δεν είχαν δικαιώματα.

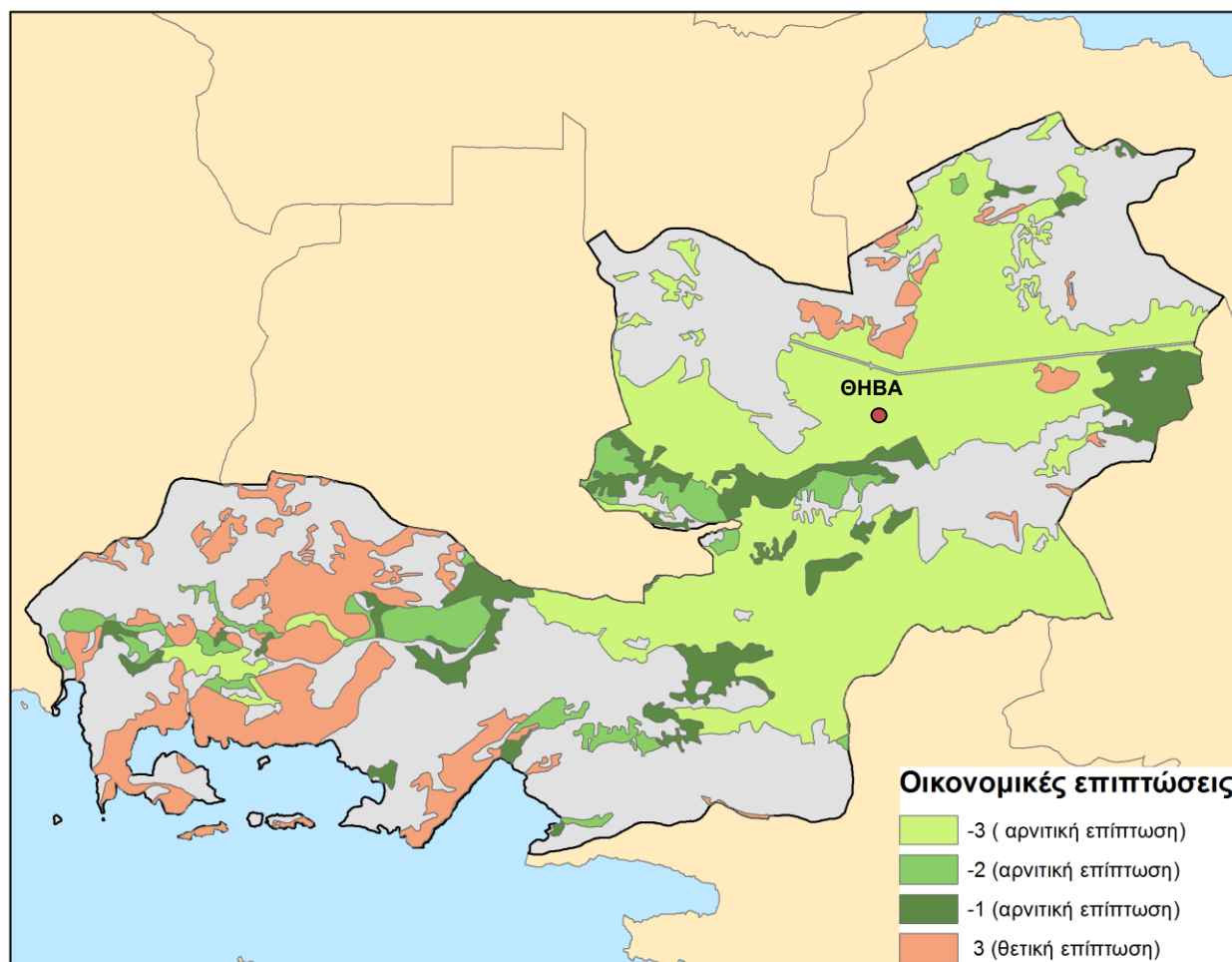
Χάρτης 23: Επιπτώσεις στην Οικονομία από την εφαρμογή του Α Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Σύμφωνα με το Β Σενάριο η ενίσχυση που θα λαμβάνουν οι αγρότες ανέρχεται σε 37,6 €/στρ (μειωμένη δηλαδή κατά 21% σε σχέση με την αρχική ενίσχυση) ενισχυμένη κατά 3% σε σχέση με την ενίσχυση που προέβλεπε το Α Σενάριο . Η ενίσχυση που θα λάβουν οι βοσκότοποι θα μειωθεί κατά 20% σε σχέση με την ενίσχυση που προέβλεπε το Α Σενάριο.

Χάρτης 24: Επιπτώσεις στην Οικονομία από την εφαρμογή του Β Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Παρατηρείται ότι εν αντίθεση με τα προηγούμενα βαθμολογικά κριτήρια όπου η εφαρμογή της νέας ΚΑΠ αναμένεται να επιφέρει θετικές επιπτώσεις, στον τομέα της οικονομίας οι επιπτώσεις αναμένονται ιδιαίτερα αρνητικές λόγω της σημαντικής μείωσης που θα υποστούν οι ενισχύσεις που θα λάβουν οι αγρότες για την περίοδο 2014 – 2020. Σύμφωνα με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η κατανομή των ενισχύσεων για την Ελλάδα θα έχει ως εξής:

Πίνακας 22: Κατανομή ενισχύσεων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014 – 2020 (τα ποσά αναφέρονται σε χιλιάδες €)

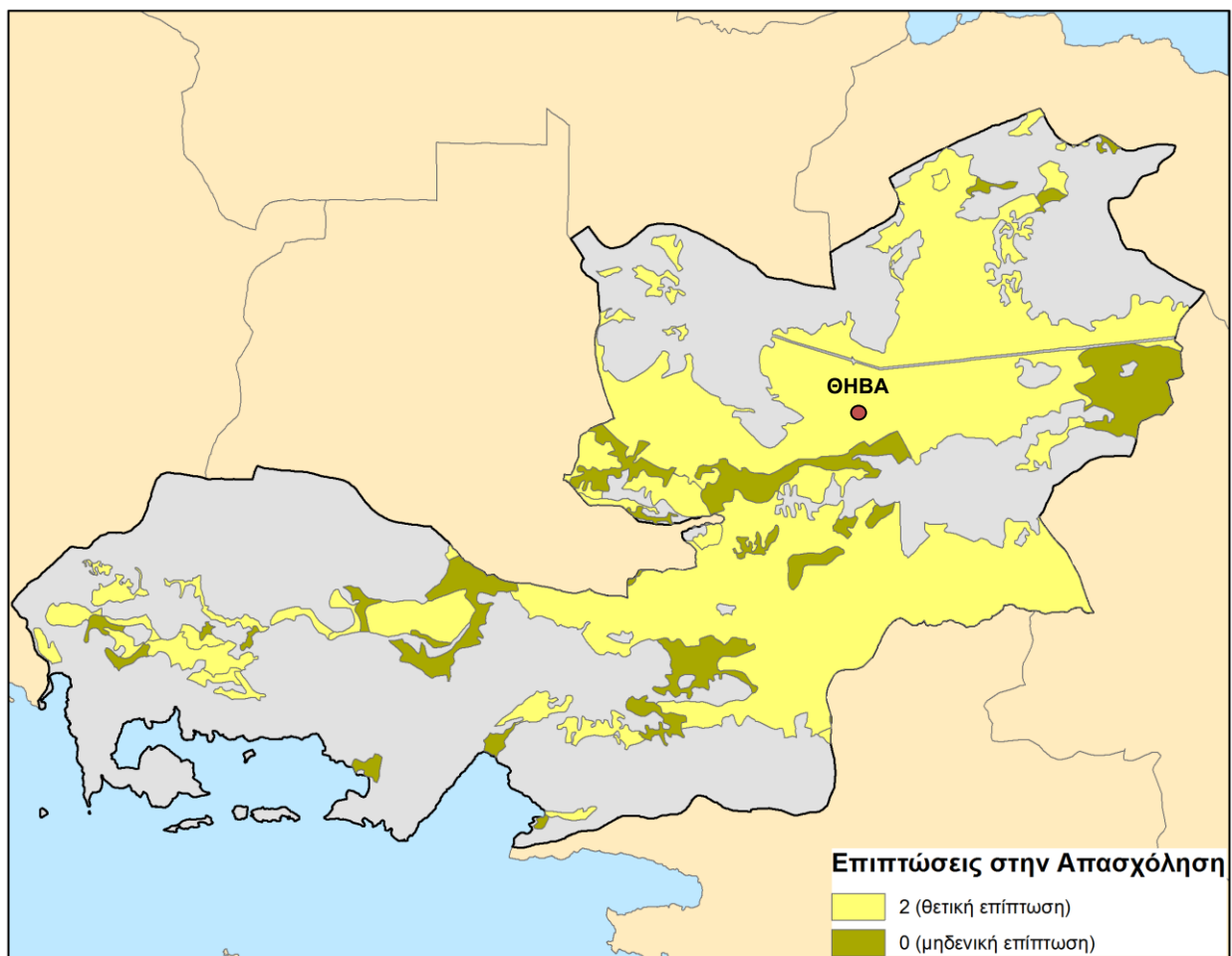
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	% Μεταβολή 19/13
ΕΛΛΑΔΑ	2.217	2.100	2.072	2.043	2.015	2.015	2.015	-9,1%

Πηγή: ΥπΑΑΤ 2011

στ) Απασχόληση

Όπως και στον τομέα της οικονομίας έτσι και στον τομέα της απασχόλησης αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις. Η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μείωση, από 15,3% του συνόλου του εργατικού δυναμικού της χώρας το 2003 σε 11,4 το 2008, η οποία αναμένεται να ενταθεί με τη νέα ΚΑΠ.

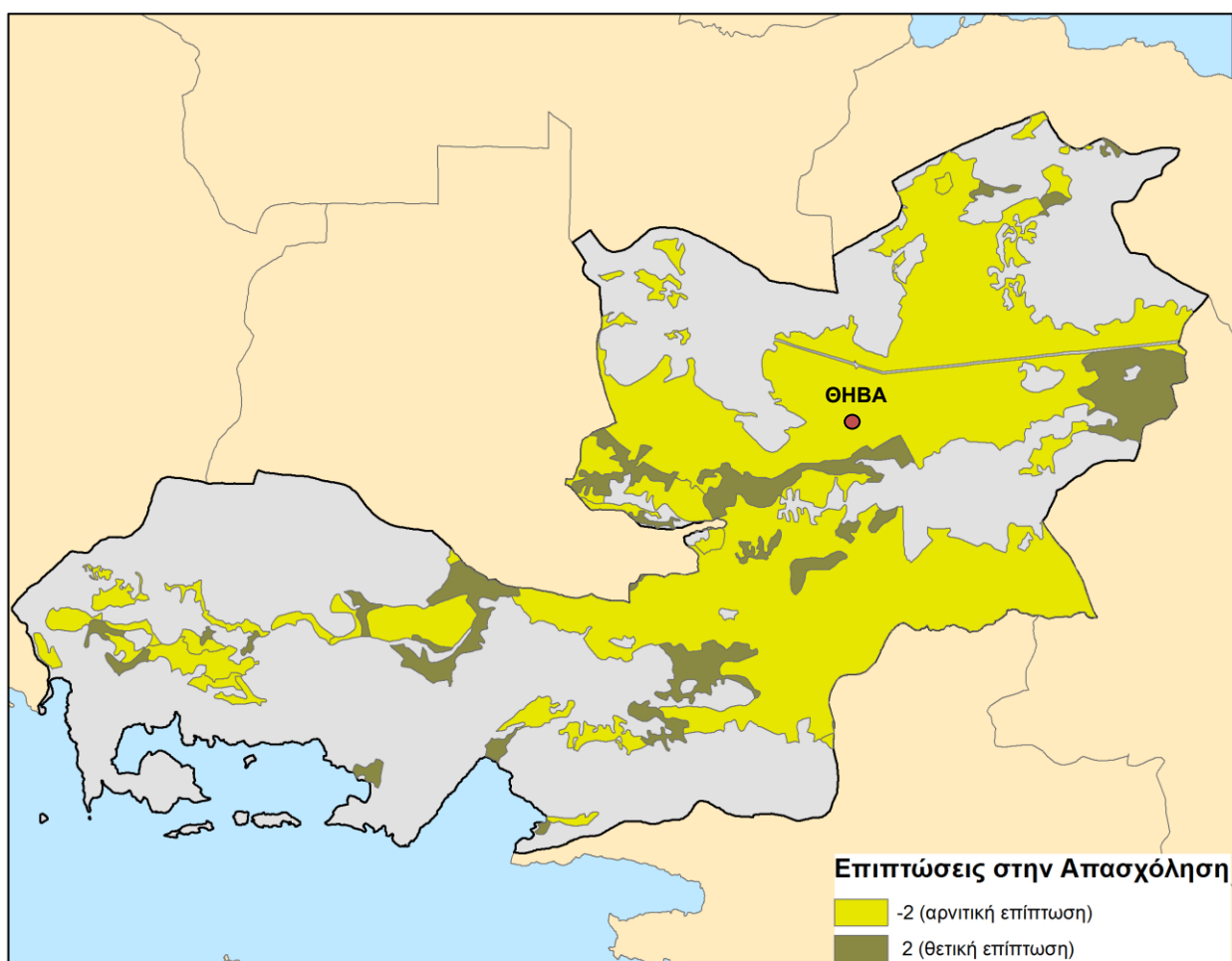
Χάρτης 25: Επιπτώσεις στην Απασχόληση από την εφαρμογή του Μηδενικού Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Ο όγκος των γεωργικών εργασιών που απαιτεί κάθε καλλιέργεια είναι άμεσα συνδεδεμένος με την απασχόληση του εργατικού δυναμικού της περιοχής. Η αναπόφευκτη μείωση των ενισχύσεων ύστερα από την εφαρμογή των Α και Β Σεναρίων συνεπάγεται και μείωση στην απασχόληση.

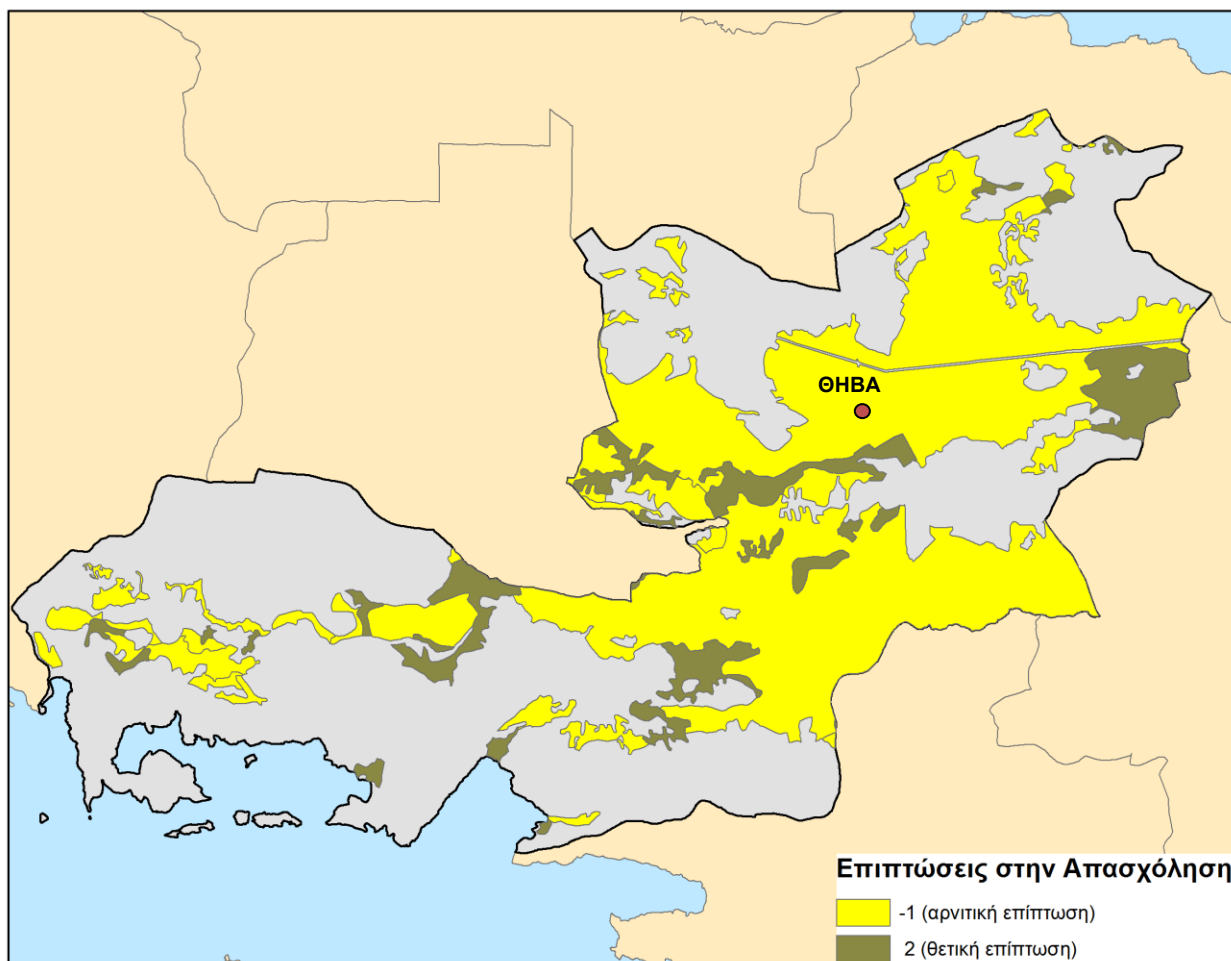
Χάρτης 26: Επιπτώσεις στην Απασχόληση από την εφαρμογή του Α Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στο Β Σενάριο ο τομέας της απασχόλησης παρουσιάζει θετικότερες επιπτώσεις σε σχέση με το Α Σενάριο, λόγω της υψηλότερης κατά 3% Άμεσης Ενίσχυσης που θα λάβουν οι αγρότες.

Χάρτης 27: Επιπτώσεις στην Απασχόληση από την εφαρμογή του Β Σεναρίου



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω μπορούμε με σιγουριά να αποφανθούμε ότι η εφαρμογή της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής με ορίζοντα το 2020 αναμένεται να επιφέρει θετικά αποτελέσματα στο σύνολό της. Το κυριότερο πρόβλημα που παρατηρείται είναι οι εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις στο τομέα της οικονομίας λόγω της μείωσης των ενισχύσεων που θα λαμβάνουν οι αγρότες από το 2014 και έπειτα

μέσω της εφαρμογής του περιφερειακού μοντέλου. Οι γεωργικές εργασίες που απαιτεί η κάθε καλλιέργεια, η χρήση μηχανοκίνητου εξοπλισμού, το κόστος εγκατάστασης της εκάστοτε καλλιέργειας είναι άμεσα συνδεδεμένες με την Ενιαία Ενίσχυση.

Δεδομένης της συνολικής μείωσης των ενισχύσεων για όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε έως το 2020 (πίνακας 3.18) θα μπορούσε πιστεύω να επανεξετασθεί η μορφή των πληρωμών. Οι άμεσες ενισχύσεις του Πυλώνα 1 έδωσαν τη δυνατότητα στους αγρότες της ΕΕ να παρέχουν μια σειρά από δημόσια αγαθά, ως αποτέλεσμα της αγροτικής δραστηριότητας, τα οποία εκτιμώνται από την κοινωνία. Με δεδομένο το πολύ χαμηλό εισόδημα των αγροτών είναι προφανές πως η μείωση των ενισχύσεων, θα έχει σοβαρές συνέπειες στην ικανότητα των αγροτών να παρέχουν αυτά τα αγαθά.

Πίνακας 23: Κατανομή ενισχύσεων στα κράτη μέλη για την περίοδο 2014-2020

	2013	2014	% Μεταβολή 14/13	2015	2016	2017	2018	2019	% Μεταβολή 19/13
Βέλγιο	615	554	-10,0	544	535	525	525	525	-14,6
Βουλγαρία	580	656	13,0	737	811	812	812	812	40,0
Τσεχία	909	893	-1,8	892	891	890	890	890	-2,1
Δανία	1.049	943	-10,1	932	921	910	910	910	-13,3
Γερμανία	5.853	5.276	-9,9	5.237	5.197	5.158	5.158	5.158	-11,9
Εσθονία	101	109	7,5	117	126	135	135	135	33,2
Ιρλανδία	1.341	1.241	-7,5	1.239	1.238	1.236	1.236	1.236	-7,8
Ελλάδα	2.217	2.100	-5,3	2.072	2.043	2.015	2.015	2.015	-9,1
Ισπανία	5.139	4.935	-4,0	4.951	4.967	4.989	4.989	4.989	-2,9
Γαλλία	8.521	7.733	-9,3	7.695	7.658	7.621	7.621	7.621	-10,6
Ιταλία	4.370	4.024	-7,9	3.963	3.903	3.842	3.842	3.842	-12,1
Κύπρος	53	52	-2,3	52	51	50	50	50	-6,0
Λετονία	146	163	11,5	182	200	218	218	218	49,0
Λιθουανία	380	397	4,3	417	438	458	458	458	20,6
Λουξ/γο	37	34	-7,5	34	34	34	34	34	-8,0
Ουγγαρία	1.319	1.298	-1,6	1.297	1.296	1.295	1.295	1.295	-1,9
Μάλτα	5	5	4,2	5	5	5	5	5	-3,6
Ολλανδία	898	807	-10,1	792	777	763	763	763	-15,0
Αυστρία	752	708	-5,9	707	706	706	706	706	-6,1
Πολωνία	3.045	3.039	-0,2	3.067	3.095	3.122	3.122	3.122	2,5
Πορτογαλία	606	571	-5,7	582	593	603	603	603	-0,4
Ρουμανία	1.264	1.472	16,4	1.693	1.895	1.940	1.940	1.940	53,4
Σλοβενία	144	142	-1,8	140	139	138	138	138	-4,2
Σλοβακία	388	387	-0,4	392	397	402	402	402	3,6
Φινλανδία	571	534	-6,4	534	535	535	535	535	-6,2
Σουηδία	771	711	-7,8	712	713	714	714	714	-7,4
Ην. Βασίλειο	3.988	3.625	-9,1	3.638	3.651	3.664	3.664	3.664	-8,1

Πηγή: ΥΠΑΑΤ 2011

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

α) Συμπεράσματα

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική αποτελεί ευρωπαϊκή πολιτική στα στάδια του σχεδιασμού και της θέσπισης της αλλά εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο με διαφορετικές διαδικασίες ανάλογα με το θεσμικό σύστημα του κάθε κράτους-μέλους. Κατά την πολυετή διάρκεια εφαρμογής της έχει τύχει πολλών μεταρρυθμίσεων προκειμένου να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις εκάστοτε οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες.

Η νέα ΚΑΠ έχει ως στόχο να καταστήσει τους κοινοτικούς γεωργούς ανταγωνιστικούς, ώστε να καταφέρουν να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους στις νέες συνθήκες που επέφερε η φιλελευθεροποίηση του διεθνούς εμπορίου, δίνοντας παράλληλα έμφαση στην προώθηση μιας αειφόρου γεωργίας και στην ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης

Παράλληλα, η νέα ΚΑΠ καταλαμβάνει, πλέον, όλο και μικρότερο ποσοστό στον κοινοτικό προϋπολογισμό και οι άμεσες ενισχύσεις είναι μειωμένες σε σχέση με τα παλαιότερα έτη. Παραδοσιακές καλλιέργειες, οι οποίες στο παρελθόν απολάμβαναν υψηλές ενισχύσεις, αναμένεται να δεχτούν ισχυρό πλήγμα. Η πτώση της παραγωγής σε βασικά γεωργικά προϊόντα έχει ήδη παρατηρηθεί ως αποτέλεσμα της προηγούμενης ΚΑΠ και αναμένεται να ενταθεί με τη νέα. Οι ενισχύσεις που θα λαμβάνουν οι παραγωγοί με τη νέα ΚΑΠ είναι μειωμένες κατά 24% και σε συνδυασμό με τις χαμηλές τιμές παραγωγού και την αύξηση του κόστους παραγωγής θα οδηγήσουν σε απροθυμία των παραγωγών στην συνέχιση της καλλιέργειάς του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του παρελθόντος αποτελεί η εγκατάλειψη της καλλιέργειας καπνού, όπου με την εφαρμογή της πλήρους αποδέσμευσης οι παραγωγοί έδειξαν απροθυμία στην καλλιέργεια του προϊόντος που τόσα χρόνια στήριξε τις τοπικές οικονομίες αρκετών αγροτικών περιοχών της χώρας μας. Στο μέλλον την εγκατάλειψη της καλλιέργειας καπνού αναμένεται να ακολουθήσει η καλλιέργεια βάμβακος.

Η εφαρμογή του περιφερειακού μοντέλου ενισχύσεων, στη θέση του ιστορικού, είναι πλέον υποχρεωτική. Το ιστορικό μοντέλο έχει απορριφθεί, καθώς δεν θεωρείται δίκαιο και κοινωνικά αποδεκτό να παρέχεται στήριξη με βάση ιστορικά δεδομένα μίας μακρινής περιόδου αναφοράς, πολλά από τα οποία έχουν πάψει να ισχύουν. Η περιφερειοποίηση των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ είναι μια ευκαιρία για την αναδιανομή και την κατανομή των πόρων με περισσότερο αποτελεσματικά και αναπτυξιακά κριτήρια. Η μετάβαση όμως πρέπει να γίνει με ιδιαίτερη προσοχή γιατί οι επιπτώσεις στους γεωργούς και στις περιφέρειες της χώρας, μπορεί να είναι μεγάλες. Οι αγρότες έχουν ανάγκη από ένα σταθερό πλαίσιο στήριξης που δεν θα απειλούσε τη βιωσιμότητα τους. Για το λόγο αυτό ο νέος κανονισμός παρέχει τη δυνατότητα περιφερειοποίησης αρχικά του 40% του δημοσιονομικού φακέλου των άμεσων ενισχύσεων και πλήρη περιφερειοποίηση του 100% του ποσού το 2019.

Το καθεστώς που εισάγει η νέα ΚΑΠ 2014-2020, επιμερίζει την ενίσχυση που παίρνει σήμερα ο παραγωγός σε επτά κομμάτια: το 30% θα εισπράττουν όσοι εφαρμόζουν περιβαλλοντικές πρακτικές, έως 10% οι μικροκαλλιεργητές, έως 2% οι νέοι αγρότες ηλικίας έως 40 ετών, έως 8% θα δίνεται προαιρετικά από τα κράτη-μέλη ως συνδεδεμένη ενίσχυση, έως 5% επίσης θα δίνεται προαιρετικά σε περιοχές με μειονεκτήματα όπως οι ορεινές, έως 3% ως εθνικό απόθεμα. Ό, τι ποσοστό απ' αυτά περισσεύει, θα αποτελεί από το 2014 και μετά τη βασική ενίσχυση του παραγωγού, η οποία και δεν θα ξεπερνά το 45% των χρημάτων που παίρνει σήμερα.

Στην Ελλάδα, η εφαρμογή μιας ενιαίας ενίσχυσης για όλη τη χώρα (Α Σενάριο) δεν ενδείκνυται λόγω της μεγάλης ανομοιομορφίας που υπάρχει, ως προς την παραγωγική διάρθρωση μεταξύ των διάφορων περιοχών. Εάν η Ελλάδα θεωρηθεί σαν μια ενιαία περιφέρεια, αυτό θα οδηγήσει σε μεγάλες διακυμάνσεις σε σχέση με την παρούσα κατανομή των ενισχύσεων που γίνεται με βάση το ιστορικό μοντέλο.

Τη μεγαλύτερη ανατροπή στο ύψος των ενισχύσεων για τους Έλληνες αγρότες αναμένεται να επιφέρει η ένταξη των βοσκοτόπων στο καθεστώς της βασικής ενίσχυσης. Τα ειδικά δικαιώματα των κτηνοτρόφων, με τη νέα ΚΑΠ, θα πρέπει να

μετατραπούν σε στρέμματα ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν στο σύστημα της βασικής ενίσχυσης. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι το ποσό των ενισχύσεων που λαμβάνουν οι καλλιέργειες σήμερα θα μειωθεί διότι μέρος τους παίρνει πλέον στους βοσκότοπους.

Η μεταφορά πόρων από τους βοσκότοπους στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις, που περιλαμβάνεται στο ΈΒ Σενάριο που μελετήθηκε, αιτιολογείται από τη σημαντικά μεγαλύτερη έκταση των βοσκοτόπων που θα λαμβάνεται πλέον υπόψη στις άμεσες ενισχύσεις.

Η μελλοντική πορεία της ΚΑΠ δεν αφήνει περιθώρια για καθυστερήσεις. Η εφαρμογή της νέας ΚΑΠ δημιουργεί έντονους προβληματισμούς για τις πιέσεις που θα δεχθεί ο αγροτικός τομέας και την αδυναμία του να ανταπεξέλθει στα νέα δεδομένα. Προς τούτο, αφενός ο αγροτικός μας τομέας οφείλει να αλλάξει κατεύθυνση και να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα της ΚΑΠ, και αφετέρου η ίδια η αγροτική πολιτική πρέπει να είναι σε θέση να προστατεύει τον αγροδιατροφικό τομέα μέσω ανάπτυξης επαρκών και ικανών εργαλείων.

Εστιάζοντας στους τομείς οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν ως βαθμολογικά κριτήρια για την αξιολόγηση αλλά και χαρτογραφική αποτύπωση των επιπτώσεων από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ παρατηρούμε τα έξης:

- Το έδαφος, με την εφαρμογή των Α και ΈΒ Σεναρίων τα οποία προβλέπουν συγκεκριμένες γεωργικές πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον, παρουσιάζει θετικές επιπτώσεις εν αντιθέσει με το Μηδενικό Σενάριο κατά το οποίο δεν εφαρμόζεται κάποια συγκεκριμένη πολιτική και οι επιπτώσεις υπολογίζονται βάσει των εισροών των καλλιεργειών σε λιπάσματα και φυτοφάρμακα.

- Οι απαιτήσεις σε άρδευση των καλλιεργειών αποτελούσαν το μοναδικό κριτήριο αξιολόγησης όσον αφορά το Μηδενικό Σενάριο. Η εφαρμογή γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων, Α και Β Σενάριο, αναμένεται να επιφέρει θετικές επιπτώσεις στην υδρολογία της περιοχής μελέτης.
- Το τοπίο επηρεάζεται άμεσα από τη βιοποικιλότητα. Η εφαρμογή ορθών γεωργικών πρακτικών, Α και Β Σενάριο, αναμένεται να επιφέρουν ιδιαίτερα θετικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα της περιοχής, λόγω της διατήρησης της βιωσιμότητας της χλωρίδας και της πανίδας της.
- Η μέθοδος της μονοκαλλιέργειας, η οποία χρησιμοποιείται ευρέως από τους αγρότες, οδηγεί στην κόπωση του εδάφους και στη σταδιακή υποβάθμισή του (Μηδενικό Σενάριο). Οι νέες καλλιεργητικές πρακτικές που προβλέπει η νέα ΚΑΠ (Α και Β Σενάριο) επιβάλλουν την μέθοδο της συγκαλλιέργειας, η οποία αποτελεί μέθοδο βιολογικής καλλιέργειας, και οι επιπτώσεις που αναμένεται να επιφέρει στις χρήσεις γης της περιοχής θα είναι αρκετά θετικές.
- Ο τομέας της οικονομίας είναι εκείνος όπου συγκεντρώνονται οι περισσότερες αρνητικές επιπτώσεις από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ δεδομένης της σημαντικής μείωσης των ενισχύσεων που θα επιφέρει. Στο Β Σενάριο παρατηρούνται λιγότερο αρνητικές επιπτώσεις, σε σχέση με το Α Σενάριο, όμως θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο γεγονός ότι για πρώτη φορά οι βοσκότοποι υπάγονται στο καθεστώς της στρεμματικής ενίσχυσης.

- Ο τομέας της απασχόλησης ήδη τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μείωση. Η εφαρμογή της νέας ΚΑΠ (Α και Β Σενάρια) αναμένεται να εντείνει ακόμα περισσότερο την αποστροφή προς τον πρωτογενή τομέα δεδομένων των δυσκολιών που αναμένεται επιφέρει στη διεκπεραίωση του όγκου των γεωργικών εργασιών ως συνεπακόλουθο της μείωσης των άμεσων ενισχύσεων.

Η εκτίμηση των επιπτώσεων και η χαρτογραφική απεικόνιση τους, η οποία έγινε με τη χρήση ΓΣΠ, ανέδειξε τη χρησιμότητα και τα πλεονεκτήματα της τεχνολογίας των ΓΣΠ τα οποία συνοψίζονται στα έξης:

- Τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών αποδεικνύονται εύχρηστο εργαλείο για τη μελέτη των επιπτώσεων από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής των Θηβών.
- Το τελικό προϊόν (χάρτες επιπτώσεων) αποτελεί μία άμεση απεικόνιση των μεταβολών που αναμένεται να επιφέρει η νέα ΚΑΠ εύκολα αντιληπτή και κατανοητή και από όσους δε έχουν χαρτογραφικές γνώσεις ή γνώσεις χρήσης και λειτουργίας ΓΣΠ.
- Η δημιουργία κοινής βάσης δεδομένων από εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς δίνει μεγάλες δυνατότητες στην ανάλυση και απεικόνιση των κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών φαινομένων.
- Η χρήση των ΓΣΠ από τους ίδιους τους αγρότες δίνοντάς τους τη δυνατότητα χωροθέτησης της καλλιέργειάς τους, επιλογής της γεωργικής πρακτικής που θα επακολουθήσουν και απεικόνισης των επιπτώσεων που αναμένεται να επέλθουν από την εκάστοτε επιλογή τους δίνει σημαντικά πλεονεκτήματα για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας της καλλιέργειας τους με σκοπό την αιεφορία της περιοχής.

β) Προτάσεις

Για την επίτευξη των κυριότερων στόχων της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής προτείνονται τα παρακάτω:

- Επανεξέταση της μορφής πληρωμών των άμεσων ενισχύσεων.
- Ο υπολογισμός των άμεσων ενισχύσεων θα πρέπει να γίνεται με βάση την επιλέξιμη και όχι τη χρησιμοποιούμενη γεωργική γη.
- Η εισαγωγή περιβαλλοντικών κριτηρίων στον υπολογισμό του τελικού ύψους των άμεσων ενισχύσεων είναι πλέον απαραίτητη.
- Σε ορεινές, απομακρυσμένες, νησιωτικές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα θα πρέπει να εφαρμόζεται ιδιαίτερη αντιμετώπιση. Οι περιοχές αυτές είναι λιγότερο ανταγωνιστικές και η γεωργία θα εγκαταλειφθεί αν δεν αντιμετωπιστούν ευνοϊκότερα. Ακόμα θα πρέπει να γίνει επανεξέταση των κριτηρίων χαρακτηρισμού των περιοχών αυτών ως μειονεκτικών.
- Η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ είναι καλή ευκαιρία για την αναδιανομή και την κατανομή των πόρων με περισσότερο αποτελεσματικά και αναπτυξιακά κριτήρια.
- Να δοθεί η δυνατότητα στους παραγωγικούς οργανισμούς να σχεδιάσουν τον τρόπο παραγωγής και να τον προσαρμόσουν τόσο στην ποσότητα όσο και στην ποιότητα που απαιτείται, ώστε να βελτιωθεί το κόστος παραγωγής και να σταθεροποιηθούν οι τιμές των παραγωγών.
- Ενθάρρυνση των κρατών μελών να βελτιώσουν τα δημοσιονομικά μέτρα που απευθύνονται στους αγρότες και διευκόλυνση πρόσβασης στο πιστωτικό σύστημα.
- Ενδυνάμωση της θέσης των παραγωγών στην αγροδιατροφική αλυσίδα μέσω ενισχύσεων της διαπραγματευτικής ικανότητας των αγροτών υπό τη μορφή νομικού πλαισίου ευέλικτου για συμπράξεις παραγωγών με καθαρά εμπορικά και κερδοσκοπικά κριτήρια.
- Οροφή των επιδοτήσεων προς ένα αγρότη ή μια αγροτική οικογένεια με σκοπό να οδηγηθούν τα περισεύματα σε άλλες δράσεις δημιουργίας δομών υποστήριξης της εγχώριας γεωργίας.

- Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενίσχυση γεωργικών προϊόντων πιστοποιημένης ποιότητας και παραγομένων με περισσότερες φιλικές πρακτικές προς το περιβάλλον όπως είναι η βιολογική γεωργία.
- Υποχρεωτική απασχόληση γεωργικού συμβούλου ο οποίος εκτός των άλλων θα πιστοποιεί ετήσια την εφαρμογή της πολλαπλής συμμόρφωσης αλλά και των υπόλοιπων περιβαλλοντικών μέτρων και επιπλέον θα αποτελεί τον σύμβουλο του παραγωγού στην κατεύθυνση της μείωσης του κόστους παραγωγής.
- Ορθή περιβαλλοντικά διαχείριση των αποβλήτων της γεωργίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

1. Communication of the Commission to the Council and the Parliament (1985) "Perspectives for the common agricultural policy", COM (85) 333, Brussels.
2. European Commission, 1997, "Agenda 2000 - Vol. I: For a stronger and wider Union", COM (97) 2000, Berlin.
3. European Commission , 2002, Communication from the Commission to the Council and the European Parliament, "Mid-Term Review of the Common agricultural Policy", COM (2002) 394, Brussels.
4. European Commission, 2003, Directorate General for Agriculture, "CAP reform summary", Brussels.
5. European Commission, 2009, Discussion Paper by DG Agriculture and Rural Development, " Why do we need a Common Agricultural Policy", Brussels.
6. European Commission, 2010, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, "The CAP towards 2020: Meeting the food, natural resources and territorial challenges of the future", COM (2010) 672, Brussels.
7. European Commission, 2011, Agriculture and Rural Development, Agricultural Policy Perspectives Briefs, Brief n° 1 , "The CAP in perspective: from market intervention to policy innovation", Brussels.
8. European Commission, 2011, Agriculture and Rural Development, Agricultural Policy Perspectives Briefs, Brief n° 2, "The future of CAP direct payments, Brussels.
9. European Commission, 2011, Agriculture and Rural Development, Agricultural Policy Perspectives Briefs, Brief n° 3, "The future of CAP market measures", Brussels.

10. European Commission, 2011, Agriculture and Rural Development, Agricultural Policy Perspectives Briefs, Brief n° 4, “The future of rural development policies”, Brussels.
11. European Commission, 2011, Commission Staff Working Paper, Impact Assessment, Common Agricultural Policy towards 2020, SEC (2011) 1153, Brussels.
12. European Commission, 2012, Agriculture and Rural Development, Rural Development in European Union, Statistical and Economic Information, Report 2012, Brussels.
13. European Commission, 2013, Agriculture and Rural Development, Agricultural Policy Perspectives Briefs, Brief n° 5, “Overview of CAP Reform 2014 – 2020”, Brussels.
14. European Commission, 2013, Agriculture and Rural Development, Rural Development in European Union, Statistical and Economic Information, Report 2013, Brussels.
15. Matthews A., 2011, "Post-2013 EU Common Agricultural Policy, Trade and Development, A Review of Legislative Proposals", International Centre for Trade and Sustainable Development.
16. Jambor, D. Harvey, 2010, “CAP Reform options: A challenge for analysis and synthesis”, Centre of Rural Economy Discussion.
17. V. Jahrnt, 2011, “A guide to CAP reform politics: issues, positions and dynamics”, European Centre for International Political Economy.
18. G. Vlahos, S. Klonaris, 2013, “Synthesis and assessment of the public debate on the reform of the CAP after 2013”.
19. Pavlos D. Pezaros, 2005, “The Greek experience in relationship with the EU and the role of Greek agricultural civil organizations in influencing EU policy – Successes and Failures”, Ministry for Rural Development and Food.
20. Pavlos D. Pezaros, 2004, “Liberalisation and the Future of agricultural Policies”, Ministry for Rural Development and Food.

21. Nowicki, P., V. Goba, A. Knierim, H. van Meijl, M. Banse, B. Delbaere, J. Helming, P. Hunke, K. Jansson, T. Jansson, L. Jones-Walters, V. Mikos, C. Sattler, N. Schlaefke, I. Terluin and D. Verhoog, 2009, “Scenar 2020-II – Update of Analysis of Prospects in the Scenar 2020 Study”, European Commission, Directorate-General Agriculture and Rural Development, Brussels.
22. Copa-Cogeca, Press release, 12/10/11, "Copa-Cogeca reacts to EU Commission Proposals for more emphasis on encouraging green growth, not green constraints".
23. Copa-Cogeca, 2013, “Future of the CAP after 2013, Copa-Cogeca’s perspective”.

Ελληνική

24. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2007, Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του συστήματος πολλαπλής συμμόρφωσης (δυνάμει του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής και για τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς), COM (2007) 147, Βρυξέλες.
25. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010, “Η Κοινή Γεωργική Πολιτική μετά το 2013 – Δημόσιος διάλογος”, Βρυξέλες.
26. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010, Ανακοίνωση της επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, “Η ΚΓΠ με χρονικό ορίζοντα το 2020: η αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων όσον αφορά τη διατροφή, τους φυσικούς πόρους και το έδαφος”, COM(2010) 672, Βρυξέλες.

27. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011, Έγγραφο Εργασίας των Υπηρεσιών της Επιτροπής, Περίληψη της Εκτίμησης Επιπτώσεων, “Κοινή Γεωργική Πολιτική με ορίζοντα το 2020”, SEC (2011) 1154, Βρυξέλες.
28. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2013, “Εκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την Πρόοδο της Αποσύνδεσης”, COM (2013) 617, Βρυξέλες.
29. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2013, “Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ενδιάμεση Επανεξέταση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής”, COM (2002) 394, Βρυξέλες.
30. Οδηγία 85/148/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιανουαρίου 1985, για την τροποποίηση της οδηγίας 81/645/ΕΟΚ περί του κοινοτικού καταλόγου των μειονεκτικών γεωργικών περιοχών κατά την έννοια της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ, Ελλάδα.
31. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 του Συμβουλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 2003 για τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής και για τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2019/93, (ΕΚ) αριθ. 1452/2001, (ΕΚ) αριθ. 1453/2001, (ΕΚ) αριθ. 1454/2001, (ΕΚ) αριθ. 1868/94, (ΕΚ) αριθ. 1251/1999, (ΕΚ) αριθ. 1254/1999, (ΕΚ) αριθ. 1673/2000, (ΕΟΚ) αριθ. 2358/71 και (ΕΚ) αριθ. 2529/2001, (L 270/1, 21.10.2003), Βρυξέλες.
32. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2005 για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής (L 209, 11/08/2005), Βρυξέλες.
33. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (L 277/18, 21.10.2005), Βρυξέλες.
34. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ) (L 299, 16.11.2007), Βρυξέλες.

35. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου της 19ης Ιανουαρίου 2009 σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1290/2005, (ΕΚ) αριθ. 247/2006, (ΕΚ) αριθ. 378/2007 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 (L 30/16, 31.1.2009), Βρυξέλες.
36. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, (L 347/320, 20/12/2013), Βρυξέλες.
37. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου. (L 347/487, 20/12/2013) Βρυξέλες.
38. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου. (L 347/549, 20/12/2013), Βρυξέλες.
39. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013, περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής

γεωργικής πολιτικής και για κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου. (L 347/608, 20/12/2013), Βρυξέλες.

40. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου. (L 347/671, 20/12/2013), Βρυξέλες.
41. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1310/2013, του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 17 Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή τους για το έτος 2014 και τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή τους κατά το έτος 2014. (L 347/865, 20/12/2013), Βρυξέλες.
42. Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Οκτώβριος 2011, “Προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινή Αγροτική Πολιτική με ορίζοντα το 2014-2020”, Αθήνα.
43. Ελληνική Δημοκρατία, 2012, 1η Εγκύκλιος Προετοιμασίας της Στρατηγικής για την Αγροτική Ανάπτυξη της Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020, ΥπΑΑΤ, Αθήνα.
44. Ελληνική Δημοκρατία, 2012, Επιχειρησιακό Προγραμμα Δήμου Θηβαίων 2013 – 2014, Δήμος Θηβαίων, Αθήνα.
45. ΠΑΣΕΓΕΣ, 2013, “Η Κοινή Αγροτική Πολιτική μετά το 2014, Ανάλυση Προτάσεων και Σεναρίων Κατανομής Άμεσων Ενισχύσεων”, Αθήνα.

46. Γ. Παπαστάμκος: Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική-Κρίσιμα Σημεία των νομοθετικών προτάσεων της Κομισιόν επί τη βάσει των οποίων θα συννομοθετήσουν Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο Υπουργών. 2011.
47. Πέζαρος, Π. Δ., 2004, Μια σύντομη ανασκόπηση της Ελληνικής Γεωργίας, Υπ.Α.Α.Τ., Αθήνα.
48. Πέζαρος Π. Δ., 2008, “Η τελευταία μεταρρύθμιση της ΚΑΠ και η εφαρμογή της στην Ελλάδα, θεσμικές και πολιτικές διαστάσεις”, ΥΠΑΑΤ, Αθήνα.
49. Πέζαρος, Π., 2011, “Η ΚΑΠ - Εξέλιξη και Προοπτικές”, Υπ.Α.Α.Τ., Αθήνα.
50. Αλεξιάδης, Σ., Κοκκίδης, Σ., Σπανέλλης, Λ., 2007, “Τα Βασικά Χαρακτηριστικά του Ελληνικού Πρωτογενούς Τομέα”, ΥΠ.Α.Α.Τ, Αθήνα.
51. Μπουρδάρης, Δ., 2004, “Η μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής”, Υπ.Α.Α.Τ., Αθήνα.
52. Μπουρδάρης, Δ., 2004, “Η Στήριξη της Ελληνικής Γεωργίας κατά τη Δεκαετία 1988-1997”, Υπ.Α.Α.Τ., Αθήνα.
53. Πολυξένη Πολύζου, 2011, “Η Πορεία της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και το Μέλλον της μετά το 2013”, Υπ.Α.Α.Τ., Αθήνα.
54. Ελληνική Στατιστική Αρχή, “Απογραφή Γεωργίας-Κτηνοτροφίας 1999/2000», 2009”.
55. Ελληνική Στατιστική Αρχή, “Απογραφές Πληθυσμών 1961, 1971, 1981, 1991 & 2001”.
56. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περιφ. Ανάπτυξης, Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων, “Απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού 2011”

Διαδίκτυο

57. CAP post-2013: Key graphs & figures, February 2014

http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/graphs/graph4_en.pdf

58. Proposals Focus On Greening The CAP, 12 October 2011

<http://www.thecattlesite.com/news/36155/proposals-focus-on-greening-the-cap>

59. EU plans CAP reforms for 'greener' farm subsidies, 12 October 2011

<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-15272815>

60. ΠΑΣΕΓΕΣ

<http://www.paseges.gr/el>

61. Groupe de Bruges ,A CAP for the Future.

<http://www.groupedebruges.eu/pdf/A%20%28better%29%20CAP%20for%20the%20future%20-%20Groupe%20de%20Bruges.pdf>

62. Νέα ΚΑΠ 2014-2020, 17 Οκτωβρίου 2011

<http://www.agronews.gr/business/fakeloi/arthro/72984>

63. The CAP post 2013

http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/communication/index_en.htm

64. Eurostat

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>

65. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

<http://www.minagric.gr>

66. European Commission

<http://ec.europa.eu>

67. Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε

<http://www.opekepe.gr/>

68. ΕΛ.ΣΤΑΤ.

<http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>

69. Archive of press releases

<http://www.copa-cogeca.be/Main.aspx?page=Archive&lang=en>

70. Γεωργία και Αγροτική Ανάπτυξη

http://ec.europa.eu/agriculture/index_el.htm

71. Τα οφέλη και οι επιπτώσεις από τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική, 27 Ιανουαρίου 2013

<http://www.zougla.gr/greece/article/ta-ofeli-ke-i-epiptosis-pou-8a-feri-i-nea-kini-agrotiki-politiki>

72. Η νέα ΚΑΠ πιο κοντά στους νέους αγρότες, 18 Δεκεμβρίου 2012

<http://www.paragogi.net/189/h-nea-kap-pio-konta-stoys-neoys-agrotes>

73. Η νέα ΚΑΠ 2014-2020 μέσα από 20 ερωταπαντήσεις,

<http://www.thessalikigi.gr/enot-news/2511>

74. Ο Γεωπονικός Σύλλογος για τη Νέα ΚΑΠ, 29 Μαρτίου 2013

<http://www.larissanet.gr/2013/03/29/o-geononikos-sillogos-gia-ti-nea-kap/>

75. Διαμορφώθηκε το τελικό κείμενο της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ 2014 - 2020 στην Επιτροπή Γεωργίας του Ευρωκοινοβουλίου, 25 Ιανουαρίου 2013.

<http://www.agrotypos.gr/mobile.asp?mod=articles&id=77666>

76. ΥΠΑΑΤ, Η Κοινή Αγροτική πολιτική μετά το 2013

<http://www.agrotikianaptixi.gr/index.php?obj=2dfe1946b3003933>

77. Μεταβατικές προτάσεις για τη νέα ΚΑΠ του 2014, 18 Απριλίου 2013

<http://www.agronews.gr/?pid=186&la=1&aid=95392>

78. Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) και η γεωργία στην Ευρώπη - συχνές ερωτήσεις, 26 Ιουνίου 2013

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-631_el.htm

79. Πολιτική συμφωνία για ένα νέο προσανατολισμό της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, 26 Ιουνίου 2013

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-613_el.htm

80. Μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2014-2020, 1 Δεκεμβρίου 2011

<http://euractiv.gr/thematikoi-fakeloi/metarrythmisi-tis-koinis-agrotikis-politikis-2014-2020>

81. Απογραφή 2011, Μόνιμος Πληθυσμός

http://www.e-demography.gr/censuses/Census_2011_Temporary_Data_Resident_Population.pdf

82. Addressing biodiversity and habitat preservation through measures applied under the Common Agricultural Policy

http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/biodiversity-protection/full_text_en.pdf

83. Provision of Public Goods through Agriculture in the European Union

http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/public-goods/report_en.pdf

84. The CAP towards 2020 – taking stock with civil society

http://ec.europa.eu/agriculture/events/2012/cap-conference/workshops_summary_en.pdf

85. CAP Reform Profile - Greece

<http://cap2020.ieep.eu/member-states/greece>

86. Greening of the CAP: is the “Emperor Naked”? 31 January 2012

<http://capreform.eu/greening-of-agricultural-policy-is-the-%E2%80%9Cemperor-naked%E2%80%9D/>